

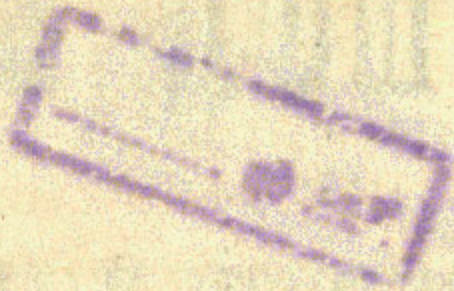
**ЦЪЛОКУПНА ДЪЛА
ДОСИТЕА
ОБРАДОВИЊА.**

Книџга десета.

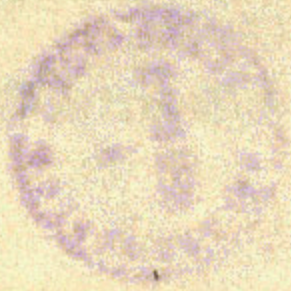
~~[VII] 296/10~~

Р19 СР II 864/10.3

М П 296 / АО
1 . 1

ЦЪЛОКУПНА ДЪЛА
ДОСИТЕА ОБРАДОВИЊА.

ИЗДАНИЕ ДВА
КОПИЯ ОБРАТНО

~~М 296~~

Р. 19 Ср II 864/10.3

3

ДОСИТЕА ОБРАДОВИЊА

ШИСМА ДОШАЊА,

ЗНАНЦИМА И ПРИЈАТЕЉИМА

РАЗНОМЪ ПРИЛИКОМЪ ПИСАНА,

Препечатала и издала

Народна Књигопечатња

Дан. Медковнѣа.

КЊИГА ДЕСЕТА.

У ЗЕМУНУ

1850.

4

LIBRARY OF THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

LIBRARY OF THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

74761
74761
Inv. Br. 74761

LIBRARY OF THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

У писмама, која е Доситеј онако писао, као што му е кадъ на срдцу лежало, као у најчистіемъ огледалу види се и познае духъ и характеръ великога овогъ мужа, кои е на изображеніе народно много дѣйствовао, и съ коимъ се нова и знатнія нашегъ књижества епоха започињъ. — — И колика е у њима простота съ красотомъ, колико простодушіе съ любезности, колико искусство съ смиренумудріемъ! Онъ се шали съ пристойношћу, совѣтува и учи съ отеческомъ мудрошћу, хвали съ предосторожношћу, а укорава съ умѣреностю.

Магарашевићъ.

LIBRARY OF THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

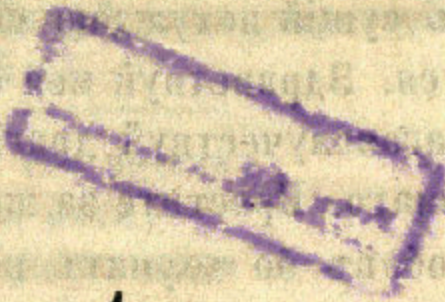

LIBRARY OF THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

LIBRARY OF THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

LIBRARY OF THE BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

1830

1.

Преподобнѣйшій во Іеромонасѣхъ,

Господине Θεодосіе, радуйся о Господѣ!

О Θεодосіе мой сладкій друже, гдѣ ѣу ти писа-
ти, што ли писати, што ли оставити? О Мусе и Ха-
ритесь! О пѣсне Орфеве, научите ме пѣти верху
любве пѣсанъ; положите у редъ мое рѣчи; трепешчетъ
ми перо, возмушчаю ся у уму; смѣшчается компози-
ція; что реку прежде, что ли по томъ, что же по-
слѣнь? О любимое небо! о земль! въ коемъ мѣствѣ
оное покриваетъ, сія же держитъ моего Ерасмія. О
на благородномъ коню издѣжчее златоочное, златовид-
ное и златозрачное солнце, когда узрити землю зла-
токрасносладкога и тысящеположенаго моего друга, по-
тегни узду, удержи теченіе и возвѣсти Муріакисъ по-
ложеному о рачителѣ его. Уязвенъ есмъ любодруж-
ствомъ твоимъ о Папаристе, уязвенъ и необрѣтаю по-
коя; коль кратя присутствующъ мечтанія раскрыляю,
руцѣ обемлюття несуща, часи плодятъ ми воздыханія
дни же слези и все время болѣзни сердца. Уви ми,

брате! тебе вспоминая утѣшаю ся, тебе ища огорчаю ся, тебе въ Ендомисѣ сердца храня услаждаю ся, тебе необрѣтаю уязвляю ся, тебе имѣя славна друга прославляю ся по земљи, хожду гордѣ и високоумень. Тебе лишенѣ суцій похуждаю ся, гробѣ желаю и уви мѣ, смиряю ся. Здравствуй моя сладосте, радуйся моя радости, благополучествуй драгій каменю сокровища моего сердечнаго. Простите за женске рѣчи, душо моя и сердце! (любовѣ бо тернить вся). Немой ме сладкій заборавити, да несиду съ болѣзнію во гробѣ; пошли ми писмо на Сумеона Курайцу; онѣ бо знати будетѣ гдѣлибо буду. Посѣти ме, да благо мнѣ будетѣ. Уничтожихѣ любовь и дружество грубо и недостойно таковаго друга писмо пишући; ма прости сладкій мой, поминай мя са свимѣ сердцемѣ, люблящаго тя, поминяющаго и теплѣ желающаго, обимаю тя, цѣлую тя, о ви обѣшаю ти ся по довольномѣ трудѣ сланихѣ водѣ плаванія въ Далмаціи суцѣ. Вънѣ, друже, дружества твоего умомѣ и желаніемѣ погружая ся, отѣ радости упокоеваю ся и тако остаю Вашего сладкочестнаго преподобія вѣчни братѣ и до смерти слуга.

Изъ Плавна у Далмаціи

Юлія 12. 1769.

Досиоей.

Примѣчаніе 1. Оригіналѣ овога налази се кодѣ Господина Пахомія Бусовића, дякона при Шибеничкой кафедралной цркви.

2. У манастиру Драговићу бавляше се Досиоей год. 1764. као што се види изѣ нѣгови своеручни подписа на кнѣигама тамошњима. Тако стои и. пр. на Псалтирю: »Бившій у манастиру Драговићу, случи ми се прочитати толкованіе

сея кнѣги Псалтира, и прославихъ Бога о величїяхъ Божїихъ, удивися разумъ твой отъ мене. Сущїй кромѣ упражненїя въ читани кнѣги сея, великога блага лишени суть. (Чти да разумѣють) — У ово време бѣше игуманъ Куръ Леонтїй, Клісархи Гаврилъ и Мойсей, Икономъ, Іеродїаконъ Георгїй и проч. 1764. Дек. 5. данъ. недостойни Іеромонахъ Досїѳей с. р. Хоповскїй »

»Писма света тко нечита;
Онъ многа зла пати;
Брѣ по ноћи увѣкъ ходи
И безъ тимуна броди,
Кадъ се тужанъ не пада,
Онда смертно пада.
Що су брате птици крила,
То є намъ писмена сила,
Благо брату комъ су мила,
Тако ми у раю душа била!«

А на кнѣги: »Поученїя Св Василя« стои ово: »Меншїй въ Іеромонасѣхъ Досїѳей Хоповскїй прочитахъ сїю душеполезну кнѣгу въ монастырѣ Драговићу 1764. Ноемвр. 3. — Почерпите братїе воду съ веселїемъ, сїя сладость Давидова усладивша єму гортанъ паче меда: Се здѣ болше Соломона и паче тысящъ злата Аравїйска. Все честно єсть єя достойно. Честни лице Монашескїй! Вамъ сей царскїй обѣдъ уготовася!« —

2.

Г. ЕПІСКОПУ

ОТЪ

ШАКАБЕНТЪ.

Преосвященѣйшій Господине,

миѣ благонадежнѣйшій Пашронъ!

По свой прилици Ваше Преосвященство су се шалили, када су се нѣгда совѣтовали самномъ у Германію преићи, и мене собомъ повести; али при мени што се путованя тиче, нимало не пролази шала. Рече ли се само, да се путуе, са шаломъ или безъ шале; то е мени све едно: мора се путовати! Вами може бити, биће смѣшно; како то! Кадъ човекъ науми изъ Пожуна у Германію преићи; еда ли му е путъ преко Италіе, Корзике, Калабрие, острова Церига и Хія и преко Цариграда, црногъ мора, Бесарабіе, Полоніе и Шлезіе? Ово ніе нимало мимогредъ видити землѣ и градове; но весма около и накриво. Овде и лежи тайна; понеже у свему створеню Божиємъ и чловѣческомъ една линія права нечини лѣпоту; потребне су многе и сложне, а наипаче кругоподобне и волновидне. Небо, сунце, мѣсець, звѣзде и земля наша, све е то округло: сва не само красота, но и благопотребство човеческога тѣла у окружности состои се. Глава, чело, обрве, очи, образи, носъ, уши, взыкъ, и пр. до малаго ножнога прста — све е круговидно! Гласи и пѣнія, мусика, веселовидни танци, честни

поклони, дружеска обятія, словъ начертанія и рѣчи сложенія; све то мора бити волновидно и кругоподобно за угодити, усладити и ползовати. Ево господине милостиви! тайна и узрокъ моего преокружно-околнаго путованя и обилажая! Сами изволите разсудити, коме се недосади само єданъ єдини данъ по єдной равници путовати? ко ли се може у цѣломъ животу наситити, да висока брда пеняюћи се, горе и холме прелазећи и у веселовидне долине слазећи? Расти и разпространява се сердце наше, кадъ съ єдне високе планине на све стране, кудъ годъ очи окренемо, различне округлости и безчислене кривосвитке линіе упавимо: верси гора къ небу насъ узвишаю; а долине као да намъ свое високопочитаніе показую, отъ насъ далеко отступаю, и свеглубочайшими пониженіяма кланяю намъ се. Ко неби био радъ, да може у єдно исто време на свима, кое около себе види, планетама бити и предъ своимъ височествомъ многе околостоеће долине у поклонително лѣпой понизности сматрати? А шта се одавде раѣа? Съ истогъ овогъ височества и дике, подиже човекъ погледъ свой на небо съ преисполненнымъ сердцемъ благодарности, съ пунимъ очима сладке сердца росе, подиже умъ, руке свое къ небу и ниже у сердцу своє на пренижайше долине предъ вѣчнимъ и блаженимъ Творцемъ, понижаваюћи се у слаткомъ изступленію и возхищенію сердца свога вопіе и говори: Дивенъ єси Господи и дивна дѣла твоя! Овде наоди човекъ матерію у превисока размишленія упушати се, расуѣаваюћи у себи: кадъ овако слатка чувствованія у сердцу нашемъ возбужую тѣла нашегъ на нѣколико коракляя возвишеніе; у колику

пучину сладости кадро є насъ погрузити ума къ Богу воспареніе? Кадъ е толико пріятно и весело ови низки створеня разсмотреніе; безчислено красно више бити мора, слађе и радостніе великога Творца познаніе! — Неспоминѣте ли се іоштъ, Господине мой, онога вечера, кадъ смо изъ Раковца у Карловце ишли? Мени никадъ съ ума и сердца оно прекрасно неслави вече, какови су били наши о ведромъ, високомъ и безчисленима звѣздама преукрашеномъ небу разговори! Съ коликимъ преизлишіемъ сердца прославляли смо у премудрости своіой непостижимога Творца! какова славна и великолѣпна иллуминація! вѣчна и преблажена обиталишта безчислени Божій створеня! Каменъ морао би ко бити, да само еданъ кратъ у животу свомъ таково дивно позорище упази, и да у познанство, вѣчну любовъ и почитаніе премудрогъ недође Творца! Изъ ови размишлѣнія пространогъ разговора отворило намъ се є полъ о свемъ чловѣчскомъ роду. Говорили смо, да кадъ би люди изъ дѣтинства привикнути били съ принадлежащимъ вниманіемъ и проницателствомъ чудна и прекрасна дѣла Божія сматрати: овимъ би путемъ къ чистомъ и здоровомъ Богопознанію достигли и морали би бити разумни, просвѣщени, благонаравни, праведни, поштени и добродѣтельни, и то безъ свакогъ худогъ и рабскогъ страха и дѣтиньскогъ плашеня. Но уви! ко насъ томе учи и наставля одъ дѣтинства? Казую намъ за вампире и вештице; за чини и обаянія, за страшилишта и превидѣнія; да намъ ништа друго баремъ неказую, него за Езонове фабуле, хиляду би кратъ за нашъ умъ и сердце болъ било! Уче насъ плашњи и

дрктаню, пре него смо кадри разпознати, шта е добро, шта ли е зло. Даръ говореня, ово благородно преимущество разума и словесности, кои намъ е датъ одъ Бога, да се дружелюбно разговарамо, чрезъ бесѣду еданъ другомъ способности свое сообштавајући, да се братски наставлямо, Божія створенія да разиштивамо, и небеснаго отца да прославлямо, и ништа изъ уста наши, развѣ што е добро, полезно, похвално и истинно, да неспуштамо: овай исти многоцѣни и предраги небесни даръ, о! како се по вишой части чрезъ зло и дуго изъ дѣтинства обикновеніе на зло употреблява! На кою годъ страну уши окренемъ, ништа нечуемъ развѣ празнословіе, поруганіе, похуѣніе, клетву и осуѣніе. Туже се млађи на старіе, а старіи еданъ на другогъ, пакъ изъ свега тога какво слѣдованъ? или зло, или никакво! Како слабо познаемо даръ богатодаровитого небесногъ Отца! а ко е свему томе кривъ? нико, разве незнанство и недостаточно воспитаніе. Ко неби радъ добаръ бити, да уме? Ко нежели славу и похвалу заслужити, да зна како? но едни, не сви, у неизвѣстію живећи, отъ данъ до данъ отлажући и на другога обзирући се, докъ и смръть за вратъ! — — — Ове и овима подобне разговоре водећи, нитъ знадосмо, кадъ крозъ Каменицу прођосмо, кадъ ли у Карловце дођосмо. Преосвященъили Господине! вѣруйте ми, да я похваляюћи Србскаго рода карактеръ, ни мало не желимъ мой родъ, зашто е мой, съ ласкательствомъ кадити. У острову Хио живіо самъ еданаестъ мѣсеци съ двадесет и шесть Енглеза, будући свуда наоколо куга, и сви ми за Цариградъ намѣрени, нисмо се смѣли съ мѣста мицати;

еръ е самъ овай островъ безъ куге био, и ево ме садъ у Саксоніи цѣле године; но ово слободно могу увѣравати, да Србске націе карактеръ нимало не различествує отъ Енглеzскаго и Саксонскаго, нека се само нају у подобнимъ обстоятелствама и нека добро воспитаніе получе. Но може ми ко рећи, камо међу Србљи и Енглези духъ слободе? негде ръ оде такови у Црну гору, Куче, Паштровиће, Рисанъ и Кривошіе, пакъ ће видети ни длаке маньи, него Енглеzски слободе духъ. За наша времена храбри Кучани числомъ едва 600 обратили су у бѣгство 20,000 люти Албанеза, Бошняка и Турака! Са Стефаномъ малимъ нив било више одъ 7,000 Црногораца и побѣдили су и отъ себе отразили 70,000 Турака. Правда, ушли су Арнаути у Црницу; али на свою превелику и злу несрећу ушли; еръ едва се ихъ трећа часть съ крвавимъ главама натрагъ вратила. Но књигу би ко могао напунити, кадъ би хотѣо сва красна и преславна дѣла оногъ не многочисленогъ но непобѣдимогъ и во вѣки непорабощеногъ Народа описати. Овай самъ само прикладъ напоменуо за доказати, да е во обште карактеръ Славено-Србскогъ народа чистъ, мужественъ и хероическій, колико и когъ найславниегъ Народа у Европи. Сасвимъ ихъ е натура обдали съ преимуществами тѣла, сердца и душе. Едно само потребуо; но ово едно више отъ полакъ чини: воспитаніе! А зашто то садъ опоминѣмъ, рећи ћете? Управъ за Васъ Преосвященѣйши и мили Господине! Немойте се, прошу, на мое дерзновеніе разсердити: а кому би се више ово на опоминанѣ приличествовало, развѣ Вашей високочестной персони? Небесни промисль изабрао е

Васъ, да сте великогъ числа Народа о комъ е беседа, пастиръ и отаць; и какавъ пастиръ, не туѣинъ и наемникъ; не као они, кои у бѣдну Сербію, Босну и Ерцеговину отъ нѣкудъ изъ Караманіе и татарске долазе, да и симъ нѣи преудручене и измуждене овце живе деру, и ако е іоште гди у костима мозга остало, съ благосивлянѣмъ и проклинянѣмъ, съ молитвама и анатемама да испію, изсисаю и прождеру. — —
Благородна Србска крвъ у Вами тече. Слушай те гласъ душе блаженѣйшегъ Патріярха, стрица Вашегъ, коя Вамъ вопіе и къ сердцу Вашемъ говори: „Чадо мое! исчитани су и изброени дни твои, непуштай ихъ да ти всуе пройду; спомени се, кога си рода и фамиліе; а оно што я нисамъ могао за обстоятелства учинити спомени се, да ти мѣсто мене у то благополучно време исполнишъ и совершишъ!“ Слушай те гласъ доброгъ родителя Вашегъ, кои Вамъ говори: „Чадо сладко Іосифе! недай да имена наша време у забвеніе закопа! съ трудомъ и съ любовію къ Народу твоему, купи намъ безсмртіе. Твоега истога народа пастиръ и отаць, покажи дѣломъ, шта може добродѣтелно и благородно сердце!“ Ево милостиви Господине! што е мени поводъ дало, Вашемъ Преосвященству вишеречене ствари ономенути. А да мени ніе добро познато Ваше добро и патриотическо сердце и Вамъ природно здрави разумъ и остроуміе; я се нипошто неби усудію, Вами о овима вещьма писати; еръ знамъ, да би ме ко други осимъ Васъ съ моимъ морализиранѣмъ и резониранѣмъ и за овце оправію. Ако Ваше преосвященство мене колико толико люби, наћи ћете лако начинъ, за извинити ме, што Вамъ досадъ писао ни-

самъ. Природно е свакомъ човеку, оне, кое люби, оправдати, башъ ако ѣду они до ушію криви бити. — Примите, прошу, два првородна чада пера мога т. е. прву часть мои Приключенія и Совѣтовъ разума: у убога су отца убога и дѣца; обаче и безъ свакогъ другогъ достоинства, поне за само то надамъ се, да ће се достойна Вашегъ отеческогъ благовоспріятія показати, зашто све, што се у њима наоди, священѣйшемъ е имену чловѣчества и рода посвећено. Ако ми што изволи Ваше Преосвященство, докъ самъ іошъ овде у Лайпцигу, наручити, радостно ѣу дочекати. Въ прочемъ и пр.

У Лайпцигу Юлія 6. 1784.

умилнѣйши слуга,
Досидей Обрадовиѣъ.

3.

ГОСПОДИНУ

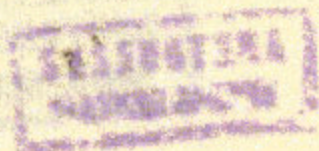
ГЕОРГІЄВИЪУ,

Потисскогъ Диштрикта Сенатору.

Любезнѣйшій мой, здравствуйте!

Ако невѣруете да самъ я ову Исторію у едной новой енглеской кнѣги читао, я ѣу Вамъ е показати кадъ се опетъ састанемо: и немойте погаѣати какова е; ербо ласно (я Вамъ мою речъ задаемъ) непогодисте. Него ако сте е ради знати, а Ви лепо седите на

тенану, у едно безпослено вече, пакъ ово писмо, све одъ главе до ноге очитайте. Мени се е башъ ови дана догодило као Русскомъ медведѹ, кои е у шупаль панъ пошао меда ести, пакъ ти изъ паня извуче жи-ва човека. Али башъ као да Васъ садъ чуемъ, што е томъ човеку? Ми овде чекамо, да намъ онъ што паметно изъ Беча напише, а онъ ти намъ шалъ Рус-ске медведе и шуплъ панѣве! пакъ се јошъ фали и поноси, да е то изъ енглеске кнѣиге почернао! Ха! мой брајко! ако се што паметниѣ у енглескимъ кнѣи-гама ненаоди, него чѣи медведи и шуплъ панѣине, на часть ти такѣи ѣзикъ и съ нѣговимъ кнѣигама. — Говорите што Вамъ драго, али ако сте ради, моя, коя толико фалите, писма читати, морате съ шупльимъ панѣмъ и медвеђу Исторію знати: нисамъ ни я бе-глучко дете, да морамъ самъ медвеђу Исторію знати. А да како то? Заръ мислите, да е самъ медведъ из-лишанъ у Божіемъ створенію? Некдеръ се нико неу-суди то и помислити: зашто да самогъ медведа на овомъ свету нѣе, овај би савъ светъ био другѣи светъ; ербо би био светъ безъ медведа; свакъ, ко два ока има, или едно или ниедно, може видити, да су раз-личне ствари, и Ви ми ово любезни мой! морате до-пустити; ако ли нећете, я немаримъ; али горе за Васъ! Зашто ћу Вамъ я о овомъ послу толико диш-путирати, и медвеђа права и преимущества доказую-ћи, толико ћу Вамъ безшальиво нѣгово име споминя-ти, да ћете сву ноћъ о нѣму (на сну се неснѣо) са-няти. Дакле допуштате: добро! а ми идемо садъ къ медведѹ. Али пре него къ нѣму дођемо, јошъ Васъ едно молимъ, да за мой атаръ примѣтите, сирѣчь, да

се човекъ болѣ одъ медведа ползовати може, него ли онъ одъ човека; правда, да и онъ сиромѣ друга научи и на две ноге управъ стаяти, но са силомъ, съ ланцемъ и батиномъ. Али човекъ, ако хоће само употребити на добро слободу свою, и здравому разуму слѣдовати, неће имати нужде ни одъ ланца ни одъ миздрака. Медведъ на све остало, што нѣ медведъ, мрзи: човекъ дакле то у медведу видећи, ласно може познати, да е то медвеђе и да то медведомъ валя оставити. Шта су друго люди и неки цѣли народи били онда, кадъ су на све друге мрзили, кои нису као они обучени били, кои нису као они мислили и говорили, нити су као они брке засукивали и прочая? Ништа друго, него медведонаравни люди, и да ништа друго човекъ, него то одъ медведа научи, да све што е медвеђе, човеку неприличествуе, нити стои лепо, и то би много више било, него само оно, што онъ одъ насъ научи некакве минете играти, и на две ноге стояти, коѣ онъ да и незна, много би за нѣга болѣ било. Но за садъ нека сви остали медведи съ миромъ стое; а ми некъ се вратимо къ нашемъ медведу, коѣга Историю, ако самъ радъ при речѣ остати, морамъ казати, кадъ самъ обећао.

Еданъ мужикъ намъри се по случаю у едной великой дубрави на еданъ грдни шупаль пунъ меда пань. Гледаюћи да се како до меда прикучи, упадне у медъ, и ту би (како Исторія гласи) задуго морао стаяти, да му нѣгова звезда недоведе одъ некуда ту великогъ медведа. У такова места медведи по нѣвомъ обичаю са стражнѣмъ трупомъ и ногама пре силазе. Даемъ Вамъ мислити, како е нашемъ мужи-

ку било, кадъ би найманъ радъ изненада такогъ госта упазити. Безъ дугогъ предоумльиваня, неизгубити време, него счена прѣйка за стражнѣ ноге. Камо среѣна да смо ту били! имали би се чему смеяти. Медведъ потегне къ себи безъ сваке шале, а мужикъ неће за главу да попусти: а како се види изъ меда и паня, пусти па дрекне! Ко тада среѣнии одъ нашегъ медведа, кои се такой пчели никада у животу ниє надао. Одкако су годъ медведи постали, никадъ ни еданъ у свомъ веку ниє тако бегао. Нит' се е ту бегало како се бежи, него (што но кажу) съ главомъ безъ обзира, нит' су могли болъ Турци на Сенти бежати. Топрвъ (кажу) кадъ дома дође, едва се сети да се обазре, и да види есу ли ту стражнѣ ноге на месту. Дрктао е као суца грозница, нити се е могао начудити, шта то би одъ нѣга. На питанъ други медведа, еда ли му се е што приключило, мумлаюћи одговори, естъ нешто, али валяда е на сну, ерѣ на яви то неможе бити! Какавъ те е санъ нашао? одговори стари Мартинъ, та ми смо те сви видели, кадъ си у пещеру утрчао! а што су ти и стражнѣ ноге медомъ намазане? Онда имъ почне казивати, какве се пчеле у томъ и у томъ паню наоде. Тада сви медведи единогласно заключе, да се одсадъ нико неусуди реѣи, да на свету нейма чиній и вештица, јоштъ коекакви чудновати утвора, и да оно место и панъ нису читаве ствари; на кое се први старацъ Мартинъ подпише и за нѣимъ остали свакиј по свомъ чину. Ево Вамъ лобезни мой! Исторія, и одкудъ е постало и произишло, да медведи тако мисле и вѣрую. Но ниє се чудити медведима кадъ човекъ, што

е човекъ, да му се што таково пригоди, ко зна шта би саяо и булазніо. И опетъ драгій мой! ево Исторія, садъ по души кажите, ніе ли достойна да се напише, наштампа и изъ Беча пошалъ? Ако ли пакъ Ви што лепше имате, пошльите ми, на ма'ћу дати на штампу, опетъ самъ стекао нешто новаца. Я Вамъ исповѣдамъ право, ово е моя страсть, на место што би желіо, да ми после мене неколико маріяша и грошића, волимъ да што написано, остане, кое ће после насъ дати другима поводъ да болъ и лепше пишу, да насъ съ любовію споминю, и да не реку, да смо за луду Божій светъ уживали, и крозъ овај маловремени животъ, као крозъ еданъ кратакъ санъ протрчали. А што велімъ, да е овај нашъ животъ маловремени, немойте ми то неразумію приписати; слѣдуюћи обичаю говореня, то самъ рекао, а я самъ далеко другогъ мнѣнія, то естъ, да време съ коимъ се вѣчностъ заслужи и добіе, ако ће еданъ едини данъ бити, онъ е сама вѣчностъ. . . . Доста већъ! рећићете ми, доста, не чини одъ писма предике! Ти знашъ да ми и другогъ посла на врату имамо, нити намъ е до предика! него казуй, нашто медвеђа Исторія? и у чемъ кажешъ, да се е и теби што подобно случило? Имате право. Мени у овомъ послу, она наша пословица пристои: „ко о чему, сека о сватови.“ Гди би я радъ што на штампу уздавати, хотео би да се савъ Банатъ и Бачка о томе стара. Простите ми! Свак' свою слабостъ има. Садъ ћу Васъ задовољствовати. Овде доле подъ месецомъ овако намъ се случава! Я самъ Вамъ био написао мое прво писмо доста велико, надаюћи се да ћу Васъ уплашити, пакъ да седимо съ

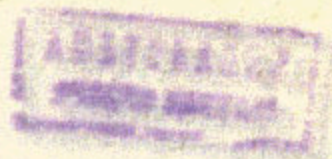

миромъ єданъ одъ другога баремъ по' године : али кадъ некій данъ прими Ваше писмо много веће него мое. Хаха, реко, у добри ти часъ и Историю енглезску данасъ чита! нађе ме иста зановетка. Али већъ што му драго, да видимъ што се пише, нїе ли што срећомъ послато, да се на штампу изда. О! какве би се прекрасне ствари могле издавати изъ Виланда, Сулцера, Адизона и прочи многи! Читаюћи у Плутарху разговоръ Солона, Атинейскаго законодавца, съ Крезусомъ царемъ лидійскимъ, у коєму философъ цару у очи каже, да онъ Телона за нѣгову любовъ къ отечеству, Клеона и Витона за нѣово благочестїе къ матери нѣовой, за блаженїе и благополучнїе почитуе, него истога цара за нѣгово безчислено злато и сребро; помислю самъ ово у себи: дакле ако Солонъ има право, (како јошъ до данасъ сви просвещени народи признаю) нашъ е покойни господинъ Орфелинъ блаженїи и благополучнїи одъ свїю нѣвога времена сродни. Нека се дакле радуе нѣгова бесмртна и благополучна душа! Нека прими изъ вѣчни небесногъ Ошца обишамшша овај шимїанъ и жершву наше благодарности! Гоненїе силнїи и ситїи одъ нѣга нїе нѣга могло уплашити! Гвоздене вериге сиромаштва и скудости нису кадре биле сvezати руке нѣгове, да онъ за обште добро што непише. *Некъ посвећено буде пречестно име нѣгово вѣчномъ воспоминанїю и високомъ почитанїю чувствителни, благодарни и добродѣшелни срдаца Србски синова!*

Пре неколико година учинили су неки овде у Бечу садашнѣмъ херсонскомъ Митрополиту, господину Никифору Теотоки вопросъ : кадъ е Греція найпро-

свештенія била? Онда, одговоріо е мудри мужъ, кадъ су се седамъ начални еллински градова надинаћивали, у комъ се е одъ нѣи *Омиръ* родіо. На овај начинъ дакле и ми слободно можемо рећи, да ћеду тада наши Н. Н. просвѣщени бити, кадъ любезномъ Орфелину статуу воздвигну. Но о овомъ блажене памети достохвалному мужу говорити, оће се Исторія, а не писмо. Кадъ самъ дакле Ваше велико писмо приміо, рекао самъ, да се види шта се пише. Што ми велите, да ніе у Бечу време кратко, у томе самъ као наше баке, кое ако у петакъ несмеду прести, а оне мотаю. Али опетъ немислите, да самъ толико суевѣранъ, да у неделю комъ любезнику писати не смемъ; него Вамъ само ово на знанъ даемъ, да я намѣравамъ моя къ любезникомъ моимъ писма штампати, а штампа знате да е мало поскупя, него пошта; ако ли мени овде новци недостигоше, кога ћемо онда у залогъ метати? Неваля се обаче бојати; преће наши костио нестати, него новаца на свету. За Вашу любовъ радъ самъ био съ Вашимъ синомъ на конаку бити, но безъ мое сваке кривице, неодржимъ дату речъ; еръ би неки ради и дувати и еркати, и пре немисде, да се то заедно неможе. . . Димитріе у Грчкомъ езику добро напредуе, и ако буде добаръ, како ми сви желимо и уздамо се, за годину дана научиће доста добро, не само прости грчкій него и талијанскій езыкъ. Я Вамъ немогу више рећи, но настојаћу, не само колико моя дужность, но и любовъ комшіјска изискуе. Добро е пріятеља и за напредакъ стећи. . . Али апроцо! Кога то рекосте, да ћемо у залогу метати? Пакъ велите, да я чинимъ ларму, а

ко е ларми почетакъ, нећете да знате. Ево Вамъ я сада предъ целомъ Бачкомъ осведочавамъ, да се я у тай посао нећу ништо мешати, да ако се гди за кимъ потеря подигне, нећу да мене за ятака издае. . За мою плаћу Господаръ Алексіе учиніо е наредбу, и већъ самъ за два месеца приміо, и брзо мислимъ и за друга два. Правда, да се засадъ никаквомъ путу ненадамъ; ал' опетъ волимъ, да се мои новци при мени наоде. Сръ ако ми се како изненада на другій светъ случи поћи (по овомъ самъ се већъ надао), неби се радъ тамо за дужници мотати. А знате добро, да ко ништа у кеси неима, ономе нико ни смрти нежели, нити іој му се ко весели. . Ево Вамъ малено писмо, мили мой у Бачкой! Ово Вамъ е плаћа зашто сте пофалили оно прво; садъ ако смете, нудеръ пофалите и ово, пакъ ћете онда топрвъ и Ви наћи ичелу у меду. Ал' немислите, да я нисамъ познао любви Ваше майсторию. Похвалили сте мое велико писмо, съ Вашимъ много већимъ, ка'но сирѣчь, да се болъ уплашите (што'но речъ) Милоша на Косову. Айде похвалите и ово, ако сте ради, да после предисловія добіете кнѣигу.

Пакъ садъ реци Дико изабрана,

Небоимъ се Ибре Капетана.

Въ прочемъ грлећи и любећи Васъ срдечно пребивамъ

У Бечу Септ. 20. 1786.

Вашъ

Обрадовићъ.

(Ово е писмо изъ С. Н. Л. извађено и у Dodatku къ Срб. Новинама за 1842. год. числу 46, 47. и 48, печатано).

4.

Честнѣйшій Господине Ошче Викентіе*)

Здравствуйше!

Ко годъ неодговара, радъ би мучати; а ко то жели, валя га оставити съ миромъ. Но Ви тако нећете; него ми пишете тако ласкава писма, да би се съ мое стране показала неучтивость неодговорити; а принужденъ будући одговарати, знамъ да Вамъ небу по људи бити; но што се мора, то се неприписуе свободной човека вољи. Пріятельство и дружство мора основано бити на согласію сложенія душа и сердца; а ово за совершенно испитати и познати, хоће се дуго времена и искуства, зашто варати и варати се за кратко живота време, заиста невреди труда: но изъ овога нетреба заключавати, да се морамо мрзити, ако едно - другомъ непишемо, и ако неговоримо оно, што немислимо. Ви добро знате, да я доста посла имамъ и едва чекамъ четвртакъ и неделю, да отпочнемъ; а при томъ за примити и послати писмо, хоће се *осамъ* крайцара; а ко ихъ съ трудомъ добива, валя да зна, на што ихъ е нужно употребити, нити му е до разбациваня. Ви сте мене съ првимъ Вашимъ писмомъ застидили, зактеваюћи одъ мене оно, што я нисамъ могао испунити, како самъ Вамъ у присутствию казао; то ми служи за увѣщаніе, да се у напредакъ укланямъ. Я већ дете нисамъ; знамъ, да кадъ се еданъ редъ преваримъ, да ми се у напредакъ чувати валя. —

*) Викентій Лустина, Архимандритъ, бивши тада Парохомъ у Шопроню.

Оставьте гди овай листъ, пакъ после 20. година одъ данасъ читайте га, онда ћете моћи постојанне судити, есамъ ли имао право или криво, ибо до тогъ времена знамъ, даће Вамъ се јоште гдишто прикључити, и мислимъ, да ако ме Викентіе одъ 30. година осуди, одъ 50. година хоће ме оправдати. Кадъ то време дође, онда ми отпишите, еръ самъ любопитанъ знати, есамъ ли се преварио, или нисамъ; а дотле молимъ Васъ и заклинѣмъ, дайте ми покой. А што ми велите, да су Вамъ моя писма милія него сви царски ерариуми; то су рѣчи у вѣтаръ, и морао би ко пуну главу вѣтра имати, да имъ вѣруе. Остајте съ Богомъ и здравствуйте!! то Вамъ жели

У Бечу Августа 18. 1790.

Вашъ Обрадовићъ.

П. П. знамъ, да ће бити триста — — по Вашемъ похвалномъ обичаю; али на свету валя гди што претрпити.

5.

Господинъ Георгіевикъ

Любимый мой Сенаторъ!

Цѣлую Васъ и све Ваше, кои су Вамъ драги;

Ви сте пошли одавде у предъ прошастый по-недельникъ, одъ тада я самъ непрестанно о Вами мислю, и све самъ привребльивао, како ћу се дочепати времена да се съ Вами писмено поразговоримъ; ве-

сма на скоро нисамъ смео писати, да непомислите у себи: што е овај човекъ навалио на ме съ писанѣмъ башъ као бура на сено! а при томе јоште! ово е и политика неки люди на свету, којима се по превари и рече, да што приятно пишу, и да се њѡва писма више него еданъ редъ читаю, па се чуваю како углѣна, да често непишу; па они кои ѡ радо читаю, да ѡ се здраво начекаю. Да самъ и я јоштъ неколико времена попричекао, може бити да би болъ било, али ево неволъ! я немого више чекати, ваљада самъ весма у Васъ любимый мой! улюбленъ. А ако неби био, кадъ сте Ви то сами Вашомъ добротомъ хотели и тражили? и у време, кадъ самъ я мислю, да Вы већъ за мене немарите, тада ми се Вы најдоброхотни и најлюбезни показуете.

Видите што е узрокъ те би я радъ, ако се и како буде могло, јоштъ кою годину поживити; зашто такви добросердачни и благородномислѣни людѡи много у Націи нашој има, кои любе и желе обшту ползу потомковъ своихъ; и како се поштене и лепе гражданске дочепамъ штампѣ, што таково издати, кое ће дати способъ сроднимъ нашимъ Гречески, Инглески Француски и Талиански лако научити. Сербљи ће одъ ови езика съ временомъ потребу и ползу имати, зашто њима (фала Богу!) Алкоранъ нестои на путу, да што лепо, похвално и полезно несмеду учити. Храбри и природно остроумни народи у тако прекраснимъ и пространимъ Кралѣвствама и Провинціяма доћи ће и у другоячѣе состояніе. Наше е старати се за колико болъ и веће можемо, а други ће после насъ јоштъ више исправити и исполнити, и насъ ће праштати и бла-

госилати, кои смо ій чему добромъ опоменули, іоште къ томе и добаръ поводъ дали. „Разумно створенъ оће само, да му се добаръ путь покаже, пакъ оно радо и пѣвајући по нѣму путуе.“

Съ новци се много добра може учинити, кадъ се уме и жели нѣи на што добро употребити. Я већъ имамъ неколико, іоштъ љу ако Бог-да, имати, ерѣ залуду нестоимъ; а како видимъ, да имамъ толико, колико потребуемъ, гдигодъ буде добра штампа-рія, ето ти ме ту, ако ће бити Бог-зна гди. Зато молимъ и Васъ дражайшій мой! немойте пренемарити, ако Вамъ рече Господаръ Алексіе братъ Вашъ, да може тамо гди 50. или стотину ови Басна распачати, нека ми поручи, да му ій пошалѣмъ тако у оправи, као што су те, кое сте Ви узели. Али што я ово радимъ! мое є намѣреніе било, само съ Вами разговорити се и писмено попрошалити, пакъ ти и неосетивши и што' но речъ неотице, къ морализираню доспе и дођо: тако бива, кадъ се човекъ у трговину пусти и за новце начне тумарати! Но кою ћешъ му беду, кадъ се већъ такій обичай увео, те се безъ нѣи неможе ништа доконати? Они су средство и къ злу и къ добру и ко нѣи има, може лакше онамо доћи, куда га склоненіе потеже и вуче. Могао би већъ, да оћу, ово писмо овде докончати и време би може бити било: али видите каква є страсть писаня! Ко Вамъ икадъ рече, мене на то намамљивати, казуюћи ми, да наша мила Госпођа Юла радо моя писма чита? Сада, како оћете да я престанемъ? Непрестадо тако ласно да ме ко куми и брати. Велика срећа Ваша, што се я нећу у великій разговоръ да упустимъ и да се на Васъ по-

Чнемъ тужити за онѣ што сте (како сте ми сами ка-
зали) цсовали Чаково и ко га е населіо: но ово некъ
стои подъ залогомъ за други редъ. Само ово іоште
нека приметимъ: други, кадъ имъ е зло и што не-
погодно, жале се и туже; а Ви међеръ цсуете и ви-
чете, пакъ нека пође садъ ко съ Вами путовати. По-
здравлямъ всесердечно мою милу Госпођу Юлу; како
ми е мило, што самъ у таковой мени драгой фамилии,
ово мени предраго име нашао, и Димитрія ученика мо-
ега поздравлямъ и желећи да Васъ у здравлю видимъ,
остаемъ

У Бечу 26. Септ. 1790.

са свимъ преданый Вашъ
Досидей Обрадовићъ.

6.

Д. ЂОРЂЕВИЊУ

Сенатору Потисскогъ Диштрикта Бечейскогъ.

Возлюбљная и Високопочишаема

Госпођо моя!

Честитаюћи Вамъ и Господину Сенатору супру-
гу Вашему овай ближњи слави Рождества Христова
праздникъ съ наступаюћимъ новимъ лѣтомъ, желимъ
Вамъ све оно, што едно човеческо срдце наймилиимъ
своимъ желити, зактевати и одъ милостиваго Божи-
егъ промисла просити може; то есть, да проведете

како ову доодећу Божию годину тако и многе друге у здрављу и тихомъ любкомъ срца и душе задовољству; а одъ Ваше стране желимъ, да мене свагда у любви содржите Вашој; о чему познавши природну доброту и милошћу Вашу нимало несумњамъ. Вашему чаду а моему ученику писао самъ по зактеваню Вашему, и молио самъ га, да Вамъ пошлѣ моего къ њму писма копию, да увѣрени будете, да Ваше наложеніе мени ніе за заборавъ било. Дражайшему супругу Вашему, и Господару куму (коѣга любезно поздрављамъ) слободно одъ мене реците, да неувде кое-какви Кафетарія у Бечей и по Бачкой! Зашто нашто ће людма неке потребе, безъ кои бити могу? Ако ли Вамъ реку, што я за то маримъ? што ли се у оне послове пачамъ, у којима нико живъ неће за ме да зна, ни да чуе? Ви се зато ни најманъ мрвице не бойте; има ћемо ми њима шта одговорити; и тако да ће се зачудити, шта іѣ нашло. Ево шта ћемо ми њима одговорити. . . . али знате ли, мила моя Госпођо! шта ћемо ми учинити? болъ да имъ некажемо одговоръ нашъ, да се већма плаше, мислећи у себи, да ко зна шта ће то бити! Али да они опетъ немисле, да ми ово изъ политике чинимо, неимаюћи вредно што на возраженіе, наумљамо іѣ чинити да се плаше тога, шта на свету нема, као деца помрчине, или суевѣрни люди воздушни превидѣнія — ништа зато! Ви се на то и не обзирите, шта ће они мислити; нека они мисле што имъ годъ драго, а ми ћемо чинити оно што ми знамо! Него само Ви постарайте се, да ми на нашу страну придобиемо већу часть ле-пи и разумни Госпођа, пакъ ћемо онда видити, ко ће

се кому приклонити и рећи ейвалла! Међутимъ, я ћу о томъ нѣовомъ умишлѣнію іоште гди знао будемъ да валя, писати; да ако стварь дође до безшалице, да насъ е много више съ наше стране, пакъ ће онда видити, съ кимъ имаду посла: и познаће топрвъ, какавъ ће имъ Бадњи доћи данъ. У добри се часъ онда они преварише и предъ нами изговорише, да ће Кафетаріе и Биліярде и подобне овима дангубице по Бачкой уводити! Мало ли е людма и безъ тога потреба и трошкова, него би ради, да имъ се іоште више на вратъ товари! . . . Пакъ да е гди далъ одъ Баната, нека би, што имъ драго; него башъ онде, гди да се уведе, улеже и установи, сутра би се данъ то исто и преко Тисе и безъ лађе и чуна пренело; те би се и онде люди на чуду нашли. — „Умножавати людма нѣове излишне потребе, то значи, (ни длаке манъ) него нѣова попеченія, недостатке и несреће удвоявати и у изобиліе приводити.“ Пакъ се никомъ толико нечудимъ, колико Вашемъ куму, кои ми се е иначе добаръ и мио показао. Но ћутимо ми само, и о нашемъ намѣренію никомъ одъ противне стране ни рѣчи неказујмо; пакъ ћемо ми нѣи научити, како се уведе Кафетаріе, Розолнице и Биліярди онде, гди пре ніе било! Я би Вамъ мила Госпођо моя! много више писао, али се боимъ да ме се не узратосиляте, као што е пре неколико година и мой любезни Господинъ Сенаторъ, супругъ Вашъ. Пиши ми! пиши ми! докъ се я намамимъ, и некакво страовито нашарамъ писмо: а онъ ти ми се онда прекрсти, чудећи се шта га е нашло, пакъ ме пусти краю, и сасвимъ ме се прође и окани; тога дакле

плашећи се, ако и престанемъ засадъ писати, но не-
бу никада престати наричући се и пребиваюћи

У Бечу Декем. 22. 1790.

Любезне и високопочитаеме
Госпође мое,
познѣйшій слуга
Досишей Обрадовићъ.

7.

Г. ЯКОВУ ЧОКРЛЯНУ

у Велик. Бечкерек.

*Дражайшій мой Господинъ Чокрлянъ,
здравствуйте и съ домаѣими!*

Кадъ сте Ви мени овде предъ мое исте очи ба-
цали, да самъ я тврдъ и скупъ и сребролюбивъ и
злоудльвивъ; и іоштъ много коешта, што се казати
неможе; а шта ћете садъ измишлявати, говорити и по
свету разносити и разглашавати за то, што Вамъ я
за толико дуго времена ни речи; ни словца непишемъ
и тамо у нашъ Банатъ нешалъмъ! Али мислите Ви
и разгласуйте, што Вамъ годъ на умъ и на паметъ
дође; мени е доста, да мене моя савестъ не обличуе,
да я тако о Вами мислимъ и мудруемъ; него я на
место, што би Васъ у моме срдцу опорочавао и осуж-
давао, я Васъ извинявамъ и много више, него би
Ви сами учинити могли, Васъ обезпорочавамъ и одъ

свакога найманѣга обвиновленія, чиста као бела голуба себи представлямъ и воображавамъ. Зашто ако ми непишете, я мислимъ, да ми неймате шта писати, зато и непишете. Шта би ко писао, кадъ нема шта писати! Да ми кажете, да ми добро желите, нека би савъ светъ томе што противно рекао, я Васъ увѣравамъ, да би му речи у ветаръ биле, еръ му ихъ я неби вѣровао. Како већъ реко, я би ласно са собомъ размрсію, да ми Ви непишете, али незнамъ, како би се съ Вами разначао, кадъ и я Вами неби писао! Ви нимало немарите, што и я помало посла имамъ, нити пакъ хоћете да знате, да човекъ ніе само за непрестанни посао рођенъ, него и за спаванъ, а и безъ спаваня валя му допустити, да кадкадъ ода не мало и одпочине. Е тежка ми посла! Ви ћете рећи; човеку пріятелю и любезнику своме две три врсте написати! Имали би на некій начинъ право, да се у три врсте све може, што се оће казати. Истина, да и у манъ врстій могло би стати; я самъ здравъ и желимъ да сте и Ви здрави. Али би заръ Вами то доста било? Ви би рекли, болъ ни мало! іоштъ ко зна шта би говорили! Предъ онимъ се никадъ ни до века неоправда, ко те хоће, да си му кривацъ! Здравствуйте любими мой! и поздравите ми Господина отца Вашега и Госпођу матеръ и све Ваше домаће. Желећи Вамъ свако добро, остаемъ

У Бечу Августа 30. 1791.

Вашъ

искренни любитель и понизни
почитатель

Досишей Обрадовићъ.

Г. СТЕФАНУ РАИЧУ

учителю, (доцніе пароху Осъчкоме).

Почишаєми Господине,

Здравствуйше!

Велико прошеніе са заклетвами, мора толику силу имати, колику оштра и властна заповедь: но онде, гди непобѣдима Богиня невозможности на противъ стои, прве власти губе сву силу свою. Да сте Ви потайно хотели извѣстити се, како я овде живимъ (кое би ласно могли учинити), неби ме тако безъ сожалѣнія у гвоздену нужду метали за невозможность Ваше прошеніе са свимъ клетвама отринуту, и себе, съ горестію срца, неучтивимъ показати. Сами узмите на разсужденіе, кадъ човекъ на данъ десетъ сатій (наиманъ) лекціе предае, може ли о таковомъ дѣлу, кое Ви требуете, старати се, и у томе што поштено и валяно исполнити? Кромъ ако би могао ни ести ни спавати, или баремъ, ако би немаріо свое преи сатрети, и крвлю плювати, како што е Господинъ Архимандритъ Райкъ, у преводу они преизрядни проповѣдій, кое іоште залуду стое. Ево видите на што сте ме съ онакимъ Вашимъ прошеніемъ убѣдили! Несумняюћи се дакле, да ћете ме у напредакъ оставити съ миромъ, остаємъ

У Бечу Септ. 7. 1791.

Вашъ

доброжелатель

Досишей Обрадовиць.

Г. ЯКОВУ ЧОКРЯНУ

у В. Бечкереку.

Любезни синовче,

здравствуйте!

Има већъ неколико неделя, одъ како самъ при-
мію Ваше писмо. Мислимъ да и сами знате, да ми е
драго било чути, да се у здравлю находите. Но бу-
дући да Вамъ нисамъ имао што нужно писати, про-
пустію самъ све неделю по неделю до ове. — Позна-
то Вамъ е мое домостроителско правило, да нетреба
безъ нужде, ни съ четири крайцаре пунити оне кесе,
ков су пуніе него наше. Ваше писмо на Господ. Тер-
лаића, изручию самъ му. Господ. Спахиі Наки нисамъ
ништа рекао, шта сте ми писали; еръ одъ кадъ сте
Ви отишли одавде, више ни я къ нѣму не одлазимъ.
Чуо самъ, да се е нашъ добри пріятель Емануилъ
Янковићъ у Суботици преставію. Богъ му дао вѣчну
радость, такођеръ и нами, кадъ и на насъ време до-
ђе. Брату Јови Сабову дао самъ полномоціе, за оно
нешто моего, што е при нѣму било; ко зна, хоће ли
коя полза бити; ако и Ви што можете о томе проми-
слити, нека Вамъ е стваръ препоручена, као доброме
пріятелю и правоме синовцу. Драгій мой! Ви имате
у прсима Вашима вѣрну свѣдочбу, да я Васъ сердечно
любимъ и свако Вамъ добро желимъ. А што Вамъ
често непишемъ, зато се немойте срдити, како ни я

на Васъ небу. Поздравляю Г. родителя Вашего и
Госпожу мать и све у дому Вашемъ; любещи Васъ
пребивамъ

У Бечу Окт. 12. 1791.

Вашъ

доброжелателни

Обрадовикъ.

10.

Г. ЯКОВУ ЧОКРЛЯНУ

у В. Бечкерек.

Любезный сыночекъ, Г. Чокрлянъ,

Хришошь се роди!

Я добро знамъ, да ми нико и некаже, да сте се
Ви на мене разсердили, што Вамъ небу да пишемъ
одавно. Зато ние добро напрасито любити; зашто ко
такo люби, онъ се лако разсерди. Али да я знамъ, да
ћете се Ви само разсердити, я зато неби врло много
марю, него се я боимъ, да Ви непожалите на мене, и
ово е за кое много маримъ! и неби нипошто радъ био:
зашто би я онда двоиномъ толико жалю и на Васъ,
и на мене: на Васъ, зашто безъ великогъ узрока
на мене жалите; а на мене, зашто Вамъ я и маленъ
узрокъ даемъ, да на мене жалите. Зато дакле, за из-
бъгнути при ови весели празници свакога невесеља и
жаленя, ево Вамъ пишемъ и являмъ, да самъ хвала
Богу све онако здравъ и задоволянъ, како ме знате,

К. 10.

3

а болъ не желимъ. Само би радъ знати, да сте и Ви здрави и спокойни, кое желимъ отъ Васъ чути. И желимъ, да Вамъ идући нови годъ весело дође и прође и са свима слѣдуюћима, докъ буде Божія воля, овде на земљи време проводити. Поздравите ми наше любиме пріятелъ и будите ми увѣрени, да самъ я Вашъ прави любитель.

У Бечу Дек. 25. 1791.

Досидей Обрадовикъ.

11.

Г. ЛЮВУ ЧОКРЛЯНУ

у Вел. Бечкерек.

Любезный сыновче,

здравствуйте!

Случило се, да самъ Ваше писмо (второ) юче у неделю примію, у кои данъ по обичаю био самъ цело после подне кодъ Г. Генерала; и имао самъ довольно времена о послу, кои сте ми наложили, беседити. Онъ нейма ништа противъ Васъ учинѣни доношенія при себи. Онъ ми е и овога пута често о Вашей фамиліи и подобнимъ другима у нашемъ Народу говорио и увѣрава, да се такви мора наша канцелларія примити, да получе благородство; и при хотеѣой учинити се коммисіи, да се никоме сотворити обида неће, противъ кои се учинѣна доношенія незасведоче. Сумма дакле нашегъ разговора ово естъ: да то што Ви

(чрезъ писмо къ мени желите, не може се имати; но да Господинъ Генералъ Вашу фамилю међу првима вменява и да онъ жели, и совршено узда се, да ће Вашъ домъ немештво получити заедно съ другима отъ подобни фамиля. Я поздравлям Васъ сердечно и све Ваше у дому, желећи, да се опетъ у здравлю видимо, пребивамъ Вашъ

У Бечу Февр. 16. 1792.

искрени любитель
Досидей Обрадовићъ.

12.

Г. ГРИГОРЮ ОБРАДОВИЊУ

(бившемъ потомъ Директору нор. Школа у Банату).

*Любезный сыновче Григоріе,
здравствуй!*

Прійміо самъ твоє писмо, и мило ми е било чути, да си здраво дома дошао. За све остало, што ми пишешъ и совета иштешъ, мени се види излишно. Я мислимъ, да съ та три езика, т. е. сербскимъ, влашкимъ и немачкимъ, съ Географіомъ, Есапомъ и Историомъ, ти би могао у Банату гди остати удомити се и поштено живити. Зашто садъ ако почнешъ већ у мужескомъ возрасту, за коекаквимъ већимъ летити стварма, боимъ се доћи ћеш у какове окресности, гди ћешъ моћи поштетити благе и честне нарави, пакъ потомъ нећешъ моћи добаръ бити целога живота, а

ти знашъ добро мое мнѣніе, да животъ неправеданъ и непоштенъ горій в него смерть. Али да не помишлишъ кадгодъ, да самъ я твоемѣ напредку какву препону учиню, я те неотвращамъ ни одъ шта, што се теби потребно и полезно види. Ако те и у Будиму приме и позову, мени неће противно бити и негодно, што в теби полезно: кромъ да би моя радость била чути, да коемъ мѣсту на близу огништа родителя наши благопотребанъ и на ползу будешъ. Сверхъ свега, гдигодъ будешъ, буди добаръ, поштенъ человекъ, трудолюбивъ, умѣренъ у желаніяма своимъ, и биће ти добро. Поздрави одъ мене оца твога, мать и сестре, и све наше сродне и пріятель.

У Бечу 15. Маія 1793.

Твой доброжелательный Стриць

Д. Обрадовиць.

13.

Любезни Григоріе,

Здравствуй!

Примићешъ одъ тога истога Господара, кои ти ови листъ даде, то естъ одъ синовца Господара Константина Дамчо, кои е овде, двадесетъ форинтій кое самъ я овде положю. Не троши много, пакъ ће ти доста бити за два месеца. Сандукъ съ књигама кодъ мене е. Я самъ ти дао био и трошка да га можешъ однети, а ти га оставляшъ: то значи да си мало за ньи марію; а оне некъ стое гди су и пре биле, хлѣ-

ба нешту. Добро што си то неколико однео, ерѣ
иначе неби ни то имао. Моя кнѣига што даемъ на
штампу на 20. табака, биће при концу овога месеца
готова: кадъ дођу одъ туда трговци свамо на вашарѣ,
подай кому цедулю на мене, и послађу ти два три
егземплара, еданъ за тебе, а два за сестре мое. По-
здрави оца и матеръ твою одъ мене и све кои су
ради о мени чути, и яви ми кадъ примишъ ови
20: фр.

У Бечу Септемвриа 5. 1793.

твой Стрицъ

Досишей Обрадовићъ.

14.

Господару

АЛЕКСИ ГЕОРГИЈЕВИЧУ

у Ораовицы.

Любезни Г. Алексіе,

Здравствуйте!

Я самъ съ помоћу Божиомъ мою одржао речъ.
Мои хиляду ексемплара, свакій одъ двадесетъ табака
на шрайбъ-папиру, готови су. Типографу платіо самъ
и пренео самъ іѣ све у мой квартирѣ. Да знамъ ка-
ко би Вамъ послао еданъ ексемпларъ, да видите шта
е, би учинію. Међутимъ назначиђу Вамъ овде Главе,
кое се у кнѣизи наоде :

- Глава 1. Чему се има Списатель за живота надати.
- „ 2. Гора вѣжества и истине.
- „ 3. Похвала Басни у стихови.
- „ 4. О несогласію наши желанія.
- „ 5. О важности доброга имена.
- „ 6. О Исторіи и о воспоминанію славни людій.
- „ 7. Абдала и Балсора, Персійска Исторія
- „ 8. Видѣніе Алмета Дервиша.
- „ 9. Ёданъ паръ папуча.
- „ 10. О услажденію размишленія.
- „ 11. О пріятелѣмъ и пріятельству.
- „ 12. О любви ко Отечеству.
- „ 13. О любви къ наукама.
- „ 14. О славнимъ женама.
- „ 15. Путь у Вавилонъ.
- „ 16. О начину съ ползомъ читати.
- „ 17. О различнимъ на кратко Исторіяма.
- „ 18. О потреби воспитанія. 2. Чему валя младићъ да се учи. 3. О употреблѣнію времена. 4. О благосчастію и злосчастію. 5. Нека правила за обхожденіе.
- „ 19. Неке иносказаѣме повѣсти. 1. Кривица и Стидливость. 2. Срећа и Несрећа. 3. Благочестіе и Суевѣріе. 4. Видѣніе Мирсино.
- „ 20. 1. Похвала добродѣтели. 2. Характеръ поштенога човека.
- „ 21. 1. О вкусу. 2. О достоинству обхож-

денія. 3. О безпритворности и притворности.

Глава 22. О Комедіи. Дамонъ. Комедія. — Приятельство у искушенію любви.

„ 23. Лаузусъ и Лидія.

„ 24. Аделаида или Алпійска пастирка. — Оба две изъ Мармонтела са фигурами.

Даємъ їй везати у Франць-бандъ по 20. хр. томъ. Штета би била, овакій папиръ у худо везати. Я неиштемъ више него како смо уговорили, по Фортинтъ за екземпляръ, кромъ преплета. А онай ко їй буде продавати, нека добіе на свакомъ ексемплару 15. хр. не више. Садъ спомените се Вашега обѣштанія и писаня, да ако їй нико неузхоће, Ви ћете за 1000. бити добаръ, и како се наштампаю, мени новце послати. Ако одржите речъ, учинићете свою дужность; ако ли не, то я самъ одъ Васъ преваренъ и обиђенъ! Што знамъ чинити? Фала Богу! Заръ е така моя судьбина на овомъ свету. То Вамъ кажемъ да безъ новаца не дамъ їй изъ мои руку, развѣ ако кою коме поклонимъ. Ако неможете за све, по уговору; баремъ пошльте ми овога вашара новце за 400., и не дайте ми узрока, да сасвимъ и правично на Васъ жалимъ. Желећи Вамъ свако добро и поздравляюћи Ваше у дому, остаемъ

У Бечу Окт. 10. 1793.

Вашъ

Досишей Обрадовичъ.

15.

*Драгій синовче, Господинъ Чокрлянъ,
Здравствуйте!*

Предао ми е Господинъ Терлаићъ Вашъ листъ, и драго ми е да здравствуете, и я іоште фала Богу здравствуемъ. За младога, што би радъ доћи учити се, трошакъ стои, како се мисли одевати и ранити, но нека би било найумъреніе, потреба му е 500. ф. на годину найманъ. За штампу на влашки преведени басна метите на табакъ на добромъ папиру пайманъ по 16. ф. колико табака буде. Каква су ова слова крупна, мислимъ да ће бити екземпляръ одъ 40. табака или више. Дакле слободно можете есапити 800. ф. за едну хиляду екземплара. Желећи Вамъ свако добро, остаемъ

У Бечу 14. Новембра 1793.

Вашъ

Досишей Обрадовићъ.

16

Любезни Григоріе,

Здравствуй!

Предао самъ твой сандукъ съ кнѣигама Г. Марку Алексіевићу изъ Темишвара, и придодао самъ у исти сандукъ 6. парчета Басній у фр. банду, и 12. мои новонаштампани кнѣига, 4. у папиру, а 8. у

Француз. преплету. Одъ ови пошљи єдну Г. Алекси Георгієвићу у Ораовицу; две сестрама твоимъ у Чаково; єдну Господину Проти Липовскому; єдну задржи за себе, а остале разпродай и плати трошакъ пута. Ове коштую у Франц: преплету 1. ф. 33. х. Ако ли ко купи 10. или више за готове новце, даћешъ за 1. ф. 20. х. у Франц: преплету, а другоячіє и недаємъ више везати. Мое Басне приміо є неколико стотина Алекса Георгієвићъ изъ Ораовице, и пише ми да ій є пренео у Банатъ; а ти ми пишешъ да ій тамо нейма.

За коєкакву зависть и ненависть немой марити, но исполнявай прилѣжно свою дужность, и владай се поштено, пакъ ће ти Богъ и добри люди пріятельствовати. Кадъ примишъ сандукъ съ кнѣигама, пиши ми.

Допуштамъ ти, да можешъ узети одъ Г. Ал. Георгієвића єдну стотину Басна. Распродай ій, ако можешъ, и помози се. Поздрави наше у Чакову, и Господина Проту Липовскога. Живи разумно и поштено и

У Бечу Ноемвра 14. 1793.

здравствуй.

твой доброжелателни Стриць

Д. Обрадовићъ.

17.

Любезни Григоріє,

Здравствуй!

Фала Богу што ниси више него два сандука
имао кадъ си одавде пошао, да се сваке године по
еданъ експедира.

Сматрай у животу шта радишь, да ти нигде за
тобомъ замршени не остаю трагови. Цедулю маут-
ску едва самъ преко пріятеля и съ трошкомъ полу-
ціо, да што тамо не страдашь, (и што е горе да се
не срамотишь) и шалѣмъ ти ю у овомъ писму. Пи-
шешъ за капе, да наѣмъ трговца кои е томе вештъ,
я самъ тако учинію, ерѣ я у томъ ништа не знамъ;
ништа манѣ посао ніе добро изишао. Валяло би да
си мѣру назначію. Бси ли примію сандукъ са 20. и
неколико мои [последњи кнѣига, зашто ни речи не
пишешъ? Не сумнямъ да си примію; дакле оной одъ
две, коя ніе капу добила, подай одъ новаца што за
ове кнѣиге узмешъ, тридесетъ форинтій на мѣсто ка-
пе. Како примишь ово писмо и маутску цедулю, пи-
ши ми да знамъ, а Чокрляну я времена нити волѣ
имамъ писати; валя да е и онъ на мени шнекулирао.
Желимъ ти да се добро, поштено и разумно владашь,

У Бечу Септ. 4. 1794.

и остаемъ

твой доброжелателни Стриць

Досишей Обрадовиць.

18.

Любезный Григоріе,

здравствуй съ домашними!

Твое писмо 7. Октября отпуштено примію самъ, и драго ми е да сви тамо здравствуете. За оно што ми пишешъ, извѣстію самъ се. Тамошня пустара незнасе становито, оѣ ли се продавати, али ако то и буде, веѣъ су пренумерирати други, а навластито еданъ одъ отмѣнни заслуга човекъ, кои на немешство претензію има. А то си исто могао и тамо сазнати; *et ne m'crivez plus de telles choses, dont il n'y aucun autre profit que 8 kr. moins dans la bourse.* Не велимъ за ово послѣднѣ писмо, ово би вредно било, кадъ би што могло бити. А што велишъ да се изъ тме забвенія извлечемо, то свакъ за добро наоди, но некъ свакъ еднака средства къ тому себи предлагае. А сверхъ свега всеуправляющая судьбина и съ тимъ располаже. Заръ ниси се нигде намѣрїо на Сократово мнѣніе, да тко найманъ жели тай е найсреѣнїи. За мое сироте басне што ми пишешъ да нико ни петака не да, самъ си кривъ, што самъ ти їй поклонїо: пре ми пишешъ да се ишту, а садъ другояче; какавъ е то обичай садъ тамо меѣу вами постао, самомъ себи противословити? А ако їй немашъ гди држати, да би, по случаю, свое време дочекале, а ти затопли дваредъ съ нѣима фуруну, ако каква яка навали зима. За мое поглавито намѣренїе доста їй е прошло, фала Богу! кои е блаженога Іосифа за неко време свету поклонити изволио био. И за послѣднѣ, собранїе вештїй,

велишь ми да ниси трговаць. Башъ оѣнешъ чуданъ да постанешъ! Ко ти вели да си трговаць? држи ѡ кодъ себе, пакъ ако тко заште, подай за 1. ф. и 35. хр. ни еѣтиніе ни скупль. Позната ти е речъ: не иште хлеба; а ако е садъ тамо оскудно, неѣе свагда бити. Поздрави Юлу и пріятель,

отм У Бечу Октября. 22. 1794.

твой доброжелательный Стриць
Досидей Обрадовичъ.

19.

Благородному Г.

АРКАДИ БЕЛАНУ

у Сегедин.

Благородный Господине.

миѣ особито почщенный!

Драго ми е, да самъ имао честь съ Вама познати се, и благодаримъ Вамъ на любви и благоволенію, кое сте ми показали.

Ви сте изволили учинити любовь, узети одъ мене стотину екземплара мой кнъжица: сочиненіе различныхъ вещей, коихъ естъ цена екземпларъ 1. ф. и 20. хр. што чини 133. ф. 20. хр. Да Богъ даде, да се іоштъ такови обшти Срѣски Патрона наѣе, кои би мени тако споспѣшествовали, я би колико скоріе къ нашей Типографіи отишао, и подобни више кнъига на

нашемъ простомъ езику издавао. И ако се нађу, я самъ готовъ, ево моя речъ! Любезной и благородной Госпођи, супруги Вашей, кажите мое високопочитаніе. За сина Вашего желимъ са свимъ сердцемъ да се ползуе одъ мене, и надежду добру имамъ. Здравствуйте любезный и благородный Господине, и мене любите.

У Бечу Юлія 12. s. v. 1796.

Вашъ понизный
Досиѳей Обрадовицъ.

20.

*Честнѣйшій Господинъ ошанъ Димитріе,
миѣ ошмѣнно почишаемо-любимый!*

Ваша ревность за обшту ползу есть похвале достойна; но да мене на то или съ молбомъ или съ изобличеніемъ призивлѣте, то е едно како и друго излишно. Да смо уста ко устама, дало би се о томе бесѣдити. Али на писму, оно што се коме неђуди, како чита, на ма' стотине возраженія найђе; и тако онай кои пише, безъ кривице остати неможе. Како за Басне тако и за Собранія вещей едва да самъ преплетъ наплатію. Ни то неби, дасе ніе еданъ Благороднодушанъ (Господинъ Беланъ изъ Сегедина) нашао, кои е у еданпутъ стотину узео и платію. Ову мою тужбу Ваша е речъ (изобличеніе) изъ мовга исцѣдила пера. Самъ самъ желію, хотео и учинію; али далъ жижа! ванъ да би ко хотео, да и я као Діогенъ торбу на леђи носимъ, у бурету да лежимъ, съ дивимъ коренѣмъ и салатомъ да се ранимъ, и на свакомъ ладне

воде извору да пиѣмъ, колико ми сердце иште. Ево Вамъ чистосердечно мою исповѣдамъ слабость, да до такове добродѣтели нити самъ доспео, нити ми се доспети зактева. За стихове или прозу за високопожелаемо лице, то се хоће на Славенски: а я у томъ нисамъ ни окретанъ, нити окресанъ; хвала Богу! имамо у нѣдри люде, Райѣа и Терлаиѣа: пѣма та честь и слава принадежи. Молимъ Васъ и просимъ, недосаѣуйте ни себи ни мени съ далшимъ писанѣмъ, зашто я садъ веѣ нити коме пишемъ, нити хоѣу да пишемъ. Имамъ доста поправляти писанія мои ученика и ученица, кои ми даю хлѣбъ и вино, рибу и месо, и лепо приятно обиталиште. Ако ли ми ко узхоће и зато каково изобличеніе учинити, я ѣу нѣму реѣи, као стара врана младомъ вранчету: Ти си синко беда! иди ми съ врата. — Желимъ Вамъ добро живити и пожелаемо благо скоро видити.

У Бечу Октомвра 30. 1799.

Вашъ почитатель

Досидеѣй Обрадовиѣъ.

21.

Любезный мой Стойковиѣу,

здравствуй и радуй се!

Юче ми е дао драгій нашъ Драго твою П-ру часть Фусике. То ѣе реѣи: „и паде семе на землю благу, и прине се плодъ сторицею.“ Пакъ какво оѣнешъ веѣе благополучіе на овой грудви земљице! него такова творити чудеса, то естъ, не само садашнѣму не-

го и будущимъ родовомъ отварати очи разумѣнія и миліоне нѣма показивати светова; то значи: славу Божию, величество, благодѣть и премудрость достойно показивати и проповѣдати. Добро си учинію, што си величеству ове прекрасне Царице наука и трећу часть за възпріятіе опредѣлю: не може она доволно дворова имати, коя, первородна Божія кћи, све створенѣ красотомъ своіомъ исполнява. Мужайся Рода свога просветителю, и кадъ Ти е промисалъ названіе *Сшойковића* дао, *Сшой* убо, *Сшой* непоколебимъ у твоємъ блаженомъ и свету полезномъ предпріятію, и презирай неке надуте малености, коѣ за собомъ никакова неоставля трага. А како би могао о чему другомъ и помислити, кадъ само баџишъ погледъ на толике Граціе, одъ кои су прве Історія и Географія, коѣ ти умилно руке простиру и моле те, да ій съ философіомъ украсишъ и Сербіи и Босни покажешъ (немари, да намъ се ко и посмене); но оне ће то требовати. — Али кудъ самъ се я део? што ће добру коню бичъ и мамузе? Но прости нашой дружеской суѣтици, свакъ би радъ, да совѣтъ дае; а и Ви сте не мало криви, што се я поносимъ.

Айдемо сад на другій посао. Я самъ Вамъ казао, да одлазимъ изъ Беча, а Ви ми шалѣте шльивовицу. Али я знамъ, то е майсторія моѣга любезнога Томе Симића, да е мени пошлѣте, а да е онъ срче и нїюца, пакъ іюштъ и да ми се сміе. Опалила му грклянъ, те би му га опалила! Поздрави ми Господара Марковића и люби твоѣга.

У Тріесту Авг. 23. 1802.

Досидеа Обрадовића.

П. П. Онима, којима си ово сокровиште посветио, честитамъ велику срећу и слатку утѣху. Триста душа да имамъ, могао би имъ се съ двеста и деведесетъ и деветъ, јоште и съ ономъ едномъ оставшомъ свештено и торжественно заклети, да ће имъ се достојно мелодирати: „И память ихъ въ родъ и родъ.“

И оставлямъ свето завѣщаніе, да имъ се после много весели година на гробу засече: „Ови су узрокъ вторе части Фисике!“

Ви само умете любителъ свое оваковимъ безсмертіа награждавати именовъ.

22.

Любезный сыновче Григоріе,

здравствуйте и съ домаћими!

Примио самъ писмо твое одъ 24. Юлія прошастога. За Г. Каулицію то ти могу јавити, да е онъ мени неколико редій понешто исплаћивао за мое Басне, и свагда одъ мене квите узимао; кое нека ти покаже. За еданъ аковъ шљивовице есапіо е шестдесетъ екземплара Басній, и искао е и више. Већ за остале било како било. Али за оставши четрдесетъ рекао самъ му изъ уста при последњемъ састанку у Бечу, и писао самъ му, да ни єдну ни за кою цѣну непрода, него да ми ій о моемъ трошку у Бечъ пошлѣ. Садъ ій ишту овде и по десетъ и више форинти. Ако ли е онъ преко мое вољъ распачао, наплати свакій екземпларъ десетъ фор. или Басне нека ти преда;

онъ е ову моду са своіомъ шльивовицомъ увео, право є, да и онъ осети, шта е одвећъ папрено. У оно време, кадъ е онъ мени свою шльивовицу натоварио, у Бечу могао се е имати по шестнаестъ фор. аковъ. Ако можешъ, распитай шта е одъ они било, што е по Бечейскомъ Дистрикту и свомъ брату Леонаси (ако име памтишъ) Алекса предао. Овде ми не пиши; изъ Венеціе назначићу ти мой адресъ. Поздрави ми брата Луку. Зашто ми ниси съ две речи явіо, да е здравъ? Поздрави ми Юлу твою и Јову, и пребивамъ.

У Триесту 15. Авг. 1803.

Твой Стриць

Досидеј Обрадовићъ.

23.

Любезный Господинъ Соларикъ,

Здравствуй ми!

Колико Вамъ манъ пишемъ, толико Васъ выше и сердечніе любимъ, да сте и Вы такови къ мени и да Вамъ свако вече пада на умъ моя пѣсна: *море баче, нешто врана гаче!* — Знате, да безъ потребе ласно се писати не наканюемъ; али кадъ би Вамъ и изъ любви сердца писао, имао би шта, зашто би све то више матеріе находіо, а къ томе садъ времена не претиче; зашто све мислимъ о различнимъ матеріама второе почете части *собрания вещей*, отъ кои самъ юче девету совршіо главу. — Я себи ласкамъ, да ће Вамъ ово сочиненіе повольно бити; но кадъ увидите чадо,

познае те, ели оцу подобно, или за луду самъ себи похлѣбствуемъ. Я би радъ, да буде лабудувой предъ смерть баснословной подобно пѣсни. Ала ме добри люто плаши *Геллершъ*, кои каже, да само у пролеће лепо пои славу; а мое е, мили друже! већъ давно прошло, и време би било, да у чувство доѣмъ, и да се самъ себи преко мѣре не улагивамъ. Ако што буде безъ соли и вкуса, знай добро, пріяне, да ће сва на тебе кривица пасти, зашто ћу я свакомъ казати, да ме е мой Соларићъ на ту навукао бездѣлицу, потежу ме за уши, као младо прасе у бостанъ диня, и као старо магаре на младу салату. Ево ти све чисто исповѣдамъ, нудеръ садъ гледай, како ћешъ се опрати. Да си јоште у Падуи, ласно би било, крозъ кою чиста протиче рѣка; а у Венецији доста ће ти мучно бити; ибо самъ видишъ, какови су канали. Ево ти я каза, као добаръ пріянь, еръ не би радъ, да те бѣда изненада нађе и да ти точакъ у верло дубоки западне вагашъ. — За мое књижице нове, јоште не знамъ есу ли познате; Господ. *Паликући* јоште изъ Венецие преко Г. *Драге* нѣколико комада послао за нѣга, за Господ. *Шакабеншу*, Епископа Вершачкогъ, којима самъ и писао; јоште за нѣке пріятељ; но сумнямъ, да е приміо и писмо и књижице зашто знамъ, да би ми Г. Паликућа отписао; отпре ми е свагда радо писао, незнамъ, зашто не би и садъ. — —

Любезнога Г. Піеру Петровића, супругу нѣгову и Г. Микелина и Маріету поздравите отъ мене; жао ми е, што немогу доћи, како самъ био рекао, да заедно на воде идемо; мое ми недопушта дѣло; а ноге съ бѣлимъ перући виномъ, са свимъ су ми оздрави-

ле. Реците отъ мое стране Г. Миколину, да употреби сву свою Реѳорику и Г. Маѳу Липовца, да пошлю кою хиляду форинти у заем Серблѳмъ, кои сада за родъ и отечество благополучно воюю. Писали су и овдѳ, и ишту помоћ, съ колико ко може новаца у заемъ, и овдѳ се о томе настои, и а самъ дао полакъ одъ свега, што имамъ; четири стотине форинти. Мой драгій Г. Макелинъ добро зна, да я радо никога не нудимъ, да дае; али овакове прилике никада нисмо имали. Благодареніе Богу, кои намъ е и животъ и све, што имамо, даровао, къ цѳломе роду и имену Србскоме праву любовъ показати, навластито чудећи, да и Земунци и Сремци даю, кои што хоће. Милостиву Г-жу Дату зато исто просимъ да употреби къ томе свою доброту и милостиво сердце. Г. Крсти Јовићу, и Капетану Піери Обилићу и свакоме, ко може помоћи, нека усрдно и топло о томъ гори. Здравствуй ми, Соларићу драги, и настои за общеполезно предузето дѳло.

У Триесту Юнія 5. 1804.

Твой

Досиѳей Обрадовићъ.

24.

Поштенородни Господари,

Стефанъ и Илія Гавриловићъ,*) любезни мои,

Здравствуйте!

Вама, како двоици, единороднимъ и единоумнимъ братіямъ, кои согласна, единомудушна и единомудрена

*) у Карловцы.

къ общой ползи рода нашегъ склоненія, слѣдователно и къ мени, кои самъ се по моему могућству потрудио, любовь топла и искрена Србска, изъ писама къ Вашему брату, доброму и благонравному младићу Томи Захарићъ, весма су ми чувствително позната. Вами дакле обоици съ єднимъ писмомъ на Вашей любви благодаримъ, и Васъ, кои сте имали доброту, мене више кратъ поздравляти, свесрдечно возпоздравлямъ. Любезна, благородноумна братіе, Ви мене богато съ Вашимъ великодушнимъ благожеланіемъ за мое къ милому роду моему усрдіе награждаете, и мене за чашу воде съ будущимъ благонадеждіемъ одушевляете. Я самъ знао и знамъ, да су мои Србљи красне и миле душе и лепа срдца, зато и желимъ, колико могу, нѣма на ползу живити, у коємъ любкомъ и сладкомъ завѣтованю и пребивамъ, любезни мои!

У Трїесту Іунія 9. 1804.

Вашъ понизни,

Д. Обрадовићъ.

П. П. За те књижице, кое Вамъ шалъ нашъ Томо, постарайте се, послати назначену цену. Зашто ћемо потребовати трошка и за друге важніе, кое су већъ у дѣлу, и гледайте, да се можете саставити єдно содружество одъ 10 лица, да кадъ буду готове, узмете на хиляду и тамо распродате, одъ кой свію капитала намъравамо, съ помоћію Бога, гди буде найвећа потреба и прилика, међу родомъ нашимъ єдно лепо училище воздвигнути. Я заисто ништа тако и толико нежелимъ іоште у моемъ животу, колико лю-

бовъ Вашу и Вами подобни, общага добра желателя,
колико више могу, достойно заслужити.

25.

*Любезни Господаръ и Брате Гавриле Лепо-
шићъ, у Буџановци,
здравствуйте!*

Желимъ, да Васъ ово мое писмо у болшемъ
здравию застане. Читао ми е Вашъ сродникъ Г. То-
ма Захарићъ, Ваше писмо, кое сте му Ви и немо-
ћанъ находѣћи се съ толикомъ неисказаномъ къ мени
любовію, и съ топлимъ роду-нашему доброжеланиемъ
писали; я Васъ увѣравамъ, любезни сродни, да коли-
ко ме е Ваше о мени писанѣ утѣшило и обрадовало,
толико ме е Ваша оскорбила и ожалостила немоћъ.
Желимъ свесрдно, да оздравите, и да дочекате Ваше-
му доброму срдцу такую любку утѣху и увеселеніе,
дѣломъ познати. Дѣйствія, Ваше добротѣ изясненія,
на моемъ внутреномъ срдца и душе расположенію
имала су, и колико су мене возбудила, поштрила, и
къ далшему за пользу мои любведостойни сродни уерд-
ствованію восперила! Спѣши (уздамъ се у Бога) къ
своему напредку и наравномъ украшенію къ совр-
шенству, нашъ родъ; показуюћи међу своимъ тако ле-
пе и благородномудрене душе, и показиваѣе све то
више. Зашто гди се годъ и кадъ се годъ што добро
и лепо появи, и каже ласно себи любителя и рачи-

теля придобива. Оздравите намъ скоро, то Вамъ
жели

У Тріесту Юнія 9, 1804.

Вашъ сердечни

Досишей Обрадовићъ.

26.

*Любезни Господару Косшо Христићъ,
здравствуйте!*

Ви сте іоштъ одавно у Бечу показали Ваше чистосердечно благонаклонство, кое я добро памтимъ, и желимъ Вамъ Вашимъ домашњимъ свако добро. Сада пакъ показао ми є у своима писмама Г. Тоша Захарићъ, да сте и Ви у содружеству съ Господари Стефаномъ и Иліомъ Гавриловићъ, одъ мои новоиздани Етика послати поручили, кое ће Вамъ любезни Захарићъ исполнити. Я самъ іоште изъ Венеціє у Бечъ пре два мѣсеца на Г. Тому Симића Куртовића неколико послао и наложіо самъ му, да Вамъ две у Карловце пошлѣ; не знамъ єсу ли Вамъ до руке дошле; и садъ о нечемъ важномъ настоекъ, када се састанете съ реченимъ Г. Гавриловићемъ, казаће Вамъ шта самъ имъ о томъ писао; люде, кои прси обще доброжеланіє тако крѣпко согрѣва, ніє потреба много на то науштавати. Содржите ме всегда у любви, кои пребивамъ Вамъ сердечній

У Тріесту Юнія 15. 1804.

Досишей Обрадовићъ.

27.

Г. ПАВЛУ СОЛАРИЊУ.

Любезни Солариѣъ,

Здравствуйте!

Увидѣвъ чадо, познадо родителя. Читаюћи пре у Венеціи свеобште Ваше Земльописаніе помислю самъ: на ову преблажену кнѣигу валя преднаписати оно, што е божествени Платонъ на дверима свое Академіе написао био: „Невѣжа земльмѣрія овдѣ некъ неулави.“ А кадъ самъ примію Вашъ златни ключиѣъ, кои тако предивно и ласнопостижно отвора двери земльмѣрія, и кратко, тихо и прекрасно уводи любителъ свое управъ у царство небесно, т. е. у просвѣщеніе ума, и показуе путь къ истомъ свѣтилищу Математики, гди никакова прелестъ ни заблужденіе ума обстати неможе; о! тада, тада любими Солариѣу! обрадовао самъ се радостію великою и неизглаголаною, кою нитко одъ мене во вѣки отети неће. Сами духъ пресвети, духъ свемогуцій Богъ, т. е. духъ гореће любви Ваше къ милому Роду, одъ кога сте произишли, на то Васъ наставіо, тому Васъ е умудріо. Ево на Вами Солариѣу мой! исполненіе они свети и пресвети рѣчій: „любящихъ Бога, т. е. истину Божию, вся поспѣшествуютъ въ благая“ и нека се презълной радости моіой дозволи, штогодъ (ако и земно, но прекрасно) небеснимъ приуподобити; то се зове овдѣ на земљи до трећега возвисити се неба, и то безъ ни-

какови чудотворенія, нити првстественнаго содѣйствія, но по природной трояке любви лѣствици: сирѣчь къ Богу, ко истини и ко ближнѣму своему. А тко е нашъ ближнѣи, него Родъ нашъ, чрезъ кои е нама даровано битіе? Твореѣи ово благо умо-просвѣщенія Роду своему дѣло, то се и свему роду човеческоме твори, съ коимъ родъ нашъ обходити се и дѣла раз-правляти своя буде. Зашто одъ просвѣщеногъ може се и другій просвѣтити; одъ мрачнаго и тамнога нитко никада. Ако е истина, (као што естъ) да касаяй ся паклу очернить ся; то и противно овомъ мора бити, да ће се, кои се съ просвѣщенімъ обходи, просвѣтити: съ мудримъ бо умудриши ся! Самъ разсуди, какова и колика радость мора бити моя, кадъ сада безъ найманѣгъ сумнѣнія видимъ, познаемъ и съ рукама осязавамъ, да ће мени предрага Србска дѣчица и дѣвице до дванаесте године землѣмѣрители бити, и да ће изъ сунца и мѣсеца и прочи планета знати казивати, колика е у томе слава Божія, какво прекрасно и предивно мудрости, благости и свемогуѣства Божіегъ познанство. Зато я садъ са Архимідомъ вичемъ: „Нашли смо, Нашли смо!“ и са Ксерксемъ иза сна вопіяти могу: има Греція Темістокла, има Србія Солариѣа, и чрезъ нѣга имати ће многе! Здравъ ми буди Мінервино любимо чадо, и люби твоего

У Триесту 18. Дек. 1804.

Досишеа Обрадовиѣа.

*Честни Браше Діаконе,
Господинъ Спиридонъ Алексіевићъ!*

Я, како самъ приімію Ваше братолюбно писмо преко оца Игумена Ефимерія овде, питао самъ га, хоће ли Вамъ писати: рекао ми є, да хоће, тако самъ и я Вами одписао, и на тако къ мени Вашимъ ласкателнимъ изясненіяма благодарію. У неизвѣстію обаче, есте ли Ви то приімили: и ако нисте, за не остави подъ порокомъ, къ толикой Вашей трудолюбной учтивости, немаранъ и небрежанъ показати се, повторямъ Вамъ мою чувствительность, припознанство и благодарность. Подобнъ и мое миле пріятель, съ кима мене у Вашему писму съ поздравомъ обвеселявате, а именно драгога моего Оца Маку, Господина Архімандрита Савватія, Г. Косту Малешевића, Г. Марка Параскеву, и Вашего Спутешественника овде, Господина Мирковића, свесречно возотпоздравлямъ.

При томъ некій младићъ нише ми изъ Шибеника, званіемъ Стефанъ Вуяновићъ, родомъ изъ села Отона, каже ми, да люби науку, и иште одъ мене совѣта. Кажите му, да кадъ я съ моимъ содружникомъ наше дѣло у Венеціи свршимо, намъравамо гдигодъ установити школу; кое кадъ буде, и онъ то чує, ако є управъ трудолюбивъ и науке желатель, да съ служеніемъ своимъ комадићъ хлѣба притяжава, нека къ нами дође, за науку плаћати неће. Я остаємъ

У Триесту Іан. 29. 1805.

Вашъ

срдечни почитатель

Досишей Обрадовићъ,

ПРЕОСВЯЩ.

МИТРОПОЛИТУ ЧЕРНОГОРСКОМЪ,

*Преосвященнѣйшій, високославному Господине,
Архипасширю и Благоуправителю Народа!*

Вашъ искрени почитатель и Роду своему топли доброжелатель, явио ми е Ваше милостиво къ мени наклоненіе, за кое Вашей родолюбивой милости чувствително благодаримъ. И мени би било као да први редъ Божиимъ благодѣтельнымъ воздухомъ дишемъ, кадъ би сладкимъ, свободнимъ, миле матере наше Србіе воздухомъ гди нибудъ дисати почео, то би за мене на земљи блаженство било. Навластито познавајући одъ стоусугублѣни (о Вашему мени предрагому лицу) гласова, каковъ сте Ви любитель и рачитель Србске ползе и славе; а шта одъ овога може, едномъ Натанаило-Србскомъ мегкомъ срдцу драже и слађе бити? Я едва чекамъ, да се наше преизрядно свеобште земљописаніе у Венециі соврши, и желимъ његоѣ међу мое сродне миле люде поѣи, гди би се едно лѣпо училиште воздвигнути могло и, ако и малена, штампарија за потребу школе и цѣле Націе установила. Мислио самъ овде припочекати, да се види, шта ће се изъ Србске Инсурекціе родити. Имамъ себи за наслѣдника*) прекрасни наука младића, кои е

*) То ће ямачно бити Соларићъ.

заиста нашему Роду даръ неба, и за нѣга ми е више старость, него за мене, нити би радъ, да овакови предивни човекъ у утѣсеніе и скудость дође, кои е достоинѣйшій, да Срблѣмъ на ползу лѣпо и спокойно живи. Имамъ велику надежду, да кадъ великодушніи и могућніи Рода нашега виде и познаду, да се о свеобщемъ и дуговѣчномъ наше Націе добру и напредку настои нелестно, и кадъ се ово добро дѣйствително и очевидно покаже, да ће се међу нѣма іоште Божидача наћи и воздвигнути. Мѣсто, кое ми желимо, валя да е обитано, не усамлѣно, гди е земля родна, лѣпа и плодовита, гди растови и липе расту. Наши ученици валя свакиъ данъ по два сата у вертограду своје земљу да дѣлаю и да се никаковой мегкости не предаю. Ваше остроуміе и здрави разумъ, милостиви мой Господине! може изъ ово мало и далѣ и ширіе судити, што би ми ради. Ако насъ съ чимъ обнадеждити можете, знамъ, да ћете то радо учинити човеку, кои Васъ обожава и пребива

Ваше предраге милости

У Триесту 9. Марта 1805.

умилнѣйшій слуга

Досишей Обрадовић.

Въ Черной горѣ (Цетинѣ) Януара 16. дне 1816, года
преписана копія сія вѣрно изъ орігинала, въ вѣдомствѣ
Государственной Россійской Колегіи иностранныхъ дѣлъ
Колежскій Ассесоръ, Семенъ Орловићъ,

30.

О Д Г О В О Р Ъ.

*Благородни Господинъ,
Досишей Обрадовићъ!*

Пріймію самъ съ пунимъ удовольствіемъ Ваше по-
чтено писмо, такођеръ и ново-напечатане у нашемъ
езику кнѣиге одъ любви Ваше къ мени послане, на
кое чувствително благодарехи Вамъ, сердечно желимъ,
што би у нашемъ драгомъ Роду свеђеръ више так-
вихъ людей било, кои би свои дарованія и труди по
примѣру Вашему и съ таквѣмъ усрдіемъ, како и Ви,
любезнѣйшій мнѣ Обрадовићъ! на просвѣщеніе своей
Націи посвѣщавали. Ёсмь съ истинимъ почитаніемъ

Вашега Благородія

На Станъвиће,

23. Окт. 1805.

покорни слуга

Черногорскій Митрополитъ и Ордена
Св. Александра Невскогъ Кавалѣръ

Петръ Петровићъ Негошъ с. р.

П. П. Драго ми е, што Ви имадете еднога мла-
дића достойнога себи наслѣдника, а я се трудимъ, да
и овде буде заведена малена школа. Молимъ, непри-
хватайте се на другу страну до полученія другога
моега писма. —

31.

*Прелюбезни и дражайши Оберштеръ
и Кавалѣръ,
Теодоръ Симоновичъ!*

Содржаваюћи те и носећи у срдцу и у души моей, ако и много удаленъ одъ тебе, никада обаче нисамъ те изпредъ очію изгубію. Гледао самъ те изъ Беча у прошастой экспедиціи на Персію, и овде у Триесту ниси ми сакривенъ био, ни у Георгіи, ни у Персіи и великой Арменіи, кадъ и у новинама нѣмецкимъ и французскимъ на мою велику радость наѣмъ те Полковникомъ. Но све ово милій мой! ніе мени ново било, зашто самъ я све то и у напредакъ далъ изъ саме твое юности по знаци лица твоега и по расположенію срдца и духа предпогаѣао и предчувствовао; само ако те судьбина довольнимъ обдари животомъ, и ако твое благородне нарави съ дарови естества согласне остану. Што самъ я іюште желію искусити и сазнати, ово е: еси ли ми іюште онай пунъ любкости и милосѣе, отечеству доброжеланія и родолюбія, онай прави истовити нашъ мили Тоша Симоновичъ? О томъ си ме садъ любка жельо моя! съ листкомъ твоимъ изъ Тифлиса подпуно увѣрію, и чрезъ то си мене съ презълномъ радостію напуно и напреусладію. *Sic tibi lux mea! honores nobilitant mores.* А што ми кажешъ, да и Марию кѣрцу имашъ, о! съ тимъ ми пакъ пронзавашъ съ любовію срдце! Зашто ю немогу къ прсима и къ срдцу прилѣпити моему! *Sed fac id, nec semel pro me, quam maxime te rogo!* — Овога лета намѣравамъ проодати

се до Карлштата и Фіуме, и отдати љу твоимъ милымъ поздраве твое. — Немогу ти изказати, у каквомъ смо великомъ благонадеждію о наболь любиме наше Србіе премъненію. Ако нама то промисаль неба съ содѣйствіемъ праведнаго помощника мужей (то значи *алексес андронъ* Александеръ) видити даруе: о! тада љу ти я постати прави Титирусъ, *et non modo lentus sed etiam hilaris ac laetus, hominumque omnium longe beatissimus in umbra et sub tegmine* Лилице *formosam resonare* роцебо *Serbiam sylvas. Lecet sperare!*

Многа бо нечаянно совершаваю Бози!

Полюби и отъ мене, любими мой! што ти е найлюбиміе. Я пребивамъ за свагда

Твой

У Триесту 15. Маія 1805.

Досишей Обрадовићъ.

32.

*Поштенородна, мени любима,
Госпођо Юло Гавриловића,*

здравствуй!

Посилаюћи ми Вашъ, мени любезанъ даръ, *) показали сте доброту седца, и благодсть лене душе, да мене и непозната у лицу радо имате. То е мени весма чувствително и ласкателно било, колико, да ми

*) Кошулю отъ ћерћелия танкоткану и подугачку.

се є неко велико добро случило. — Я Вамъ сердечно благодаримъ, любезна Госпођо, и шалѣмъ Вамъ чрезъ нашего Оому одну марамицу, надамъ се да ћете ю примити съ обичномъ Вашомъ добротомъ, само за мали знакъ моего пріятельства. Вашего любезнога супруга, Господара Стефана Гавриловића и брата єго Г. Илю, Г.? мое предраге благожелатель, отъ мене мило и любко поздравите. Я пребивамъ.

У Трієсту Окт. 27. 1805.

Госпођо моя! Вамъ свакога бла-
га желатель, и покорнѣйшій слуга,

Досидей Обрадовићъ.

33.

Ераши подишише!! Н. Н. здравствуй!

Богатство аще шечешъ, неприлагайте сердца!

Одъ куда долази, да нека изреченія, коя су у древнѣйша времена и пріє неколико хиљада година изречена, и до данасъ нова намъ се представляю и прекрасна показую; источникъ су неисточими, изворъ су неусушаєми и студенацъ неизчерпаєми? Узрокъ є, што изъ чистога и нерастлѣнога происходе и извиру естества. Ево примѣръ. Ништа се више на свету у хиљади міліона людій неизговара и нечує, него мама и папа, а кадъ младежъ понарасте, онда драги, драга; любими любима. Ово є свимъ добримъ сердцамъ и чистимъ душама свагда и вовѣки мило и слатко званѣ. Ово є свакомъ свакій часъ ново и пріятно. Одъ овога се нико никада наситити и преко мере на-

сладити не може. — Нити е што горчје, жалостнје и тужнје, него кадъ ко тако бѣданъ у животу постане, да већъ никога подъ небомъ, кога би тако називати могао, нейма. Ово исто и са овимъ: „Богатство аще течетъ, неприлагайте сердца“ и съ овоме подобнимъ изреченія бива. Богатство, чести, свакојка увеселенія наслажденія и задовольства, ако као приснотекућа рѣка у обиталишта наша теку, ништа манъ сердца наша къ њима са свимъ неприлепљуймо; зашто штогодъ тече, то и протиче, и што е најзначителнје, и ми са свимъ другима течемо и протичемо и мало ранје, или мало кашнѣ, то е и едно и друго, кадъ прође, све е едно, сасвимъ ћемо одавде протећи. Зато дакле испитаймо потанко, шта би оно могло бити, къ чему би достойно било за вовѣки наша приложити и прилѣпити сердца. Правда, да е жалостно, како се више рекло, ни къ чему неимати: али имати а знати, да ће се изгубити и по томъ неимати; ово пакъ како е, нека ми каже, ко зна. — — Казаће ми ко (може бити) Историю онога морнара, кои видећи, да ће имъ се бродъ са свимъ, што е у њму, потопити, и сви плачу и јучу, онъ почне здраво ести, говорећи, нека ми се е баремъ наести, кадъ знамъ, да ћу преко мѣре пити морати. Али е ово слаба утѣха, нити е, развѣ за едно одъ много хіљада. Ево узрокъ, зашто самъ Вамъ и другда говоріо: болъ би ми било, да већъ више неимамъ овде на земљи ни любима ни пріятеља. То су уста говорила моя; али слабо сердце и природа при свакомъ диханію изобличавали су ме и доказивали, да су ово празне и ништа незначеће речи. Зашто самъ се я съ Вама тако обикао био? За-

што самъ сваки данъ Васъ и све што е Вами мило и любезно, видити и гледати желіо? За кои ли би узрокъ (Богъ да ми опрости неправду мою) свакога празника волю, да ружно време буде, да никудъ изъ куће излѣсти неможете, да ми што читате? или ако читати волѣ неби имали, како би се често и случавало, кое и Ви сама (ако ѣте по души и по совѣсти говорити) одрећи неможете; а мени би и тако мило било съ Вама, и съ мамомъ Вашомъ, съ Анетомъ и Маріетомъ преферанца или платке играти. Другда би ми помучно било, да ми се, кадъ губимъ, сміете; али, кадъ би се я срдіо, Ви би се више сміяли и друге на смей подизали, докъ би и я (немогући иначе помоћи) удри са свима у смей. Тако дакле съ Вами задуго приобикнутъ, сада судите, како ми бити може! Колико се више одъ Васъ удалявамъ, толико ми се више сердце къ Вами притеже и силомъ прилеплюе. А ко е свему овому моему немиру и безпокойству кривъ и повинамъ? Ви, пакъ опетъ Ви! Милостива доброта Ваша и Вашега *предрагога* неизказана любовь и пріятельство! Не за четири дана, ни за четири неделѣ, ни месецъ, него за четири суначне цѣле године! *Душа моя съ шобомъ да пребива*, и сваки данъ то, пакъ опетъ то, докъ ми лепо човекъ узе и облада съ поллакъ душе, пакъ я сада могу ли (сами судите) са само половицомъ живота? тако, да садъ и имамъ узрокъ на любимога моего тужити се, као онай на свеца свога. Ово, што е довде речено, айде нека иде у бездну пучину и у неизмѣрими океанъ говореня свега света люди, жена и деце. Али оно, што сте Ви Вашей другарици о мени рекли, да би знали нешто

о мени чудновато казати, но да Вамъ е жао стара увредити човека: то ми е досадъ као воденични каменъ на сердцу лежало; но путуюћи садъ ово неколико дана, одъ ютра до ноћи подъ съ полусвѣтли облаци покривенимъ, а одъ вечера до сванућа подъ са звѣздама украшенимъ небомъ, имао самъ прилично време, преко данъ облаке, а преко ноћъ звѣзде располагати, и на сваки Соломонски и астрологическо-магически слагати, раставляти и саставляти начинъ, майсторски погађаюћи и дубоко штудираюћи и на сваку самомъ Соломону, Давідову сину, познату руку, соединяваюћи и разделяваюћи облаке и звѣзде, докле самъ ти наипосле, потайной майсторіи Халдейски звѣздослова слѣдуюћи изнашао и као съ прстомъ погодіо и додирнуо оно башъ, оно исто што нисте Ви Вашей комшиници казати хотели. И ово, што самъ я већъ изнашао, и до голе открію коже, то ми е Исторія едне одъ старости ослепльне калуђерице засведочила, потврдила и печатомъ истине забълежила. Али ако е то, што самъ а съ толикомъ мукомъ изнашао, а мора бити то, еръ друго неможе бити; ево љу Вамъ я страшну казати истину: да ако сте Ви то измислили, Ви сте се сами ужасно преварили; ако ли Вамъ е то ко другій казао, заисто люто е слагао, (или слагала) нити се е имало намъреніе, да Вамъ се права истина каже. Али љете Ви садъ рећи (каково е Ваше остроуміе), да се я садъ издаемъ, а да сте се Ви шалили. Може и ово ласно бити. Но са свимъ тимъ, нисамъ я тако суеуманъ, да себе сама за бѣлу држимъ пчелу, осимъ свію на свету пчела, нити се безъ никакве наодимъ тайне. Я се садъ и самъ чудимъ, како Васъ я ту не-

запита: Ви би мени то казали, кадъ би я Васъ много и умилно молю и просю, и тако би я Васъ на видило и на прави извео путъ, те неби остали тако у прародителномъ грѣху, то есть, у незнанству, нити би мислили оно, што ніе. Но то мени ту ніе ни на умъ долазило: валяда ме ніе ништа врло тиштало; а о маломъ чемъ, ко е безпосленъ, мисля. Я би Вамъ іоште много коешта чрезъ писмо говорю (право прія-тельство е многоговорливо, као и малена дѣца); али се боимъ, да Вамъ се недосади читати. Ви свагда имате посла; нити Вамъ е до безпослица; и може се мени ласно случити оно, што се е догодило едномъ многоречивцу са Аристиппомъ: „Ако ти досађуемъ говорећи, я ћу поћи“ — рече онай — „Слободно говори колико ти драго, еръ те я неслушамъ“ — одговори му Аристиппъ. Да сте Ви обикнули писати, како што се природно лепо разговарате, Ви би била Србска *Madame Sevigné*, и оставили би, како и она, десетъ томова, кои се почитую за *capo d' opera dello stilo epistolare*. Но баремъ постарайте се за Мимицу. Ви видите, какову предивну меморию Ваше іоште мале кѣри имаду; то е даръ неоцѣнени природе. Вѣруйте Ви мени, како правосрдечномъ пріяте-лю: я самъ многимъ младимъ женама и дѣвицама лекціе давао, но іоште ни на одну нисамъ се намѣрио, коя би већъ наизустъ знала оно, што научи читати, а наипаче дете одъ четири године. О! родители! добри и милостиви родители! постарайте се за такове прекрасне дарове порода Вашега. Види се очевидно, да ће и друге, како и Мимица, подобну меморию имати. Сви просвештени на свету люди почитовали су

и почитую за найвѣшій даръ Божи: лепъ умъ у леномъ тѣлу. Много е писато одъ ученогъ свѣта о воспитанію дѣце. Али Ви слободно веруйте мени, съ моимъ знанѣмъ я Вамъ нећу ласкати, то естъ лагати: Ваша дѣца не потребую више него само два правила. Прво: у обхожденію и разумномъ поступку живота да су подобна матери своѣй. Второ: да кадъ одъ дѣла женамъ потребни празную, лепе кнѣиге да читаю, како што су: *Viaggi di Antenore, Storia Universale, Viaggi intorno al Mondo, Costume di varie Nazioni*. Како буду ласно и исправно съ Талиянскога на Сербски, и са Сербскогъ на Талиянски преводити могле, онда ће имъ ласно и Немецки бити. Но найпре у ова два домаћа езика нека искусне буду, пакъ ће имъ и други ласни и пріятни бити. Ово говоренѣ е чадцамъ Вашимъ, знамъ, да ће вамъ пріятно бити, зашто е Ваша милосћа къ њима неограничена, и доброта и попеченіе о њіовомъ благополучію предѣла имати неможе. А у свемъ ономъ, што се шалливо мени чини, и што я како таково за Ваше увеселеніе пишемъ, познаюћи Вашу Деликатецу, боимъ се, да Вамъ што противно nebude. Но опомените се добро, да любкомъ и правомъ пріятельству ништа на криво толковати ніе допуштено: питайте и Аннету, ако мени невѣруете, и она ће Вамъ то потвердити. Да Ви мени оѣте писати (о чемъ весма сумнямъ), я би се знао како владати. Али безъ сваке шале и изпричиваня, валя да ми баремъ еданъ редъ пишете; нити мислите, да ћу я одъ моего дражайшега Драге найманъ што за Вашъ примити конатъ. Ви валя да ми пишете; видите како и я Вами више пишемъ, не-

го нѣму. И докѣ самъ ту био, више самъ се съ Вама самомъ разговарао, него и съ кимъ другимъ; и са свакимъ, буди съ кимъ; чинило ми се є, да само време губимъ; пакъ садъ да ми Ви напишете! Одъ све люте неволѣ баремъ єданпутъ; би ли то право било предъ свимъ людма на свету? Какво би то прія-тельство било; докѣ самъ ту био, били сте ми добра и тако добра, блага и милостива, како залюблѣна, а садъ да ми ону Грчку пѣвате пѣсню: *ден с' уда, се ксєвро?* Не, не! Боже уклони и сачувай! Но Ви съ вашомъ миломъ рукомъ валя да ми велико напише-те писмо, иначе би на Васъ жалію; а Ви, знамъ, да томе нисте ради. Зато било како било, валя да ми пишете, и да ми кажете, да сте сви здрави. Ако сте икада коме писали, пишете и мени; ако ли никоме нисте, абсолюте валя єдно да мени напишете писмо. Полюбите сладко за мене єдинога у Триєсту моєга Го-сподина, *Любимога* и друга *Вашега* и моєга *Драгу*: и не маѣ и Вашу маму и папу, и Аннету и Маріє-ту, сестре Ваше, и Милицу и Бетинку и Аннету и Анцолетицу. Да и Ви на овимъ странама, што таково наложити имате, о! како би Васъ я радо послушао! Поздравите ми Господу Николиће и нѣове у дому. Садержите ме у доброты Вашей, кои за свагда радо остаємъ

У Сиску Юнія 30. 1805. (6)

Вашъ благодарни

Д. Обрадовићъ.

34.

Дражайшій Господару

Ефѳемій Захарикъ!

Являю Вамъ, да самъ пріймію чрезъ брата Ва-
шега, Г. Өошу, сву исправно цѣну за кнѣиге, како
Вами тако и Г. Павлу Георгій Лазаревичу у Темиш-
варь отслане. Благодаримъ любви Вашей, кои сте
се за то постарали. При томъ казао ми е реченый
братъ Вашъ, да се Вы пренумерирате на 200 ексем-
плара вторе части собранія вещей. Ваше е усердіе
похвале достойно, и я ѣу настояти Вашей доброй со-
отвѣтствовати надежди. Пребудите ми здрави и по-
здравите одъ мене Ваше сродне и све мое доброже-
латель; я вребывамъ Вашъ

У Триесту Априлія 15. 1806.

покорнѣйшій

Д. Обрадовикъ.

35.

Почитаема и любведостойна Госпођо

Софія Өеодоровна Драгина,

здравствуйше!

Кадъ самъ іошть дететомъ биваю, слушаю самъ
често, гди многи млади и младе пѣваю: спала би спа-
ла, ал'немогу сама, и радоби дала три коня плава, и

четири врана, да неспавамъ сама. И я сада да самъ
кои имуъ земнородный, коега ергеле коня и стада
волова по полю пасу, колико би ѿ непожаліо дати, да
нисамъ у момъ прошастомъ листу у Любляни, Вашемъ
и момъ любимомъ написаномъ Драги наложіо, да Вами
га сприобшти. О справедливое небо, како и зашто
людма свагда касно и у невреме боля паметъ у главу
долази! Сбива се свагда съ нами, као съ пређашнимъ
Богомъ Юпитеромъ кои е морао, силомъ и на люту сра-
моту, ромога Бога Ирфеста *Herphaestus* илити Вул-
кана, сина свога рођенога, натерати, да му са стра-
овитомъ сѣкиромъ главурду посредъ среде разцѣна и
тако изъ нѣ изиђе чудна Минерва, богиня мудрости
и храбрости. То ти намъ се, то исто свима подъ мѣ-
сецомъ, отъ найманѣга до найвећега, нота бене, до
найвећега, безъ свакогъ изятія! приключава и бива.
Свакоме е на челу нацисано, да мора съ главомъ о
штогодъ лупити, да му што паметніе изъ нѣ излѣзе;
и ово се зове искусство. О! мене непредвидљива и
непредразсудљива човека на свету! што я учини? Я
самъ могао моему другу дозволити, да мое писмо, комъ
оће покаже, само Вами не! а зашто то? Зашто? пи-
тате као да незнате. Зашто ћете Вы съ Вашимъ при-
роднимъ остроуміемъ толико погрѣшака, колико рѣчій
у нѣму наћи. Вы ћете ми се смеяти као многостра-
дателному Жил - Блазу, ако Вамъ благоволително и
милостиво воспоминаніе пріятельства, іоште више да
речемъ, ако Васъ Ваша природна, несравнѣна и не-
сказана доброта; іоштъ едно да речемъ, што се най-
веће за Ваше еъ чадцамъ Вашимъ матернѣ премило-
стиво сердце рећи и изрећи може. т. е. ако Васъ лю-

бовъ къ Мимици и къ Бети и къ Анцолети принуди и убѣди съ милостивимъ очима на сиромашка Жил-Блаза погледати, и баремъ у времена празника и безпослице съ прилѣжнимъ вниманіемъ много редій читати га и тако нѣмецкій езикъ, у призренію будуще ползе тако пресладки предмета, не само незаборавити, но у болше совершенство доводити, то ће сладчайшему плоду Ваше матернѣ утробе преполезно бити и спасително. Примите, любимога друга моего пречестна супруго! доброжелателно предсказаніе благоохотна и благодарна човека, да е дошло време и више ће доћи, да ће благоразумна и по души и сердцу облагорођена Сербска младежъ и на далеко, не богате, но у добродѣтели, у трудолюбію, у цѣломудрію, и благоразумію воспитане Сербске дѣвице тражити и просити. Ево на кои начинъ човекъ и незнаюћи како одъ шальиве матеріе на сасвимъ безшальиву пређе. Сада ево мое неволъ; замерсіо самъ се и съ пута самъ зашао, ко ће ми садъ помоћи, да се разплетемъ и на путъ изиђемъ. Речъ е била, да се сада люто каемъ, што самъ непреразсудно хотео, да Вамъ се мое писмо покаже. Я све знамъ, кою ћете Вы матерію боцльивога примѣчанія наћи. Вы ћете рећи, да самъ я само изъ суеславія у Триесту говорію, да ћу у топлице поћи, као да самъ и я на свету „божією милостию“ поп so ne cosa ne che. А кадноти у Любляни погледамъ, шта ми се у кеси ради, онда се нимало незастидимъ, неволю на добродѣтель преобратити, и са философскомъ гордостію велерѣчествовати: на што ми топлице? у Карловцу посла неймамъ; неће лисица грожђа; кисело е; би іой утрнули зуби! Ево шта ћете Вы рећи:

то я добро знамъ; или ако и неречете, сожалуюћи о мени, да ме нецвѣлите, каноти и онда, кадъ сте Вашой комшіици и другарици рекли: да би Вы знали, што би о мени нешто казали, али нећете, да ми найманъ што на жао учуните! Велика Вамъ заисто хвала! то ће рећи више, него да сте што и казали. То е морао бити нѣкакавъ великій порокъ и страханъ сіясетъ, кои се отъ тешке жалости ни казати несмѣ. О! сви люди, мужескога и женскога рода и племена на свѣту! Помагай! Помозите казати, шта би то било, што се ни изрећи неда? Пакъ хоћете, да мое сирото писмо неограйше, ако Вамъ у руке дође. Више ћете Вы у нѣму погрѣшака, безпутца и беззаконія наћи, него што речій, и оксія, и запятія, и точкака; алго сѣ у Діогену и Цетову сину, Синопейцу, о коему ево Александра великога сведочба: да нисамъ, кои самъ, ништа друго, него Діогенъ, неби желіо бити. А отъ Васъ тешко ви га нѣму; ни у свомъ бурету ніе се сакрити могао, а сувише бранећи едну незлобну и добру жену, кою е отъ потопленія избавіо био, отъ едне пакостне, лукаве и злобне. Пакъ ко би хотео, да се я за мое писмо нестарамъ. Но Вы хоћете; да се я съ тимъ утѣшавамъ, да Вы нећете никоме ништа рећи. Мени е доста, да ћете Вы само помислити оно; што нећете ни рећи; а то е моему високоумію толико, да би радъ одъ люте срамоте у землю пропасти, сада морамъ са Еврипідомъ тужити и ядати овако: *о ерос! ерос! ия ди врошис ереккас кака!* данашній е данъ веселій рожденія дражайшега Драге, данъ, кои желимъ, да до глубоке старости весело и благополучно праздуете. Любимъ пререкрасна чадца Ваша, поздравлямъ

Вашъ родительскій домъ и проче доброжелателъ. Со-
держите ме у доброты, кои пребивамъ за всегда

У Сиску 24. Юніа 1806.

Вашъ

благодарный

Досиѳей Обрадовиѳъ.

39.

Г. КОНСТАНТИНУ СТОЙШИНЪУ,

у Карловци.

Любезный Г. Косшо,

Здравствуй ми!

Ако е и кадъ чія му драго молитва кодъ Васъ
примлѣна била, нека буде и ова моя, како кадило
благовонное услышана, внушенна а исполнѣна; нека
Вамъ падне на сердце као роса на трскоть и на
цвеће, као инѣ на сѣно, и као прохладни зефуръ,
на утруѣногъ жетеоца перси, нека Вамъ замирише
у обе носдерве као печено яре младога Якова старому
отцу Исааку, да и Вы съ нѣимъ вопіете: се воня лю-
бимаго, якоже воня села исполнѣна, еже благослови
Богъ. Нека пронзе сва чувства твоя, и као нѣкій елек-
трическій огань нека се дотакне сердца твога, и нека
те силомъ натера рећи: немогу се отрећи, да ми се
іоштъ толико иште и зактева. Словомъ ни више ни
манѣ не иштемъ отъ твое любви, него само еданѣ

аковъ лепа тобомъ начинѣна бермета, да га пошалѣмъ миломъ приятелю кодъ мора. Собранія вещьй послаћу ти 10; до садъ нисамъ имао времена отковати сандучине. Кадъ се састанемо, казаћу ти ствари нечувене, и како ти се нисамъ за длакомъ утопио, предъ лицемъ райске землѣ пожелѣне, близу брега банатски ритова. Но да би и то било, утѣшенъ би пошао, почемъ су ноге мое ходиле по земљи обѣтованія. До 10 или до 14 дана чекамъ овде барилце бермета, поздравлямъ све у дому твоемъ, и остале добре пріятели, и есамъ

Твой

У Земуну Септем. 24. 1806.

искренни

Досивей Обрадовићъ.

37.

Любезни Господари,

Шефане и Илія Гавриловићи,

Здравствуйте!

Ево Вамъ неумемъ казати шта е съ овимъ посломъ бивало, шта ли бива; шта ли ће најпосле бити! И ако ми непомогосте казати, (ков несмемъ искаати, да и самъ, као и прочи грешници, у мрежу неупаднемъ свою, те би ми се и малена подсмејвала деца и пришивала би ми на леђа „ровъ изри, и паде самъ у нѣга“). Но већъ било што му драго, Ви двоица садъ валя свакояко да се придомишлявате и придоумлявате, да свакояко слутите и погађате, неби ли

коіомъ срећомъ наслутили и погодили и мени казати помогли, шта би Вамъ я хотео рећи; али одъ тежкога несмемъ стида и одъ срамоте. Вами е добро она Исторія калуђера, Турчина и калуђерице позната. Ако ли ніе, Ви сте сами криви, зашто ме нисте питали, те би Вамъ ю казао. Сада се у томе време губити неможе, еръ е мени друго нешто на вратъ узало, нити имамъ кадъ мислити о Турци и калуђерицама; а и тако уздамо се, да ће се међу нами число први умалявати, а за друге нису никада Србљи много понешени били. Но далеко одъ насъ такова излишна створеня; и самъ се чудимъ, кое ме искушеніе на нѣи навуче. Айдемо садъ по трагу на задъ; баремъ питаюћи као у ноћи. А што ми ползуе толико и себе и Васъ кое съ каквимъ фабулама безъ новчића заплате забавляти. Кадъ Ви нећете ништа да погодите, ево мене на майдану. Право е, ко замрси да и размрси, како болъ зна и може.

Али мимогредъ негде и у ону завиримо међицу; прилична е онима предивнима, крозъ кое се близу Смедерева къ Дервишкомъ пролази Хермитажу. Хе, моя браћо! како ми се цѣли животъ кратакъ чини, докъ Смедеревске нисамъ видіо предъле! Овде се види, да и Турци здравога нису лишени вкуса, кадъ воле и предпочитују бившимъ поданнимъ своима поддани бити, него ли онај земни рай оставити. О правдо божія и судбино света!

За неправду така е освета! Да самъ сто очію имао као Аргосъ, и да су ми очи проницателніе него Линцеове биле, кои е сто сажаня крозъ каменъ и землю, шта се у утроби земной наоди и кріе, видити и

открити могао, јоште неби се довољно ономъ красотомъ предъла насладио и навидіо; да сто уста Стендоровъ имаду гласъ, оне красоте и дивоте неби кадра разгласити била; и то само краеве, пречудне као живописне грчке и римске Амфітеатре, пречудна великолѣпнога естества игралишта. Само одъ Београда до Смедерева гледајући, а шта е далъ и унутра, то ће майсторскія него би моя описивати пера. Ко гледа съ оне стране на све Банатски брегова ритове, редко му се некаково противостояніе очима и уму представља. Оклева ми се какова нибудъ приуподобленія чинити, зашто и Банатъ савъ заедно лепъ е и богатъ. — Ето ти намъ садъ опетъ, кудъ насъ одвуче наша међица! Велимъ ли я Вамъ, да ми се недате съ пута свраћати, ако нисте ради коекудъ за мноми трчати. Но будући да смо добру и милу богату госпођу есень съ нѣйзини дарови дома довели, сада валя да ю съ весели забавлямо разговори, да јој съ нами ніе време дуго и на досаду. Фала Вамъ велика! што сте ме доведе са стерпѣливостію допратили. Ево Вамъ садъ на кратко оно нешто мало, што самъ био науміо рећи. Познато Вамъ е мое пристрастіе, да кадъ што моимъ любимимъ напишемъ, радо даемъ, да свакъ ко оће, то прочита, и да мои любими и другима буду познати; то ми е съ чимъ се и я радо поносимъ.

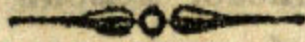
Очитамъ јуче писмо, што самъ миломъ моемъ Кости Лецедеру написао, молећи га, да ми даруе едно аковче лепа своєга бермета, да га пошлѣмъ некимъ любимимъ кодъ мора, само за дати имъ познати, да я и овде нисамъ сасвимъ ништа незначителна нулица, но да имамъ и овде милога кога, кодъ коега ми мо-

же примити се речъ. Я самъ то безъ сваке шале пи-
сао; а они ти ми то окрену на шалу и на смей, го-
ворећи ми, да я тако майсторски искати уметь, да
би одъ миле майке синка единка измолити умео, и да,
ако имъ то невѣруемъ, само нашему Теби едно та-
ково молебнo, умилѣно, улагивателно и ласкателно на-
пишемъ писмо, и да би заисто и одъ нѣга едно аков-
че измоліо бермета, те би и ми имали овде съ чимъ
ѣданъ другому крикъ и кракъ говорити. Кажемъ имъ
я, да е тому већъ прошло време, и да би се само у
томъ осрамотіо. „іокъ! іокъ!“ реку ми сви смеюћи се
„напиши ти само како лепше знашъ, пакъ ћешъ ви-
дити; а срамота? каква срамота, кадъ имъ силомъ
ништа неотимлѣшъ? Та айде леба ти, напиши, ако
ништа недобиешъ, неймашъ у томе шта ни изгубити;
ако ти е жао за парче папира, даћемо ти га ми.“ —
Ево ти Вамъ сва тайна, чините што Вамъ драго. Ако
е срамота, баремъ неће самоме мени на образъ доћи,
коєга самъ я већъ подъ очи метнуо, и пребивамъ

У Земуну Сеп. 25. 1806.

Вашъ сердечни

Досидей Обрадовићъ.

38.

Надпись: **Semlino. Al Signor, Sr. Drago Teodorovits, a Trieste.** Съ друге стране стои изподъ печата написано: „подайте тако подъ печатомъ Г. Софіи.“

Любезна Госпођо

Софія Теодоровна Драгина,

здравствуйте!

Како самъ овде дошао, казали су ми, да се наоде нека писма на мене; али онай, кои їй има, нїе овде. Я се и пре времена плашимъ, да се ненађе кое одъ Васъ. Зашто ако буде, бити ће опетъ кои процесъ и мусевода, и више ћу се страшити, него преко стрмина покрай рѣке Олте. Вѣруйте ми, доста ми є плашнѣ и ужаса, радъ би већъ мирно спавати. Зато одсадъ у напредъ некъ ми се изглади изъ памети *Диогенесъ фонъ Синопс*, био съ манторосомъ или безъ мантороса. Нити ћу я више и мислити, некамо ли говорити, да є болъ и паметнїе, єдну младу лепу жену одъ потоцленїя избавити, него єдну стару баку. Нашто ли мени садъ съ туђимъ есапомъ главу разбіяти и съ мои прїятельи свађати се, кои су ми много учинили добра? Што я садъ маримъ за стару или младу? И стара є била у свое време млада; а ели лепа била, то у кнъизи нестои; то нека зна она и нѣзино огледало; а морали су то и други знати, нити се є могло то тако истомъ мимоїћи. А она млада, валя да є била лепа; еръ тако стои у кнъизи: ништа манъ

валяда е и она у свое време остарила, ако е по сре-
ћи задуго живили. Али би я радъ знати, што е си-
рома Диогенъ кривъ, што се е на ню младу намѣрио?
Ил' би ко радъ био, да е чекао докъ остари, пакъ да
е онда изъ воде морске извуче? Вѣруйте ми, ако
оѣете, ово е рѣчь попа Маука изъ Далмаціе; а еданъ
е био Попъ Маукъ! Нитайте, когъ Вамъ драго, ако
мени башъ ништа невѣруете. Онъ обичаваше рећи:
„Нека се млади непоносе за то, што су млади, кадъ
сви желе, да задуго живе; а то ништа друго незна-
чи, него желе да остаре.“ Зато ніе право ни паметно,
нити младе да се поносе, нити старе младимъ да за-
виде. Довде Попъ Маукъ. Ако помислите, или башъ,
ако и речете, што е томъ човеку, те се е подетинью?
или валяда е то онде, гди е био, обичай, коешта мно-
го говорити! пакъ е то човеку нешто ласно и као
природно, безпослицама ласно привикнути! то намъ се
іоште у детиньству види. Али шта може ко чинити,
кадъ би радъ много писати, а неима нити зна шта
ће? Ко га тера дакле да пише, кадъ неима шта? Ко
га тера? то е ласно рећи; ал' ево ти свак' има не-
што, што га чему нибудъ тера. Ласно е кому рећи,
неиди онамо, куд' те желя вуче: али може ли се то?
О! башъ и самъ данасъ видимъ, да самъ права се-
катура; ево се я и самъ у себи мучимъ, да ми што-
годъ паметно на паметъ дође, но нейма тога! валяда
ми е дошао онай данъ, кои свакомъ у години дана
по еданпутъ долази, да ніе читавъ, нити при себи.
(камо срећа, да е само еданъ у години!) Што самъ я
кривъ, кадъ ми се и ово не сасвимъ безпаметно чи-
ни? я би радъ, да мени мои любими пишу. Али шта

ће писати, кадъ немаду шта, него само: желимъ да те ово писмо у здравлю нађе: и ми смо сви здрави. Добро е и ово и предобро; ал' е то мало; а любовь е несита и оће много. Кадъ што почне на манъ слазити, мало по мало нестане га. Но айде, да еданпутъ и разумно што речемо, да ко непомисли (и то съ правцомъ) да смо неразсудни. Неможе онай, нити е одъ нѣга зактевати, кои правлѣніе дома и старость дечице носи, да много чита и пише. То е заиста познато, и тому би противоречити сасвимъ безпутно било. Али ако я то и признаемъ, ништа манъ явите ми, да садъ Мимица чита и шта преводи; ели Бети паметнїя, Аннета и Анђелица есу л' велике; и што мой синакъ чини? кадъ буде повећїй, немойте га размазити. Што мой Соларићъ ради, те овамо недолази? Поздравите ми Вашъ отеческїй домъ и проче прїятељ добре; оца Игумна. Попу Сави кажите, да му е нови Епископъ Господинъ Міоковићъ прїятељ, зашто е и мой искренни. Пребудите ми сви здрави. Я есамъ

У Земуну Марта 19. 1807.

Вашъ благодарни

Д. Обрадовићъ,

П. П. Нечудите се, што јоште нисамъ у Београду; радъ би лепо проћи, а не продрети: а проћићу. За садъ се радуемъ гледајући да у нѣму невлада Турчинъ. Кадъ се лепо уреди и утврди, бити ће слава градова; зашто е мѣсто неописане лепоте и красоте. Да ми е живъ и здравъ на много година Соларићъ! Я самъ већъ доста живїо. Бданъ одъ три брата Тео-

доровића валя да у Бѣломъ граду домъ свой имаде. —
Новине ћете одсадъ све то лепше слушати.

39.

Господару Стефану Гавриловићу.

Любезни мой, здравствуйше!

Приличанъ е данъ данасъ великій Петакъ, да
Вами пишемъ скорбному оскорблѣнъ. Ви сте у по-
чившему во Господѣ *Или* изгубили любезна брата, а
я прелюбима друга и искренна доброжелателя, коему
подобанъ у любви и усрдію невѣруемъ, да ми е ос-
тао другій. Но ежели би се ми у такомъ прескорб-
номъ приключенію са свимъ черной печали предава-
ли, жалость би наша до очаянія ишла. Зашто би ми
морали и за сами себе за све наше предраге и за
савъ човеческій родъ сѣтовати и ридати: зашто свимъ
намъ истимъ путемъ проћи надлежи. Но у чувстви-
тельной печали, велико е Богъ и утѣшеніе дао. А кое
може бити веће и силнѣе, него оно, кое преблагій
Спаситель самъ о себи казуе: „не сія ли подобаше
пострадати Хрісту и по шомъ вниши во славу свою.“
Какова сладка надежда и утѣха! „Блажени почившіи
во Господѣ, и паки во Христѣ умираемъ, да въ немъ
и живемъ.“ Мало е рећи, да ћеду наши сладки ро-
дители, мили сродници и предраги вѣрни друзи и
пріятели, докъ смо годъ ми живи, съ нами и у на-
ми живити; да ћемо ихъ ми свагда любити, съ люб-
комъ милосѣю споминати и кадкадъ травицу на нью-

вомъ гробу съ топломъ коіомъ сузомъ полити. Ово показуе благо и добро срдце онога, кои овако мисли. Али вѣруйте ми, да е ово све мало, и као ништа; зашто е кратко и привремено, на подобіе неизвѣстна-га сновидѣнія или сѣни танка летнѣгъ облака. Колико времена ласкамо ми себи, да ћемо живити и наши любими съ нами и у нами? То е нешто мало, и кадъ прође (а валя свакояко да прође) онда се са свимъ у ништа обрати. Али брате! ово неложно увѣщаніе: „не хощу Васъ скорбѣти о умершихъ, якоже неимуци упо-ванія.“ Ово е нешто тако велико, да превосходи сваку времена долготу. Ево любимій брате! како се утѣшити можемо, — како и валя и дужни смо као Христіяни да се утѣшавамо! Поздравлямъ Васъ и покойнога вдову и чадо и есамъ

У Земуну на великій
Петакъ 1807. (11. Апр.)

Вашъ искренни
Досишей Обрадовићъ.

40.

Любезни браше Јово,

здравствуйте!

Приміо самъ одъ любви Ваше мени на даръ прислату шљивовицу. Тако е добра и по роду своему совершенна, да, и да самъ е здраво платіо, не би ми се скупа учинила; но будући даръ, драгоцѣнна ми е, служиће ми за знакъ и потвржденіе давнашнѣга чис-

тосрдечія, кое далеко, да би ослабило, после толико година у совршеной своіой остае и пребива цѣлости. Ево у моему чувствованію Вашего дара почитаніе и цѣна, за кои благодарехи Вамъ искренно, и поздравляюћи Васъ и Ваше домашнѣ, есамъ

Вашъ

У Земуну Авг. 1. 1807.

срдечни

Досивей Обрадовићъ.

41.

Господару Стефану Гаврійловићу,

любими мой, здравствуйше!

Како самъ дошао у овай воздухъ, почео самъ се обновлявати, и у мало дана сбиће се самномъ оно, што се пише о Нееману Князу Ассирійскомъ: „и обратися кожа его, яко кожа отрочата млада.“ Нестарайте се за мою рану. Блаженъ онай, коега више радость и задовольство пита и напоява. Не вели всуе Спаситель нашъ къ Марти: „Ѣдиноже естъ на потребу.“ О кући што сте ми говорили, нестарайте се; имаде ихъ хиљада сада: но будући да се ова стварь за дуго узима време, дођите съ любезнимъ Павковићемъ, како онъ дође. Всячески и неотложно валя сами да видите, шта и гди хоћете, и валя таки поправити, зашто снима си дае, кои могу поправити и обновити. Дођите, башъ ако би морали, кадъ се вратите, три дни у Лазарету стояти. О Ѣти старају се колико више могу, и уздамъ се у Бога, бити ће до-

бро. Ако кое писмо, или што друго на мене дође, отправите ми овамо, я ћу о свему конатъ држати; имаћете у мени благодарна дужника, кои заисто неће дугъ свой заборавити; а већъ сте ми толико учинили, да ћу я Вами за животъ преданъ и више бити. Любезно Васъ поздравлямъ, Госпою Анну, Катю, Юлу и Лазу любимъ и есамъ

Вашъ

У Београду Августа 13. 1807.

искрени

Досишей Обрадовићъ.

42.

Господину

КОСТИ СТОЙШИЊУ,

Лецедеру и Гражданину Карловачкоме,

у Карловце.

Мили брашко,

свако ти добро дуго и слашко,

здравствуйше сви скупа!

Кадъ ће намъ се комшилукъ отворити, да ми можете долазити, Ви къ нама, а ми къ Вама, онда би ми се лепше трава зеленила, слађе би ми ружа мирисала, и слауи би ми славниѣ пѣвали. О! каква е сладость добру се надати, јоште кадъ се може то милѡмъ казати! Поздрави ми другога тебе и све мое драге пріятелъ.

У Београду 7. Новембра 1807.

Д. Обрадовићъ.

43.

Драгомилолюбимѣйшій Господаръ

Стефанъ Гавріїловичъ, здравствуйте!

Я нисамъ се бою да ѣете се Ви на мене разсрдити; али ми е нешто теготно на срдцу лежало, да Вамъ nebude жао на мене, што Вамъ онако пишемъ, као да сумню неку о любви Вашей имамъ. Сада већъ видимъ, да сте ми сву онолику силу вина на поклонъ послали. Благодаримъ Вамъ и захвалюемъ. А да шта знамъ друго рећи и говорити и писати и мислити? Да е едно аковче било, имало би се и могло би се на томъ благодарити. Али одъ еднога до осамъ, то е данъ ода. Лавъ, што е лавъ, пакъ и тако кадъ упадне у дебелу мрежу, нађе се у чуду, нити зна ни шта ће, ни како ће, ни кудъ ни камо. Већъ я видимъ да е отаць Павелъ, Беочинскій Парохъ, платіо два акова вина белого, а три акова красного къ Вашима трима присовокупію, али се я боимъ, да е и ово Ваше масло. Я се немогу опоменути, да самъ се кадъ съ таковимъ милимъ братомъ гди познавао; а Ви за презълну Вашу любовь къ мени, ко зна каква сте му чудеса о мени казивали, повѣдали, и проповѣдали, да ме человекъ тако возлюби, и да ми петъ акова и преизрядна пошлѣ вина. Я већъ видимъ и познаемъ Вашу любовь, кою самъ и пре тога преизлиха познавао. Ви сте ради, да я близу Васъ будући, неби лепа желянъ био вина, и зато и Ви, и други мои любительи послали сте ми толико, да ми за две године доста бити може. А ко зна, оѣу ли то-

лико живити? Но Ви великодушно мислите, да е много болъ и после себе што оставити, него за живота желити, а неимати. Да би само Богъ дао, да се земль отворе, да се и съ Вами на чесми айдучкой Вашега лепога напиємо вина. Међу тимъ, то блажено чекаюћи време, я ћу се съ Вашимъ услаждавати и ублажавати вінцемъ, и знамъ (то ми за здраво вѣруйте) да ће ме любовь Ваша више, него вино услађавати и увеселявати. Ако ми јоште судбина дозволи поживити, я ћу желити, да се и у напредакъ Ваше достоянъ покажемъ любви: ако ли се я овога несподобимъ блаженства, утѣшавамъ се, да кодъ Србаля она нѣова истинствує пословица: „чини добро, некай се,“ и служиће другима за примѣръ, да се тога држе и да о томъ несумняю. За комовицу распитао самъ овдѣ, и добаръ ми е рекао пріятель, да ю пошлѣте. Поздравите ми мою Госпођу, Вашу сунругу, и све пріятель. Остаемъ

У Београду Новембра 17. 1807.

Вашъ благодарни
Досишей Обрадовићъ.

44.

*Чесни браше, Ошче Павле Н. миѣ любезни,
здравствуйте!*

Ви ми шалѣте петъ акова вина, преко Господара Стефана Гаврїйловића; а я непамтимъ, есамъ ли Васъ гди видію, нити уметь представити себи лице Ваше. Да Васъ у лицу познаемъ, неби у сумнѣнію

био; гледао би Васъ съ очима ума. Знао би, комъ самъ дужанъ и кому имамъ благодарити; а тако стоимъ и чудимъ се, и случава ми се као Атинејцемъ, кадъ су непознату Божеству приносили жертву. По имену Васъ знамъ, да сте отацъ Павелъ Парохъ, Бео-чинскій; али само по тому я опетъ немогу Васъ себи представити по желанію. По великодушномъ и изобилномъ Вашемъ дару чувствуемъ и познаемъ Вашу особиту и отмѣнну любовь; но зато исто іоштъ више желимъ, да Васъ у лицу познаемъ, зашто такви даръ изъ малене непроисходи любви. Ђдно ме само утѣшава, да ће се едномъ границе отворити, и да ћу Васъ видити и Вама по желанію возблагодарити, осимъ кое садъ за облакшати одъ части себе, съ писмомъ Вамъ захвалюемъ и благодаримъ, и остаемъ

У Београду Нов. 23. 1807.

Вашъ благодарни

Досивей Обрадовићъ.

45.

Любезный мой, здравствуйше!

Да имамъ извѣстно средство Вами моя послати писма, и да ни на што друго несматрамъ него на мою теплу желю, съ Вами (немогући другоячје) поне чрезъ писмо поразговарати се, и мою любве жеђъ прохладити; то би Вамъ често писма одъ мене приходила. Ево шта ће рећи далеко! кадъ су любезници тако близу и немогу се по зактеваню често састаяти, као да се на противни полуси землѣ наоде. Ово ми

васадъ ласка, што се надамо общемъ миру и землѣ утвржденію, кадъ ће сосѣди пріятельи бити, и кадъ ће се свака междупрепона састанка међу ближњима подигнути; тада ћу я Вами са svakимъ безобзиромъ поручити: одите ми сутра на чесму айдучку! Да одтуда ураните, моћи ћете на ручакъ доспети. За садъ Васъ неймамъ съ чимъ забавити другимъ, него како овде време проводимъ; а варате се люто и немило- стиво, ако мислите, да би Вамъ сврх' овога мало, и то неважно, писати имао. Ма ћу Вамъ писати, да ћете се найпре зачудити, а потомъ ужаснути, и затимъ возрадовати.

Перви 15. дана кадъ самъ прешао овди, имао самъ квартиръ у граду у Пашини велики дворови, на кое самъ изъ Срема са сожалениемъ у време Турака сматрао; а садъ са сокрушенимъ благодарностию къ свевишнѣму Творцу сердцемъ, и са некаквомъ чудноватомъ и неисказаномъ радостию по нѣма прохождао, и съ благодарномъ душомъ: „Велик' еси Господи и чудна дѣла твоя!“ восклицавао. Но потомъ као за предохраненіе одъ чрезвычайне радости, коя слабога човека обично къ гордости и къ раскошу води, нападне на мене люта ногоболя, коя, како су ми казали, нѣ Подагра него Ротлауфъ, и притомъ у исто непристойно време, запопадне ме и окупи некакво сасвимъ необично проливанѣ. Пакъ ако оѣнешъ, ево ти тешке неволѣ и люте напасти. Садъ ми е лакше, али ти ходимъ као болесна патка, и сада ми Пророкове долазе речи на паметъ: Благо мнѣ, яко смирилъ мя еси.“

Сада ти у лепой вароши съ давно познатимъ любезнимъ моимъ пребивамъ Чардаклиомъ, какогодъ

У моеї рожденія кући, и ако икада за преселеніе са овога света нисамъ много марію, сада заиста нема-римъ. Само ћу молити браћу и пріятелъ, да ме кодъ айдучке закопаю чесме. Али и тако докъ смо овде, валя се ублажавати и умърено, ако оћемо братко да намъ буде слатко, ести и піюцати. Подъ домомъ нашимъ имамо лепъ подрумъ и приготовићемо све, што намъ буде потребно, изобилно за насъ и за наше пріятелъ. Засадъ пакъ, будући да смо нови, Ви ћете сасвимъ паметно уредити, ако намъ ону десетачку белага ланьскога вина пошлѣте; болъга времена одъ овога нећете имати. Али с' овимъ уговоромъ, да и Ви нами слободно налажете, штаби съ ове стране имати ради. Нити смо ради, да у пріятельскимъ засвидѣтствованіямъ послѣдњи остаємо. А нећемо, уздамо се! ако Богъ животъ даруе. Чардаклию е промисаль неба на велику ове землѣ ползу овде упутію. Ово дана били смо на екзамену 85. новокрещене дечице и момчића. О! братко, братко како е то убаво и слатко! Поздравите и поцѣлуйте све наше благоволителъ. Ста-райте се за распачати Географіе. У Крушедолу, Гергетегу и Опову све ми поздравите, я есамъ

У Београду (одъ прилике
при краю 1807.)

Д. Обрадовићъ.

46.

Мили мои рођаци, Господари

Михаилъ Павковићу и Лука Кисићу,

Здравствуйте!

Малена птица (валяда е био врабацъ) дође ми юче лупати на прозоръ. А која би друга била него врабацъ? У ово доба године нема други птица у многонародномъ граду, а врабаца свуда има, зато и ја велимъ да е морао бити врабацъ, и мислимъ да се у овомъ не варамъ. — Сада почнемъ погађати или врачати, то е све едно, кадъ врачаръ погоди, тада наврача. Мои су прозори нови, ништа неима на њима ни прилепљено ни залепљено, нашто би ту врабацъ клюцао. Помислимъ у себи, врабацъ залуду неклюца: то може што значити: зато речемъ у мисли: врабче! ако што добро и весело предсказуешъ, клюцайдеръ јошъ кой редъ. Како то помислимъ, ето ти га опеть; са своимъ клюцъ, клюцъ, клюцъ. Ово е било изъ јутра: пролази данъ, почнемъ мислити да нисамъ добаръ погађачъ, и да ме е преварио врабацъ: завештамсе да отсадъ нећу за његово клюцанъ мари-ти. А кадъ ти буде у само вече, и у сумрачицу, ето ти каикчије съ пуномъ врећомъ, и са писмомъ пунимъ весели гласова, да су ми мои рођаци здрави и весели у Земунъ дошли, и мени шалю много више него самъ се надао. А феримъ врабче! речемъ, ти ми ниси на прозору всуе куцао, ниси се осрамотио, но опоштеніо: одсадъ свакъ валя да зна, и да вѣруе да врабци залуду неклюцаю. Хлѣбъ е твой такови, рођаче мой!

како онай што е Мелхиседекъ, свештеникъ Бога вишняго, на жертву Всевишнѣму приносио Богу. Зато ти благодаримъ, и воздаемъ славу всевишнѣму Богу, кои ми е такова даровао рођака, и теби, мили мой рођаче Кисићу, захваљуемъ на лепомъ вараждинскомъ табаку, съ овомъ рубрикомъ упокоіо си ме за две године, кадъ га помешамъ съ онимъ што јоште имамъ, бити ће ми неисказано пріятанъ. — Желимъ Васъ у моему дому видети, кои самъ у Београду за штампарию купіо и приуготовіо; ако Богъ изволи намъ благополучанъ даровати миръ, и ако се ова прекрасна земля у добро урежденіе и станъ постави. А прежде тога о штампарији ніе мислити. Г. Јови Ковачу благодаримъ на розоли, али ми е жао зашто се мене ради троши, кадъ му јоште немогу како што би радъ послужити. Јоштъ валя да се потрпи, овога смо лѣта у великой забуни били, шалюћи на све стране за войску рану и муницию. Надамо се да ћемо се скоро одъ велики ослободити трошкова, и да ће свакъ получить свое. Са Рельомъ се често виђамъ, изручићу му цѣлованіе. Поздравлямъ Васъ, дражайши мои, и остаемъ

Вашъ

У Београду лѣта 1807.

благодарни рођакъ

Досишей Обрадовићъ.

47.

Госп.

КОСТИ СТОЙШНЬУ,

Лецедеру

у Карловце.

Любезный мой Косто,

Здравствуйте ми!

Ако ќе најлепша пѣсна бити, али кадъ се не-
зна, него само една, пакъ се само та една пѣва, та,
пакъ опетъ та, и тако далъ ниедна друга, него та, те
та, мора се досадити. — Ево то ти се е садъ и мени
съ Вами приключило. Благодаримъ и захвалюемъ, пакъ
то те то, и ништа друго него опетъ то. „Тесно ми е
отъ всюду.“ — вели царъ Давидъ, и мени е садъ
исто тако; да неблагодаримъ (кадъ засадъ ништа дру-
го незнамъ творити) неподноси ми образъ; да благо-
даримъ, ето ти вража едне пѣсне. Пакъ оѣнешъ да не
човеку тесно отъ всюду. Старии Египтяни и Вавило-
няни, а наипаче Индійскии Брамини држе и данъ да-
нашњи число три за свето, тайна пуно, и у найма-
нѣму всесовршенѣйше, зашто содржава у себи сва
числа, то естъ единствено, двойствено и множествено.
Зато и я сматраюѣи на светость и на совршенство
овога чудеснога всесодржаюѣега числа, заискао самъ
одъ Ваше любви и доброте три бутельке; а Ви, заръ
(негли) за презѣлно високопочитаніе овога числа, учи-
нили сте да буду три, триредъ три, и тако по Ва-
шемъ счисленію триредъ по три бутельке пошлѣте:

тако намъ буде ово блажено число, двоици одъ най-любиміи и почитаеміи мои, свакомъ по три на изцѣленіе; а мени трећину три на увеселеніе. Ово ти я мили мой! всеу напишемъ: него познавајући каква е твоя мила душа, любка природа и сладка наравъ, знамъ да ћешъ се ти несравнено више возрадовати, кои си намъ овај мили даръ послао, него ми кои смо га примили: или ако не више, поне толико, колико ми; и тако мили братко, све ми ти било слатко! Видишъ, да нећу те я све съ едномъ заглашавати пѣсномъ. А сувише јоште кадъ разсудишъ, да ніе толика сладость дара, колика е радостъ и слава моя, да у теби такогъ пріятеља имамъ; то ће ти таково задовољство причинити, да ћешъ помислити: незахва-луй! То е мени доста! Да те непознаемъ, неби ти овако чистосердечно писао. А зашто ми коју речъ напишете за мовга Светога Василя, боимъ се, да му ніе што зло, молимъ Васъ явите ми. Поздравлямъ Васъ све любиме и остаемъ

У Београду 1. Јануара 1808.

Досивей Обрадовићъ.

48.

Поштеный Господару Кисифу,

Любимый мой, здравствуйше!

Приміо самъ три превелика хлѣба штосте ми послали, овде су се многи чудили и дивили су се, ка-

ко су їй толике у пећъ могли метути, и како су се толики будући, тако лепо испекли. —

Я Вамъ благодаримъ на дару, и реко самъ: да не оскудѣеть taki хлебъ у дому твоємъ во вѣки. Я самъ хвала Богу здравъ, то желимъ и одъ Васъ чути. Одъ нашего намѣреня ништа не може бити до мира, да се види што ће одъ ове земль бити. Међутимъ купю самъ за то домъ и мѣсто преизрѣдно, ако Богъ жельи нашей поспѣши и помогне. Поздравлямъ Васъ съ цѣлимъ Вашимъ домомъ любезно, и остаемъ Вамъ свако добро желећи.

У Београду Фебр. 1. 1808.

Вашъ сердечный
Досиѳей Обрадовиѣъ.

49.

Г. Пароху Сенѣанскомъ,
ГЕОРГІЮ ПОШОВИЊУ.

Священниче Божій, Мусе Поезіе любимое чадо!

Драгій Господине мой Георгіе Пошовиѣъ,

здравствуй ми!

Благодаримъ ти, што си ми послао три екземплара честитаня и похвале, на тезоименити данъ общаго рода нашего отца, Архипастира и великаго Благодѣтеля, Стефана Стратимировића! Но реци слободно са Прокломъ, Цариградскимъ Патріархомъ, кои первомученику и Архидякону Стефану вѣнаць похвале

плетући, жалећи на себе, вопіе: „Утрудіо самъ се, удрудіо, плетући вѣнцу вѣнаць, и іоште се нисамъ плетеня додирнуо!“ Да, и ко икада може богоисплетенимъ вѣнцемъ пристойни и достойни исплести вѣнаць? Оне, кое е за добродѣтель нѣлову десница увѣнчала Божія, ко имъ сме други плести вѣнаць? Но утѣши се, изрядное Парнаса чадо! Самъ си себи сплео вѣнаць, трудећи се, да Сербскому божественому вѣнцу, отцу благому, благодѣтелю великому и Архипастиру премудрому, исплетешъ вѣнаць. О! како заслужую отеческе нѣгове сѣдине, да іошъ за живота дочекаю такове питомцемъ своихъ благодарности вѣнце! Ублажаваймо съ Кулиномъ сву Бачку, коя е видила, да изъ нѣзини нѣдара такова Сербскому роду благодѣтелна произиђе звѣзда! Благополучни у Срему Карловци, кое е онъ съ неусипнимъ о просвещенію у наукама и у благонравію Сербске юности трудомъ своимъ прославіо! Нека се утѣши и возрадуе цѣли родъ, кои благодарехи Богу, садъ слободно може рећи: „Таковъ намъ подобаше Архіерей, благъ, родолюбивъ и просвѣщенъ!“

Поздравляюћи Васъ, остаемъ

У Београду Апр. 10. 1808.

Вашъ покорни слуга

Досифей Обрадовић.

Преч. Г.

СОФРОНИЮ ЛАЗАРЕВИЊУ,

Игумену В. Реметскомъ.

Милій брашко,

све да ши є слашко!

Ево ти я ситну књигу пишемъ, да се имашъ чему
веселити,

Дичити се и поносити се, као соко⁶, витезъ и ле-
вента!

Да и мени срамота nebude, недржећи речи племе-
ните.

Две кравице съ теочићи млади, готове су и сада че-
каю,

Да їй пошлѣмъ миломъ пріятелю, коему самъ науміо
давно,

Гди⁶ но расти невенъ до колѣна, а босиљакъ Моми до
пояса.

Али валя іоштъ да се напасу, да постану и лепше и
деблѣ;

Нека пасу и нек⁶ се небрину, небоѣ⁶ се сикире ни
ножа;

Садъ є іоште у земљи забрана, да се шалю краве и
волови

И са њима теочићи млади, преко међе у землѣ ком-
шійске;

Брѣ су іоште слабе и мршаве, зима имъ є досадила
лута.

Сада ће се ласно поправити, слатко пасућ' траву де-
телину,

Постати ће и лепше и дебљъ, и болъ ће ранит' тео-
чиће.

Свакій ће ий радо погледати, и нек' имъ то буде безъ
урока.

А кадъ намъ се међе поотворе, и свашт' опетъ сво-
имъ путемъ дође,

Одтуд' къ нама, а одовудъ къ вама, послаћу ти кра-
ве са теоци,

Тако ми здрава на рамени глава, и тако те дуго
звао братко, и желію, да ти е све слатко!

Све ти било здраво и весело, светао ти предъ дру-
жиномъ образъ!

Поздрави ми миле пріятелъ, кои су намъ обоици
драги!

У Београду 10. Маія 1808.

остаемъ Ти како и досада
твой срдачни,

Стари Обрадовићъ.

Веле мени, да самъ остарио,

А я старость іоште неосећамъ;

А што самъ ти мало отешчао,

Ніе чудо; еръ самъ одебляо,

Ноге су ми тако оздравиле,

Да би стигао у горици виле,

Кадгодъ неби одъ мене бѣжале,

Ил' подъ растомъ на трави заспале!

51.

Високблагородни Господице Войвода,

Г. Пешаръ Николавићъ,

здравствуйте!

На Ваше прелюбезно писмо и я желимъ Вами по задовольству Вашему одговорити. Изъ почетка дозволите мени како съ любезнимъ моимъ попрошалити се, за два узрока. Прво, кадъ Ви мени толико широко и пространно пишете, и чрезъ то мени свою топлу показуете любовь, валя да се и я промучимъ и свашто измислимъ тако, да и мое писмо Вашему толико у любви колико у усрдію возотвѣтствуе. Ние право да любими любимимъ у любви стражньи остаю. Втори узрокъ шале мое есть, совершенно присвоение и увѣренность Вашего къ мени пріательства знакъ; зашто съ кимъ би се ко могао радіе и слободніе шалити него са свои любезни пріатели, кои свашто за добро примаю и на добро окрећу и толкую, нити за кою погрешность замѣраваю. Любовь множество покриваетъ грѣховъ (вели свето писмо). Оћу дакле одъ шале да почнемъ. Али ми стои на путу и смета ми наша пословица Србска, коя вели, свака шала полакъ истине. Стара и проста пословичица, али е премудра, превисока и прекрасна у свой старости и простоты своей. *Свака шала полакъ истине.* Зашто одъ ове четири речи могла би се сочинити цѣла кнѣига одъ много табака. Пакъ кадъ е то тако, ели се дакле слободно шалити? а да зашто не? Кадъ би шала и сва истина била, зашто би се добри люди одъ исти-

не бояли? зашто би одъ нѣ бежали? и зашто би на ню мрзили? то неби добри люди били. А ми нисмо ради, да смо зли люди. Зато слободно намъ е шалити се, ако ће наша шала и сва истина бити, а некамо ли полакъ. Ево би я садъ почео одъ мое шале писати, ал' ми опетъ нешто друго стаде на средъ пута и препречи ми га тако, да садъ немогу ни на десно ни на лево, натрагъ вратити се срамота, а напредъ неда се. Да што ћемо садъ? Стояћемо овде гди смо и чекати. (време дае совѣтъ.) А каква е то препона? (рећи ћете) која ти недопушта ступати кудъ си пошао? Ово е: веле ми сви да самъ остарио, пакъ ако садъ опетъ почнемъ као у младо доба шалити се и играти, свакъ ће рећи: Ето ти га! Остарио, а ћуди не оставио. А други могу рећи: одъ старости опетъ дететомъ постао. Ово би добро било, зашто Божіе слово вели: оставите дѣти приходити ко мнѣ. Ево ти намъ шала са полакъ истине. Ви ми являте, да би ме радо видети хотели, и да би ако ни зашто друго, зато у Београдъ дошли; то самъ я изъ дугачкогъ Вашега и уредногъ писма принуђенъ вѣровати; понеже да тако не мислите, ко би Васъ усилио тако писати? Люди храбри и витезови Вама подобни, кои се ни одъ смрти за добродѣтель не плаше, за чій би се атаръ претварали и говорили и писали оно што немисле. Мала срдца и слабе душе предаю себе ласно и за багателу ласкательству и притворности, и говоре противу свои чувствованія и мудрованія. — Али съ мое стране, я би паметнии био, да се чувамъ и недамъ да ме гди видите, зашто я крозь то не само неби ништа добио, него би много штетовао и изгубио. А

како то? Ево како. Докъ ме невидите, Богъ зна шта о мени мислите! да самъ некакавъ великій човекъ, да ми се на челу, на носу, на свемъ тѣлу и на самимъ альбинама неки знаци науке и мудрости виде и познаю; а кадъ би ме видели, могли би ласно, као и многи други рећи: ха! међеръ то ли е онай, о ком самъ я чудеса мечтао и себи представляю; пакъ јоште кадъ многи говоре, онъ ћути, — права е ћуталица. Довде е моя шала; ако Вамъ се види, да е крива а не права, моя е, а не Ваша. То се гдигди случи, али не свуда, наоди се и неко сродство душа и умова, кои, колико се више познаю, састаю, а навластитито на само разговараю, толико се већма спријатељаваю сродњаваю и возлюбљаваю, колико да су одъ сложенія міра пріятельи, сродници и искрени друзи и пріятельи били. И ово се нариче и естъ сродство душа, и безъ овога неби никакова добра међу людма било. Я Вамъ, любезни мой, благодаримъ на изясненію Ваше къ мени доброте, и радуемъ се да видимъ у Србскомъ витезу и обранителю лепу и просвѣщенія рачителну и желателну душу. Желимъ да Васъ видимъ и да съ Вами живимъ. Радуемъ се да Вамъ е лакше одъ рана. Прехвалне и преславне за, предраго Отечество ране, толико чини и равно колико да су за Христа Спасителя, за вѣру и за церковь Божию! А и есу. Шалѣмъ Вамъ мою последню у Венеціи штампану књижицу, Моралну Философію; ако ли већ такову имате, а Ви ю поклоните другому ко радо чита. Я остаемъ

У Београду Маія 23. 1808.

Вашъ любитель и понизни слуга

Досиѣей Обрадовићъ.

52.

Поштенородни Господару Илія Христићъ,*)
миѣ любезни, здравствуйте са свими до-
маћима!

Прійміо самъ Ваше писмо и радуемъ се, да здравствуете са свима у Вашемъ дому. Любезно удомленіе и пріятельско угощеніе, кое сте ми у Вашему дому показали, содржавамъ неизгладимо у моіой памети, и вменію би себи за срећу, кадъ би получію благовременство Вашей соотвѣтствовати любви; и ако ко одъ Ваши овамо дође и мене у добромъ состоянію нађе, заиста мое би любочестіе у томъ состояло се, показати Вамъ, да нисамъ заборавањъ. — Што ми Тому Захарића препоручуете, то е како излишно, зашто е онъ мени, іоште пре, него самъ я честь имао Вашъ домъ познати, срдечно присвоєнъ био, и то колико за нѣгову къ мени любовь и присвоєніе, толико више своимъ благонаравіемъ, любезностію, кротостію, благоразумнимъ живленіемъ сасвимъ ме е придобіо био, и принудіо ме вовлюбити га, колико да ми е найближій сродникъ. Изъ овога судите, какова ће мени радость бити, кадъ годъ узмогу, нѣму полезнимъ показати се, и кадъ би годъ нѣговъ у чемъ му драго напредакъ одъ моего зависію могућства, заисто онъ би напреднѣйшій био; а при тому іоште будући у послови съ Драгомъ Теодоровићемъ, кои ми е наймилиіи человекъ на земљи. —

Напоминѣмъ Господару Ђѣти, брату Тошину, да

*) Трговацъ негда Новосадски.

се постара за те Географіе, што су при нѣму, ако и
ніе велика стварь, али изискуе, да се ко о нѣима
стара и настои, како о свачему; а иначе могу гди у
мраку и буцаку и изагнити; а кадъ би се распродаде
и намъ би цѣна нѣова у руке дошла, лакше би се и
усрдніе іоште о чемъ общеплезномъ постарали. Не-
ка шалѣ по неколико своимъ познатимъ у поглавита
мѣста. Доћи ће време, да ће се свакога усрдіе съ
похваломъ споменути. Ніе ни едномъ Обществу по-
лезно, да се свакъ само за себе и за свою привре-
менну користь стара. Поздравлямъ любезно Госпођу
стару и младе Госпође. Анчици реците, да дође у
Београдъ; имамъ за ню златну кнѣжицу. Остаемъ
съ почитаніемъ

У Београду 30. Юнія 1808.

Вашъ благодарни

Досидей Обрадовичъ.

53.

Любезни браше ошче Игумне Софроніе

Велико-Ремешскій,

здравствуйте!

Пише ми Вашъ комшія, мой любими Игуменъ
Светодеспотокрушедолскій, да ми Ви шалѣте на даръ
два акова віна; валяда сте и Ви разумѣли, да я имамъ
у Београду дворове, и у овима нѣкакавъ царскій по-
друмъ, пакъ сте поитили, да га благословите и по-
светите съ Вашимъ блаженнымъ вінцемъ, а изъ овога
се види, да є мой подрумъ нѣгда срећанъ био, и да

ће и унапредакъ срећанъ и честитъ бити; и Вами честита душа била предъ Богомъ, кои Ви найпре и найпре мой подрумъ ублажисте и прослависте. Зашто ако ће и царскій подрумъ бити, безъ лепа у нѣму вѣнца, неима му никакве славе ни поштениа ни на овомъ, ни на комъ ти драго другомъ свету, гдигодъ подрума имаде. Зашто, шта е подрумъ безъ пуни бурадѣй? тѣло безъ очю, и очи безъ сунца и безъ свѣтила, пипай колико ти драго, ништа ненапила. Я самъ мислю топрѣвъ о ѳсени у моемъ подруму светити водицу, кадъ прво буренце у нѣга унесемъ. Али е духъ любви, духъ прозорливства! Ви сте предвидили, шта се момъ подруму хоће и зактева, нити сте га оставили, да е до ѳсени жеданъ, и да сама помрчина у нѣму пребива, и да нейма човекъ съ чимъ у нѣму усладити гортанъ свой. О! мой лепи подруме! отъ садъ ћешъ ми лепшій и милии бити, кадъ видимъ и познаемъ, да си тако пре времена срећанъ! Садъ признаемъ и исповѣдамъ, и на све четири стране свѣта разгласићу, да су те у добри часъ човеческе сазидале руке. Свакѣй живи мора садъ, ил' му се оће ил' неће, признати, да е овай мой подрумъ блаженъ и преблаженъ; некъ умукне ненависть и нека онеми зависть, нека само сматра ко има очи, и нека разсуди, ко нѣ ума лишенъ! Ђдва подрумъ добивенъ, кадъ ето ти мораю се нѣгова отварати врата, и ево гди се увлаче у нѣга бурадъ съ предивнимъ вѣномъ. Ко се неби таковомъ зачудю знаменю! ко ли се неби таковоу удивю срећи! О! нека говори ко што хоће, свакѣй своимъ заповѣда езикомъ, али ко нѣ слепъ, може видити, да ова стваръ нѣ обична, него чрезвичайна,

нити се ово свакомъ простомъ приключава подруму, и
незнамъ хоће ли се јоштъ кои на свету подрумъ ова-
ковога щастливѣйшега сподобити приключенія! и ако
овај подрумъ тако у благополучію своме узнапредуе,
да е слободно мешати (sancta profanis) би му на-
чинію цѣло несѣдалное, пакъ садъ видите миле мое
любезне душе, могу ли Вамъ я по достоинству бла-
годарити! Поздравлямъ Васъ любими мои, и све брат-
ство Ваше воде Убавца. Написа седећи на великой
Декиной столици

У Београду Юлія 15. 1808.

Вашъ благодарни

Д. Обрадовићъ.

54.

Г. ДРАГИ ТЕОДОРОВИЊУ.

у Триестъ.

Милый мой Драгушине,

Здравствуйте са свима сродни и домаћи на

многа лѣша

са Хрисшосъ Воскресе!

По писму видите, да су ми јоште слабе руке и
неслушаю ме како валя; али се томе ніе чудити, да
оно што самъ я многима казивао и проповѣдао, и мени
истоме за вратъ узяши; то естъ, да срећа и несрећа
есу две сестре, и да онај, кои прву радо прійма, не-
ка е свагда приготовлѣнъ и другу стерпѣливо, кадъ

му дође, дочекати. Я самъ Вамъ и тамо казивао, да одъ тридесетъ година овамо, незнамъ шта е болестъ; али дође и мени време моє, као свачемъ и свакоме грешномъ човеку на свету. Одъ почетка Септемвра прошастога до половице овога марта страшна ме е тресавица тресла; мислио самъ кои путъ, да ће и животъ изъ мене истерати, то е така опака била, безъ свакога реда и правила, да се изказати и описати неможе: трипутъ ме е по седамъ дана остављала, пакъ би се опетъ повратила съ већимъ устремленіемъ и свирѣностію. Први путъ самъ е отерао съ хиномъ, и овде самъ познао, зашто Госпођа Софія тако мучно узима хину. О! тешкога јада, мили Бого! По седамъ дана, као да самъ ю био по скупе новце найміо и као да е негде на одмору била, опетъ дође, какогодъ и пре тога. Ови путъ и мени ти се здраво досади, разсрдимъ се, да ніе могуће више, и престанемъ одъ ела и пића, и то ми е ласно било; зашто ми се ништа ніе ни хотело, и тако ти се предамъ лютой глади за 40. дана, неедући развѣ кою кувану шљиву, и тако ти се подругій путъ ослободимъ, и почнемъ мало по мало као поштень човекъ ранити се. Непрође іоште ни десетъ дана, кадъ ето ти е опетъ церня и гора, него икада, разярена као лавица, којой су ловци лавиће украли. Сада ти и я дођемъ до крайности и помислимъ: што е много, много; нећу више ни хине узимати, ни гладовати; ести ћу и пити, чегта се годъ дочепамъ. А тресавица кадъ унази и позна моє упорство, тада почне и она другояче; пре ме е тресла свакій четверти данъ, а сада ти почне кадъ трећи данъ, и као да іой іоштъ то ніе доста,

почне и у вече и у ютру, и овдѣ постане ужасно сраженіе; удри она на мене, а я на ню, докъ най-после даде Богъ, те ти ми она окрене леѣа и отиде некуда, я іой желимъ, да пропадне и никомъ недоѣе. Пакъ што е іоште куріозніе, валя да чуєте; последній путъ лежеѣи у вруѣини, коя обично по многой треснѣи долазила би ми и держала би ме по неколико сатій у буни, доѣе ми човекъ пріятель и каже ми, да е метуо предъ врата мое себе два фершлага са бутелькама, да е Господаръ Аѣи-Драга послао на мене; ако самъ и у буни био, речемъ пріятелю: ако умремъ, нека се то сутра данъ на гробу попіе, да имаду луди зашто реѣи: за покой душе и вѣчна му паметъ. До предъ подне буде ми болъ, донесу ми юхе съ попрженимъ хлѣбомъ, чинимъ отворити веѣій фершлагъ; намъра ме намъри на бутелю *di Cirgo Vecchione*. Ко ѣе то казати, како ме то обвесели. Попіемъ полакъ бутелъ, пакъ се пустимъ у тихъ и дубокъ санъ; пробудимъ се чакъ предъ ноѣъ, савъ озноенъ, преобучемъ се, иштемъ ести. Даду; попіемъ оставше полакъ шишета, затимъ после падне ми на паметъ: писма немамъ нити знамъ, ко ово шалъ, ни комъ се шалъ; ако е мени, у добри часъ; ако ли комъ другомъ, нека друго шалъ, нека пише и болъ уреѣуе. *In somma delle somme* за мене ово добро би; тресавица ме за садъ остави, лѣто долази, биѣе проходаня, мѣста су лѣна и прекрасна; да е човекъ само здравъ, не би му се за дуго досадило живити. Госпоѣи Софїи благодаримъ на нѣйномъ пріятельскомъ писму; кадъ сасвимъ оздравимъ, одписа ѣу іой. Кадъ самъ приміо нѣйно писмо, био самъ съ едномъ ногомъ у Хароно-

вой барки, и ништа манѣ чувствителна ми е била
нѣѣзина доброта и мислю самъ у себи: нѣе ми жао
поћи съ овогъ света, кадъ таке прїятелѣ за собомъ
оставлямъ, кои ће ме съ толикомъ милосѣу и добро-
томъ споминати. Моя е кућа овде попраелѣна и сву-
да наоколо у авліи лине насаѣене, а у повеликой баш-
чи лене лозе, воће свакояко и румене руже и разли-
чне зелени за куйну. — Въ прочемъ поздравлямъ
Васъ, све кѣри и синове, све у дому браће Ваше и
Господара Мекше, и остаемъ за живота

Вашъ

У Београду 29. Марта 1809.

сердечни

Досивей Обрадовиѣъ.

55.

Любезнѣйшій ошче и браше,

Игумне Софроніе,

здравствуйте!

Ви сте се заедно съ Вашимъ добримъ комшіомъ
Игумномъ Светодеспотокрушедолскимъ договорили и
согласили, да ме садъ подъ старость учините, да по-
станемъ размажено, своевольно и чудливо дете, кое
кадъ обикне, да му се дае све што хоће, оно себи
заврти у главу, да то мора свагда тако бивати, пакъ
штагодъ хоће, иште силомъ и на срамоту, прети да
ће тући отца и матеръ, ако му то недаду. А кадъ се
пита, ко е тому кривъ? Они кои су га тако научили:
а да ко други? Ви сте ме сада приобикли лепомъ,

предивномъ Крушедолскомъ и Велико-Реметскомъ вину и шилеру, пакъ кадъ то престане, шта ће онда бити? кадъ ме стане одовудъ јукъ и запевањ, и уканњ, и леканњ, ко ће тому кривъ бити? Судите сами, но као праведни Судіе. Ал' небойте се, казаћу вамъ лепу новину, ал' ћете чути штогодъ утѣшително. Я имамъ садъ овде у Београду такову башчу, широку и лепу, какву ни премудри Соломонъ, и ни еданъ царъ Персійскій ніе овде имао, свудъ око зидова насадіо самъ лозе чудотворне. Лане у пролеће насадіо самъ, и истога лета родила су ми три грозда: треће године кажу, да ће ми донети петнаестъ акова вина, пакъ онда ходите, да се веселимо, ако будемо живи; а они, кои ми садъ у потреби ништа нешилю, чуће: Идите одъ мене; возжаждахся и ненапоисте мя. — Хвала ти Брате на доброты твоіой, желимъ ти мирни и весели животъ и остаемъ

У Београду Февруара 15. 1810.

Твой благодарни

Досишей Обрадовићъ.

Богъ самъ милостиве добре душе люби,
И кое годъ добаръ, онъ свой трудъ негуби.

56.

Пречестнѣйшій и словеснѣйшій Г. Парохъ

Егѳмій Ивановићъ,

Здравствуйте!

Приміо самъ Вашъ пріятельски даръ скоро преведеногъ новогъ Плутарха и прочитао са задовољ-

ствомъ. Овде сте се Ви показали, као мила мати, која се прекланя чеду свомъ, како ће га лакше и лепше задоити; нисте се странорѣчјама величавали, искали сте само, да сте ясно и лако вразумителанъ Вашимъ читателѣмъ, и у томъ сте заслужили оно Ораціево изреченіе: „*Omne tulit punctum.*“

Блажена и преблажена она света, велика отеческа душа (Его Екцелленція Господинъ Архіепіскопъ и Митрополитъ Стефанъ отъ Стратимировићъ), која намъ е такове произвела настире и учителъ, и коєму сте Ви праведно Вашъ трудъ посветили и као драгимъ каменомъ украсили. Здравствуйте любезни мой!

У Београду 1. Марта 1810.

Досишеј Обрадовићъ.

57.

Господаръ Егѣгміе Захаріевићъ,

Здравствуйте!

Желимъ, да Васъ ово мое писмо, све скупа, младе и старе, у повольномъ здравлю нађе; и я, слава Богу, здраво се находимъ. Молимъ подайте Господару Миши Павковићу у Земунъ 100 мапа, и пошлите, колико Вамъ онъ рече, Господару Ауксентию Андreeвићу у Сегединъ; и ако іоштъ узпотребуе мапа, пишите Шоши, да Вамъ пошлѣ изъ Триеста. И да Вамъ нису ту на досади, раздайте їй по варошамъ,

да се продаду, пошто могу. Поздравляюћи Васъ све
у дому любезно, остаемъ

Вашъ

У Београду Мая 13. 1811.

покорни слуга

Досией Обрадовићъ.

57.

Возлюблѣни мой Господару

Стефане Гаврійловићъ!

Примію самъ Ваше писмо преисполнѣно изясненіемъ Ваше къ мени любви. Но ако е што достойно било у моимъ начертаніямъ, све то приписати валя онимъ шчастливимъ обстоятелствама и оной великой единой души блаженнаго Юсифа другога, кои е у свое време премноге одушевлявао и умове восперявао, безъ коега многе ствари не би коме ни на умъ пале.

А што ми садъ то тако живо и топло напоминѣте, поштедите ме, просимъ Васъ! чрезъ то ме къ сожалѣнію доводите, што нисамъ у обстоятелствама іоште штогодъ учинити. Несити смо у нашимъ желаніяма, и догодъ іоште што желимо, недостае намъ. Дневи се и године подкрајую, тѣло изнамаже, а душа би іоште нешто хотѣла. Телемаха препоручуемъ, да ко преведе, али просто чисто сръски; та кнѣига може многима полезна бити. — Имате муштулукъ; што ми являте, ніе ми познато било. Г. Проф. Исай-

ловића любезно цѣлую, и нѣгови знакомъ и радо о
нѣму чую. Благодаримъ на шљивовици, и остаемъ

У Београду Марта 9. 1811.

Вашъ искрени любитель
Досидеј Обрадовићъ.

58.

Благородни и високопочишаеми

Господинъ Войвода

Пешаръ Молеръ Николаевићъ,

*миѣ же прелюбими благодѣшель, здравствуйте со
всѣми домашњими на лѣша многа и благополучна!*

Приміо самъ Вашъ милостиви даръ, краву и те-
ленце, съ любвеполнимъ Вашимъ писаніемъ одъ 25.
Мая: за кое Вамъ свесрдно благодаримъ. Кадъ годъ
будемъ сладко млеко отъ Вашега дара окушати, Ва-
ше љу благодарѣніе съ благодарнимъ воспоминаніемъ
чувствовати, и толико ће ми слађе бити съ любкимъ
Вашимъ паметствованѣмъ соединѣно. — Желимъ да
Богъ продолжи лѣта живота Вашега, да дочекате и
уживате изобиліе и небесни благословѣ на Вами и
потомкомъ Вашимъ, и да и я дочекамъ Васъ јоште
видити и устмено благодарити. Што жалите да не-
можемо чесѣ писмами посѣшчавати, утѣшите се. Ви
валя да сте онде, гди Васъ обшта Отечества полза
найвише потребуе; а кадъ изволи блага промисаль,
да ова любима земля у безбѣдство, постоянни миръ и
благополучно состояніе дође, онда валя да свой домъ
овде имате, и сваке године, найманъ по три месеца

овде пребивате, како Ви, тако и проче вейводе и поглавари, у Совѣту Народнѣмъ да сѣдите и за общу ползу да се старате. Кому е пристойниѣ да са Отечествомъ у време мира управля, развѣ онима кои су га са кровію своіомъ обранили и сачували? Пакъ тада, ако и я у животу будемъ, наразговараѣмо се до ситости; ако би пріятельски, друголюбни и общеполезни разговори ситостъ имати могли. — Сада насъ благій Богъ са благонадеждіемъ одушевлява и славни намъ гласови одъ наши Союзника и велики Покровителя долазе. Здравствуй ми любими мой, мило, вѣрно и храбро Отечества чадо! Остаѣмъ съ високопочита-ніемъ

У Београду Юнія 2. 1810.

Вашъ благодарни

Досишей Обрадовићъ.

Совѣта Народнѣга Сосѣдатель.

59.

Любими и милосшиви мои благодѣшелы,

Ошци Игумени здравствуйше!

Сада вамъ могу благовѣстити радость мою велику и неописану. Мой виноградъ почео е раѣати и моя бурадъ одсадъ бити пуна вина. Мое су чабрице пуне сира и масла, карлице ми се преливаю по аяти млекомъ покривенимъ съ дебелимъ скорупомъ. Яганьци ми по авліи скаку и по край зидова цвѣтаюми насаѣене липе, исподъ кои дѣца около нѣихъ єдне плавокосе, а друге црнооке у радости играю. Имамъ и

кравицу младу, шарену и теле шарено; дивна во очію мою! Ово ми є поклонію войвода Молеръ, кои є родомъ изъ Бабине Луке, а садъ командира и сѣди са своіомъ фамиліомъ у мѣству Баурићу. Овай часъ само се бринемъ, гди љу наћи бурадъ, да сасиплѣмъ вино. По овоме видите, да самъ у добромъ станю! да самъ у Польской, звао би се Моцъ Панъ доброцей; око-ло Пожуна звали би ме штренгеръ Херръ; а у Влаш-кой викали би ме Домнуле Боеруле! Чудо, шта чо-векъ у дугомъ животу дочекати неће! Само валя ми се чувати завидљиви очію и бабски урока. Али и ово-ме находи се начинъ и средство: зависть є завиди-мому знакъ среће; а уроци на стара не иду човека. — Рећи ће те ми, зашто ово пишемъ, зашто ли се овако хвалимъ и поносимъ? То љу я Вами двоици ка-зати; а другима неби. Ви сте упокоили и ублажили старость мою, Ви сте страна у домъ свой увели, глад-на напители и жедна напоили, и далеко отъ себе ни-сте ме заборавили. Ви благе и добре душе! нисте своя отъ мене отвратили лица, нити сте ми у потре-би моіой окренули леѣа! Зато би я радъ да се Ваша мила мени имена Димитрія — — при извору Убавцу, споминю и проповѣдаю гди се годъ сербски собори и говори, неће се ту преѣутати ни два брата едноплеме-няка. — А друго, зашто Вамъ кажемъ мое благопо-лучно станѣ, желимъ да Вамъ отрѣшимъ одъ далѣга о мени милостивого попеченія и щедрога стараня. — Али валя іоштъ едно да знате, да у свемъ моемъ ви-шеописаномъ благоденствію обезпокояваю ме нѣ како-ва чудновата сновидѣнія, подобна онимъ, коя су ме узнемирила на постели у спаваню пре изданія мое

Еѡике. Санямъ често, да самъ наштампао втору часть мои собранія вещи; тражимъ ю на сну, као на яви; тужимъ и мучимъ се кадъ немогу да ю нађемъ; — другда снивамъ, да самъ ю нашао лъпо наштампану, пакъ ти Вамъ се у прерадостномъ восторгу презнемъ ницамъ око себе тражећи ю, точно како златолюбаць чезнећи тражи око себе на сну нашасто желаемо злато. Често ме муче ова сномечтанія, како што су Телемака мучила, кадъ е на сну у Елисейскимъ поляма, Одиссея отца свога тражію. Немислите, да Вамъ коваква измишлѣнія казуемъ. Вѣруйте ми, права е истина. — Чудновата е стваръ владајућа човечія стваръ! У старости показуе се напраситія, него у младости; зашто се стваръ већ дугомъ ненада животу, несумня, да ће скоро у остатку поћи, и да ће у дуго бездѣйствиѣ доћи. Чрезвычайнъ е сврабежъ кнѣгоиздаваня! Хоће да штампа, било како било! и да би право знао, да ће му се у наштампаной хартіи сиръ у бакалницама замотавати. Признати валя, да е и штампарія одъ многога ограисала! Све я то знамъ, нетамимъ, слободно кажемъ, често самъ себи преко носа бацамъ; ал' то све ништа непомаже. Типоманія е необузdana! Пошао самъ ти путемъ, валя вући напредъ, илъ ми се хоће илъ неће. Втора часть мои собранія вещьй валя да се изда, да би знао у Камчатку поћи. — Ако се овдѣ наскоро каква уредба неуведе и ако се Шампарія ненамѣсти, — съ Богомъ мои бѣли дворови! тописе мой великолѣпни подруме са буради напунѣни виномъ! изчезнуће одъ очію мои покрай зидова насађене лице; прегорећу и прежалити мою шарену краву и шарено теле, што ми е войво-

да Молеръ поклонію. Свему љу томе окренути леђа, и
гди му драго Штампарији поћи; а кажу намъ веселе
гласе, кои желю мою садъ потезу на се, да се садъ
у Молдавіи Тинографія находи. Ха! то е управъ како
валя! ту самъ добро познатъ, ерѣ самъ и пре бивао;
ту знамъ, да е добро и лѣпо, нит' љу я садъ тамо
поћи слѣпо; ту се дивно находи вино, ябуке одъ оке
и воће свакояко; ние ту као у Лайпсику, ние! Волю
би опетъ зато да е овдѣ, да самъ близу Васъ люби-
ми мои! гди, ако се и не састаемо, но и тако знајући,
да смо на близо, лакше намъ е; а надамо се, да ће
и болъ бити, и да ће се моћи отворити. — Хвала Вамъ
лѣпа и велика на Вашемъ дару! Остаемъ свагда

Вашъ

у Београду 25. Августа 1810.

благодарный

Досидей Обрадовићъ.

С Л О В О
НА УЧЕНИИ БОЖИИ ПИТЕРЕ
НЕКОЛКО ПРОПОВЪДИЙ

кое 6

Д О С И Т Е Й,

БАВЕЪИСЕ У ДАЛМАЦИИ,

говорию.

I.
С Л О В О

НА УСПЕНІЄ БОЖІЯ МАТЕРЕ.

„Яко призрѣ на смиреніє раби швоєя.“

Лук. гл. I.

Хотеѣи господь Богъ у време Моусеево сиѣи на землю, за дати законъ народу израилскому, не кѣе избрати кое мѣсто низко, долину или полѣ, него високу гору Сінайску и слазаше на землю; ма хотяше, да е мѣсто високо, на кое мисляше саѣи превисоки Богъ; тако у време, у кое изволи премилостиви Богъ преблагословени синъ и слово божіе, саѣи и дати законъ свимъ языкомъ, избра на исти начинъ гору, ма много чуднѣйшу отъ перве, толико вишу отъ горе сінайске, колико е више небо отъ землѣ, гору умну, живу и пресвяту, о коіой прорицаху пророци говорѣи: „гора божія, гора тучная и духомъ святимъ усиреная; гора, отъ кое усѣчеся нерукоусѣчени каменъ и сокруши све ідоле и потреби ідолопоклонство; гора, кою пророци називаху божій градъ: „Преславная глаголашася о шебѣ граде божій;“ гора, коя светиною превосхождаше ангеле божіе; гора више цвѣтовидними добродѣтелми украшеная, него е небо украшено са звѣздама; отъ солнца свѣтлѣиша и отъ топле лу-

не краснѣйша; гора отъ неба височайша, и отъ рай славнѣйша, коіой служе ангели и архангели, коіой се кланяю пророци и апостоли и сви свети, кою блаже сви роди и племена; ма зашто? за превеликое и пречудное смиреніе ея, како сама сведочи: „се бо ошъ нымъ ублажашъ мя вси роди.“ Зато праведни Богъ толико возлюби ю и избра ю въ матеръ прежде дѣниці, рожденому сину и слову своему; зато и прослави ю словомъ вѣчнимъ сотворивши ю Царицу неба и землѣ, учини ю, да е мати свега, будући мати божія; зато толико возвеличи данашњи данъ преставленія ея, како ѣе те чути данасъ; зато и оставляюћи свако друго говоренъ, о овима двема страма предлагаемъ Вашемъ благочестію слово: *прво*, колико преблагословена Богородица возлюби смиреніе; *друго*, колико за смиреніе возлюби ю Богъ и прослави данашній празникъ успеніе ея, како исти данъ воскресенія Христова; разумѣе те, ако будете съ вниманіемъ слушали.

Создао е Богъ човека отъ найниже ствари, сирѣчь отъ землѣ, и за нѣгово непослушаніе и преступленіе осудига дѣлати землю, зноемъ копаюћи, и радећи, и трудећи се, да се рани хлѣбомъ своимъ, и тако трудећи се око землѣ, да се смирава, пошиляюћи почетакъ и достатакъ свой да зна, да е земля и да ѣе у землю поћи: „земля бо еси и въ землю ошидеши“ рече Богъ; и ово непрестано размишляваюћи и сваки часъ споминюћи, да се смирава предъ лицемъ страшного и вѣчнога вседржителя Бога, и таковимъ смиреніемъ да получи божію милость, кою е за гордость и преслушаніе изгубіо; зашто *господь гордымъ прошивишся, а смиреннымъ даешъ благодаць.*“ На ко-

га бо, рече, призрѣ; развѣ на смиренѡга и кроткога, говори Богъ чрезъ пророка. Найвећа есть человеку отъ смиренія користь; понеже „смирѡйся, вознесешся,“ говори евангеліе; *смиримся и спасемся*“ вели Давидъ. Крайна пужда есть человеку, да се смирава; будући да исти синъ Божій, благословени Богъ, смири себе даже до смрти крестне: и коя друга добродѣтель толико вознесе и прослави пресвету Богородицу, него смиреніе, и сподоби ю отъ всѣхъ родовъ избрати ся и матеръ божію бити? Крайна понизность и смиреніе, како сама явля, говорећи: „*яко призрѣ на смиреніе рабы своея.*“ Видите смиреніе! чуюћи пресвета Богородица, да е зачала Елисаветъ Іоанна Крестителя, и знаюћи старости ея немоѣтъ, поѣе въ горняя со тщаніемъ за послужити светой Елисавети, сродници своіой; ніе пошла, за извѣстити се, ели по истини зачала; зашто, ако би ради тога пошла, што би потреба била, да закасни у дому Захарину мѣсеца три? но поѣе, аки смирена рабиня, да послужи матери светѡга предтече, кою видећи света Елисаветъ и познаюћи духомъ светимъ, да ношаше во утробѣ сина божія, ужасеся толикому смиренію; кланяюћи се іой и любезно цѣлююћи со страхомъ и чудомъ одержима, вопіяше: „Отъ куду мнѣ сіе! царица долази къ рабы своей; мати Божія къ матери слуги пророка! Радоваше се свети Іоанъ креститель и отъ превелике радости, взиграся въ матернѡй утробѣ и чрезъ уста матери свое поздравляше страшнаго Бога матеръ, говорећи: „*благословена ты въ женахъ и благословенъ плодъ чрева швоего.*“ Овому и оволикому смиренію чудаше се свети Іоанъ Златоустъ говорећи: „О

глубина смиренная, юже Гаврійль архангелъ во храмѣ отъ младенства служаше, сія изволи поити и послужити Елисавети.“ Ужасается умъ ангелскій, како у време сумнѣнія Іосифа сохрани пречиста Богородица смиреніе обичное: Іосифъ смущащеся, яко незнаяше благовѣщеніе Гаврійлово: незнаяше, да Марія дѣвица пречиста суши, отъ духа света зачатъ, незнаяше, да ѣе родити сина божія; зато смутися и хотяше тайно пустити ю; ма преблагословена Богородица изволяше терпити укореніе и уничиженіе, и нехоѣаше сказати праведному Іосифу отъ духа светого паче естества зачатіе; воляше отгнана бити отъ Іосифа, него у сумнѣніе гордости подпасти; и доиста отгналъ би е Іосифъ, ако се неби извѣстію отъ ангела, яко зачатое въ ней есть отъ духа света. О бездне смиренія! пречиста будући, и чистѣйша отъ херувимъ и серафимъ, изволяше терпѣти сваки други шошпетъ, за одбѣгнути отъ гордости и високоумія. Ма не само пре Христова рождества толико бѣше преблагословена Мати божія смирена и понизна; но и по рождеству и воскресенію есте ли кадгодъ смотрили и памтите ли оно, што пише Евангелистъ Лука у дѣянію св. апостола, како стояху апостоли у горници по христовомъ вознесенію, молећи и чекаюћи св. духа; пише священи Лука по имену единадесетъ апостола (будући е Юда Искаріотски пропао), каже, да бѣяше іоштъ нѣка братія, сирѣчь отъ седамдесетъ апостола, споминъ свете жене мирносице и найпослѣ рече, съ Марією Іисусовою. Ма зашто тако, Матерь Іисуса Христа, матеръ божію, владичицу архангелску и царицу апостолску найпослѣ? Знамо, да колико е небо више надъ нами

отъ землѣ, несравнено паче царице неба и землѣ есть више достойнѣйша, святѣйша и пребожественѣйша отъ херувима и серафима и отъ св. апостола. Ма за кои узрокъ ю найпослѣ споминѣ? за овай узрокъ: хотеше апостоли показати глубочайше смиреніе, будући да она и по вознесенію сладчайшаго сина своего понизность любляше, и на найпоследнѣйшемъ мѣсту не само отъ апостола, него и отъ св. мирносица сѣдѣше. Ово крайнѣйше смиреніе хотећи апостолъ намъ обзнанити, найпослѣ ю споминѣ. О превисокога смиренія! ради смиренія паче всея твари прославися и матери божія бити сподобися; но и по матерствѣ смиреніе не остави! Ово є една понизность, коя се не може изрећи, зато толико возлюби ю Богъ и прослави ю богоподобномъ славомъ, уподобивши данъ преставленія ея днєви хрїстова воскресенія; како ћете чути у овой второй части.

Колико пресв. Богородица возлюблена би отъ Бога за свое смиреніе, ово намъ є доста знати, и по овому можемо разумѣти неизреченое ея смиреніе; сотвори и самъ синъ божій, да се смири и понизи, да преклони небеса, а отъ нѣзине пречисте крови тѣло себи да сотвори и у чловѣчество да се обуче. Видите дакле, любима братіе, превисоко богословіе наше вѣре. Синъ божій есть раванъ Богу отцу, зашто есть отъ истога естества и существа отца; зато говори Христосъ: „видѣвый сына, видѣ ошца.“ и паки: „азъ во ошцѣ и ошцаъ во мнѣ.“ Тако на исти начинъ тѣло Христово есть тѣло пресв. Богородице, зашто є духомъ св. составлено отъ саме пречисте и

пренепорочне крови ея. — — — — —
— — — — —
— — Оле соединенія страшнаго! оле таинства ужаснаго и самим ангеломъ непостижимаго! Видите любовь божію къ матери преблагословенной за смиреніе ея; зато толико прославися; зато ублажаютъ ю вси роди: зато на данашній данъ славнаго ея успенія апостоли чудно отъ конецъ земли собираются; зато ангель множество со апостоли поють небесне пѣсне; зато Синъ ея и Богъ въ руки своя приѣмлетъ душу ея; зато третій день воскрешаетъ и возносится престолу господа Бога вседержителя, по пророчеству Давида Богоотца: „*Воскресни Господи въ покой швой, шы и кивотъ свяшынн швоєя!*“ и паки: „*предста царица одесную шебе.*“ Видите, како е Богородици успеніе подобно Христову воскресенію; тамо ангель со Христомъ во вертоградъ, здѣ Гавріѣль; тамо Христось рече: „*Ошче! въ руцѣ швои предаю духъ мой,*“ а здѣ: „*и шы Сыне и Боже мой, прійми духъ мой;*“ тамо ангели при гробѣ, и здѣ ангели; тамо апостоли, и овдѣ апостоли; тамо воскресеніе и вознесеніе, и здѣ и воскресеніе и успеніе! Смотрите братіе! Богъ заповѣда, да почитуемо отца и мать, ако желимо, да намъ буде добро; колико више дужни есмо почитати божію преблагословену мать, кою е самъ вишній Богъ толико и тако возлюбіо, почтіо и прославіо! Мардохеа прослави земни царь Александеръ, а Іосифа прекраснаго Фараонъ, и когодъ ихъ непочитаще, повинень бияше смерти; коликимъ смертемъ и мукамъ подчинѣнъ естъ онай, кои по дужности и по свой сили своей неприноси сваку честь и девоціонъ царици

небесной, препрославленной и преузвишеной отъ все-
сильнаго Бога по свидѣтельству ея: „се бо ошъ нынѣ
ублажатъ мя вси роди,“ *зашто, яко сошвори мнѣ
величіе сильный.*“ Она есть узрокъ нашего спасенія и
живота вѣчнаго начало, зашто є преблагословенимъ
своимъ рождествомъ смерть душевну убила, Бога съ
человѣкомъ соединила, и животъ вѣчни душамъ да-
ровала, клятву Адамову разрушивши и Евину печаль
и жалость у вѣчну радость и небесно веселіе обра-
тивши; она є земнимъ человѣкомъ небесни рай отво-
рила и све богатство божіе милости на насъ источи-
ла! О! бездна любви, кою возлюби ю Богъ и насъ
ея ради! Празднуйте дакле благочестиви слушатели
данашњи славни праздникъ успенія ея, христіанскимъ
празднованіемъ славяще херувимъ славнѣйшую, божію
матерь превисокою, и нашу царицу и матеръ преми-
лостивѣйшую, къ ней по Богу въ нуждахъ нашихъ
притекающе, зашто она, како божія мати, штогодъ
хоѣе, кодъ Бога може; а пакъ како мати наша, што
є потреба нашему спасенію и нашимъ душамъ, то
жели и хоѣе. И садъ обратите очи душе и тѣла къ
св. ея образу, а умъ возвисите на небо къ предсто-
ящей престолу божію, и помолитесь моима рѣчма го-
вореѣи: О преблагословена мати, преславна царице,
христіанска надеждо, вѣрнихъ прибѣжище, бездно ми-
лости! помилуй насъ лучиною св. смиренія, научи
насъ ревновати твоему смиренію; небесная рѣко свя-
тости, освяти наша души! Къ тебѣ прибѣгаемъ, къ
тебѣ припадаемъ: знамо да смо прогнѣвали сина тво-
га на сваки часъ согрѣшаваюѣи; но тебѣ, безгрѣш-
ной матери, припадамо съ покаяніемъ, умоли его за

насъ и васъ народъ Хрістіански, кои православно вѣ-
рую у св. тройцу, умоли его, да покріе церковь пра-
вославну — — — — —

— — — — — О
царице небесная, мати свѣта истинога, просвѣти очи
ума нашего, да можемо чисто видѣти путь божій за-
повѣди и по нему хрістіанскимъ добродѣтели ходити;
даруй намъ благочестно и мирно на земљи поживи-
ти, и по овомъ временомъ животу вѣчни преблажени
животъ получить у царству благога Хріста, пребла-
гословенаго Сина твоего, съ нимъ же благословена вси
во вѣки вѣчнія, конца не имущія, Аминъ.

II.

С Л О В О

НА РОЖДЕСТВО СВ. БОГОРОДИЦИ.

Ко би могао и помислити, да се може наћи у
првому добру прво зло? ко би се могао надати, да би
и у раю нашао се адъ? ко би вѣровати могао, да би
се у источнику живота могла наћи смрть, у царству
сужанство; у najveћему благополучію и радости ко би
рекао да ће изникнути najveћа несрећа и жалость?
То се е пригодило све нашему праотцу Адаму! Нѣму
Богъ бияше даровао свако добро; ма онъ престуни
заповѣдь Божію и у великомъ добру нађе велико зло;
поставіо га бияше благій Богъ у раю; ма онъ послу-
шавши вражій совѣтъ, у раю нађе адъ; истина, да га

бияше создао одъ землѣ; ма одъ своего вдохновенія даде му душу, коя не умира, ма Адамъ, вкусивши одъ забранѣнога плода, учини, да му душа пође у мѣсто вражіе; окуси плодъ, прождре смръть, смрътію да умре, рече му Богъ: земля еси, у землю да пођешъ. О бѣде! одъ велике среће упаде у велику несрећу; велика радость обрати му се у велику жалость; они кои бѣше свега свѣта царъ, учини се діаволскій сужанъ; сва стварь, коя му бѣше подложна, како га познаде, да се онъ учинію одъ Бога ребель, одступи и пође нанъ воєвати; вознегодова нанъ вода морская; зато пође готовити воду, коя ће потоцити васъ свѣтъ: лави и медвѣди почеше га разтрзати: зміе едомъ почеше га тровати; земля трнѣ поче му рађати: Ева обумируюћи поче рађати дѣцу. О жалости велике! оно царство, кое діаволъ не може добити на небу, нађе га на земљи! Оставише люди Бога, начеше кланяти се ідоломъ, „*вси уклонишася, вкуиѣ непошребни биша*“, обливаше се земля кровію, коя се проливаше за честь діаволску: то гледаюћи св. пророци плакаху. — Іоилъ вопіяше: „*ахъ, како погибе на земли божій страхъ!*“ Између остали пророка кои се моляху Богу, да ослободи люде одъ такове слѣпоте, Царъ и пророкъ Давідъ говораше: „*Господи, приклони небеса и снуди,*“ Плакаше горко Адамъ и сви патріарси и пророци у сужанству діаволскому. Ма, о велике радости! данасъ или у данашній данъ жалость Адамова обрати се у радость; у данашній данъ роди се мати царева, кои е на кресту горкомъ мукомъ за грѣхъ Адамовъ пострадао и своіомъ крвлю свега свѣта согрѣшенія опрао, кои е діавола поразіо, царство вра-

жіе истребіо, патріархе и пророке изъ ада извео, и у рай увео, и свему роду човеческому рай отворіо. У данашній данъ прерадостни роди се мати нашего цара и Бога. Радостнимъ гласомъ вичемъ: Радуйся роде православни! у данашній данъ мати, ма Божія мати, мати, ма чиста дѣвица, родила се царица неба и землѣ, на кое славни празникъ есте се собрали данасъ. Дакле я есамъ намѣранъ казати душеполезно слово, кое ѣу раздѣлити на два дѣла; у *првомъ* дѣлу говорити ѣу о рождеству св. Богородици; а у *другомъ*, како ѣете чувати свою душу; а ви, мои слухатели благочестиви, да ме послушате съ вниманіемъ.

„*Кшо сія приликающая, яко заря;*“ здѣ скажи како св. Іоакімъ бияше одъ рода царскаго; а св. Анна одъ рода священческаго одъ колѣна Ааронова, и како бияху безплодни, и како принесоме даръ, и како укорена биша одъ Іереа, и како согласиша се, и св. Іоакімъ отиде въ гору, а св. Анна оста у дому, моляхуся Богу, да подасть имъ Господь Богъ чадо, кое чадо обѣщаша даровати на даръ Богу, и како Богъ услыша молитву ихъ, и посла ангела своего и сказа имъ, да ѣе се родити чадо пресвятое, и како даде имъ знаменіе, да ѣе се застати у златнихъ вратъ; и тако св. Іоакімъ поиде изъ гори, а св. Анна изъ дома и састаше се по глаголу ангела, и тако зачаша и родиша царицу неба и землѣ, св. Богородицу, кою гледаюћи ангели и архангели, чуѣху се и вошяху: „*кшо сія приликающая, яко заря, красна яко солнце, полна яко луна?*“

О ужаснаго чудесе! коя е то обучена у солнце,

коя е то вѣнчана са звѣздама, какова е то пресвет-
ла зора, која е изагнала тамну ноћь ідолопоклонства?
на кое питанѣ одговара св. црква радостно сладкимъ
гласомъ говори: Сія есть селеніе небесное! ова є,
кою воспѣвають ангели божіи! ова есть, кою славе
херувіми, а служе серафими! ова есть по св. Троици
прва! ова є найвиша и найславнѣйша и найчистія одъ
все твари видиме и невидиме; зашто е родила Твор-
ца, кои е сотворио сву тварь; ова е сама већа у све-
тости одъ своію архангела и ангела, одъ пророка и
одъ апостола; зашто е преблагословенимъ и пречи-
стимъ своимъ млекоу доила цара архангелскаго, го-
сподина пророческаго, и владику апостолскаго! О ве-
ликаго данашнѣга празника! О честнаго празнова-
нія! О ужасно — краснаго торжества! О славни праз-
дниче, како ћемо те празновати? тебе су прорицали
пророци, тебе су проповѣдали апостоли, тобомъ су се
хвалили мученици, тебе су исповѣдали исповѣдници,
тобомъ су се утѣшавали св. пустиньници и услажда-
вали постници! О славное Богородици рождество, кое
е намъ родило свако добро! Погибе ноћь, прійде данъ!
Погибе лажь, роди се истина! Погибе клетва, роди се
благословеніе! Садъ кое веће добро Богъ могао би
намъ даровати одъ овога? шта е потреба онимъ, кои
су у мраку, ванъ сунце? шта е потреба сужнимъ,
ванъ ослобоѣнѣ? шта е друго потреба грѣшникомъ,
ванъ спасеніе? Славно богородично рождество насъ є
просвѣтило, наставило, спасло и ослободило! О пре-
блаженная горо, кою є благоволю Богъ! О благополуч-
ни крїне и прекрасни, како си изникао изъ трнород-
наго Адамова естества! О сладкомирисни цвѣте, на

тебе в небесна пчела слетила, божія мудрость и сила, истою плотію и крвлю кою е изъ тебе пріймила, као сладкимъ медомъ естество чловѣческо усладила и одъ онога отрова избавила, съ коимъ насъ бѣше вла змїя, лукави діаволь, отровао! О славни цвѣте, кои си намъ и небесни плодъ сина Божїега родила и цвѣтъ чистаго своего дѣвства ниси оставила! и кое чудо може бити одъ овога веће и чуднїе? У исто време, у кое плодъ раѣа, у то време и цвѣтомъ цвѣта, у кое време истинита мати, у то време и чиста дѣвица! Воистину радостно е рождество данашнѣ, кое гледаюћи Соломонъ говори у своимъ пѣснама одъ стране сина Божїега: сва си добра ближняя моя, и никакова порока не находи се у тебе, прекрасна дѣломъ, краснѣйша душомъ; прекрасна дѣвствомъ, краснѣйша матерствомъ! Воистину, право имаю ангели, да се чуде и да питаю, коя е то красна, яко солнце, полна яко луна? О прежде злополучни, а садъ и отсадъ благополучни роде чловѣческій, радуйся, зашто у данашнїй данъ роди се свега свѣта радость! Роди се дѣвица, коя ће родити единороднога божїега сина; одъ данашнѣга дана за чловѣческій родъ отвара се небо; зашто божество прїйма на себе чловѣчество. Радуйтеся чловѣци; зашто одъ данасъ поче плакати діаволь! О пресвятая Богородице, благословени св. родители твои, а найпаче благословена Ти, и благословенъ плодъ твое преблажене утробе! Ублажаемъ тя пресвятая Богородице, и да ублажатъ тя вси роди, якоже прорекла еси. —

Време естъ прећи на другїй дѣлъ говореня, како смо обѣщали у почетку, сирѣчь: како ћемо чувати

свою душу. О томъ самъ Христосъ учи, у св. Евангелію говорећи: Ніе користь чловѣку добити васъ свѣтъ, а изгубити свою душу. О чловѣци! о синови чловѣчести! зашто сте лажљиви, зашто сте безумни и неправедни? О свачемъ више старате се, него о своіой души! знамъ да ћете рећи, да се за оно старате, што вамъ є предъ очима; а за душу не марите, зашто є не видите очима; не видите душу. Право говори Пророкъ и Царъ Давидъ: „*лажљиви синови чловѣчести!*“ Право и я мало прво рекохъ, да сте безумни и неправедни, безумни сте, зашто не умѣте промислити, кадъ сте се родили: да сте се безъ душе родили, шта би одъ Васъ било? какви би били? смрадъ и поврженіе! А у живлѣню само за тренуће ока да вамъ изађе душа, би ли могли живити? не би заиста! дакле оно, што вамъ дає душа, не би вамъ могао дати васъ свѣтъ, ни сви цареви, ни свега свѣта благо! Душа вамъ дає животъ; а како она изиђе изъ тѣла, омрази отаць сина, синъ отца, мати кћерь, а кћи матеръ, братъ брата, мужъ жену и другъ любимаго друга. „Вуци смрадъ изъ куће“ свакъ виче; два или три дана да постои у кући, усмрдила би се кућа. Нос смрадъ, затрпай у гробъ, ако ће бити царъ, или патриархъ, богатъ или силанъ, младъ или лѣпъ; закопай, закопай, носи с' очію! Садъ дакле познали сте, што є нама на користь благо, слава, господство, и сама царска круна безъ душе! У мало рѣчій, како ніе у тѣлу душе, ніе ни насъ; дакле како не видите душу и не познаете, шта є душа; гдѣ вамъ є умъ, што сте поманићели? Разумѣмъ, да нѣки одъ васъ у уму говорите, да ове

рѣчи безъ разлога толико васъ укораваю, зашто велите, да сви ви знате, да безъ душе нитко живѣти не може. А, помози Боже! я то и желимъ, да ми речете, дакле кадъ знате, кое е благо и кое е добро душа, и да е болъ одъ тѣла, будући да е душа одъ Бога, а тѣло одъ землѣ, душа подобна Божіимъ ангеломъ, а тѣло подобно смраду; душа не умира; тѣло усмраћа се, први га еду. Дакле кадъ то знате, заръ љу васъ питати, зашто сте будале, зашто сте лукави и криви и лажљиви судци? Како се не боите Божіега суда? Такови прекрасни аманетъ Божій задавляте и осмраћате свакимъ злимъ дѣломъ; предрагій каменъ душу, преславни Божій образъ укопалисте у смрдљиво љубре, у нечисто тѣло, пакъ сте е заборавили, нитъ се о нъой старате. О ви, кои сте заборавили душу, пакъ е осмраћавате свакій данъ злима дѣлима, нѣко блудомъ, а нѣко клетвомъ, крађомъ, грдњомъ, свађомъ, непокорствомъ; бѣжите изъ Божіе цркве, кои сте таки! бѣжите безбожници и бездушни, а не Хрістіани, крвопице, убице, тако ли се о души ради, тако ли се чува аманетъ Божій! Смрдљиво тѣло одѣвате у скерлетъ, сребро; а царицу душу оставяте нагу! тако ли се о души ради! Поради тѣла умѣшъ ести и пити; шта ће ти за то тѣло вратити? смрадъ; а поради душе не можешъ постити! Поради тѣла ніе ти мука, да радишъ свакій данъ и да путуешъ далеко по злу времену! а поради душе мучно ти е на Божіе празнике у цркву, у монастире поћи? а ако кадъ и дођешъ, дођешъ да те виде, како си се обукао, или дођешъ, да се съ кимъ поинатишъ! на тай начинъ болъ би било, да ніеси ни дошао!

О братіе, Хрістіани, пробудите се, освѣстите се, опомените се свое душе! Знайте да ћемо помрети и да ћемо на судъ Божій поћи! Тешко оной ядной души, коя се нађе осмраћена злими тѣлесними дѣли, піянствомъ, убиствомъ, блудомъ, крађомъ, и лажомъ; црна ће бити предъ Богомъ, и поћи ће заедно съ тѣломъ у вѣчну муку! Ахъ! благо оной души, коя на суду Божиємъ нађе се очищена истинимъ покаянїемъ, украшена постомъ, вѣнчана правомъ Хрістіанскомъ вѣромъ, накіћена св. любовію, обогаћена милостињомъ! О благо той души, и нѣзино тѣло бити ће свѣтло предъ Богомъ како солнце. Радовати ће се о такой души самъ Богъ и Божїи ангели! Зато братіе любима, православни роде Хрістіанскій, потрудите се о вашей души, не творите никаква зла дѣла, творите заповѣди Божїе, да чада Божїя будете.

То добро Вамъ желећи, молимъ на данашній данъ речену неба и земль царицу, да погледа на насъ са своимъ милостивимъ матерњимъ окомъ, да буде у помоћи нашему кралю и осталой господи, да утврди благочестїе, да покрие св. сію обитель во вѣки, да насъ умудри, како ћемо чувати свою душу, да насъ уведе у царство сина своего, гдѣ ћемо се славити са синомъ ея. Аминъ.

III.

С Л О В О

НА ПРАЗДНИКЪ ПРЕП. М. ПАСАРКЕВИ.

Отъ почетка свѣта колико божія милость прославляше родъ човеческій, царемъ его сотворяюћи и у красни рай поставляюћи, толико противникъ божій и непріятель рода човеческаго, врагъ, на свакій начинъ настояше, отлучити родъ човеческій, и прелстивши жену и женомъ Адама, тако и потомъ многа зла творяше роду Адамову чрезъ жене: за узрокъ женскій учини, да се поклони народъ исаилскій Велфегору и зато паде велико кровопролитіе и многе хилjade народа божія убіене бише; узрокомъ женскимъ паде у велико беззаконіе великій Пророкъ и Царъ Давидъ. Сампсонъ ослеплѣнъ би. Соломонъ премудри погуби премудрость свою и остави Бога и поклонисе ідоломъ. Езавель царица великаго Илію тоняше; а Иродіада чини отсѣћи главу великаго Іоанна крестителя.

Но о велике милости божіе, колико зло врагъ рода нашего старашесе учинити, а наипаче узрокомъ женскимъ, толико Богъ добро сотвори людма истимъ узрокомъ. Сви знамо, да пресв. Богородица би вина нашего спасенія, родивши Сина божія: Свете Мүроносице жене пріе отъ исти апостола виђеше Хріста по воскресенію; пріймише Духа светога съ апостоли заедно и проповѣдаше истинога Бога по многимъ странамъ свѣта. Св. Мученица Фекла подобна естъ св. первомученику Стефану; зашто перва проли за вѣру

Христову своєю кров'ю и научи родъ женскій, како ће за любовь Христову сваку муку терпити; како ніе могуће неизброєно число премногихъ св. жена изброити. О колико св. мученице побѣдише врага и сатанине челюсти сокрушише и кровь свою за Христа пролише! Ко може изказати мученіє св. Ирине, Екатерине, Анастасіє Феороне и Юліане, кое заєдно съ десетъ хиллята жена у еданъ данъ за вѣру Христову бише сажежене; а ангели божіи єдва би исказали, како велики св. пустиници Богу угодише и небеснимъ ангеломъ угодобисесе. Кои є читао житіє преподобне Маріє Египетске, онай може знати, како ова преподобна мати за 30. година може живѣти съ три мала хлѣба. Како св. Пелагіа за 40. година може стаяти у єдной пещери; како св. Евпраксія по 40 дана моглаше остаяти на молитви! Ніе могуће, како самъ пріє рекас, изброити звѣзде небесне, нити є могуће изброити толике хилляде хилляда св. мученица и св. преподобни жена, кое различно Богу угодише, и у рай како крилати ангели улетише: — Отъ коихъ єдну данасъ празнуємо, св. преподобну матеръ Параскеву, кою ми Србљи зовемо св. Петка; о коей я имамъ намѣреніє Вашему благочестію нѣколико речій предложити. Послушайте!

Садъ како ова света рода Сербскаго (?) отъ добри и св. родителя, како отъ дѣтинства Бога возлюби, како милостиню творяше и четрнаесто лѣто возраста пође у пустыню, у коіой живи до 80 лѣта, потомъ по повелѣнію божію повратисе у отечество свое како, пошто се престави и погребеше є явисе како царица на престолу свѣтлу єдному доброму Христіанину, и

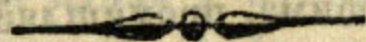
заедно съ Архіереемъ пренеше е у церкву, и како многа чудеса сотвори, и како цѣла до данасъ находисе у молдавскомъ граду Яшу; ковчегъ, у комъ стои, рекао би да е пунъ райскога цвећа, чудеса велика свакій данъ твори, кои съ вѣромъ просе, сваку болѣзнь исцѣляваюћи. Ово е наша преподобна и св. Мати, ко којей имаю много усердіе и благовѣинство лазлични народи, Москови, Болгари Молдавци и Каравласи, а наипаче све множество народа Сербскога, кои се наоди у многимъ провинціама отъ адриатскога мора до воде Дунава; и право имаю славећи св. свою матеръ, кою е прославіо вишній Богъ различными чудеси, кою е избрао отъ рода славено-сербскога (?), како іошгъ и многе Царе свете и Царице и Архіерее отъ нашега славнога народа. Обаче знайте православни Слшатели, да ніе доста само постити и празновати данъ св. Матере, но дужни смо настояти по сили нашої, уподобити се ей. Не велимъ я Вамъ, да идете у пустыню, какое она пошла и на студеному камену стала, терпльћи у лѣто отъ солнца жеженъ, а у зиму мразъ и лоту зиму, како птица у пустыњи єдина съ єднимъ благимъ Богомъ пребиваюћи, и лѣти како безплотни ангель на високой гори Бога данъ и ноћъ славећи. Тѣломъ у пустыни стаяше, а умомъ и духомъ како високопарни орель крозъ високу небесну пролећаше и на ембирейско небо долеташе съ Херувими и са Серафими престолу божію достизаше и сладкому Іисусу вопіяше: О пресладкій мой женише, гди си? о вѣчна любви Боже, тебе люби сердце мое, тебе жели душа моя, тебе иштемъ, тражимъ, Ти си сладка рана и крѣпость моего тѣла; я нечувствуемъ глада ни жећи, за-

што самъ гладна и жедна любви твое; не осеѣамъ солнца вруѣину, зашто роса сладости твое прохлаждава сердце мое; я не чувствуемъ студень и люти мразъ, зашто оганъ любви твое загрева душу мою. И тако преподобна мати, данъ и ноѣъ говореѣи, каменъ, на комъ стаяше, чиняше іоѣ се царскій престолъ; и гора, у коіоѣ пребиваше, мила еѣ бияше, яко апостоломъ гора Ѡаворска, яко виѣеше сладкій свѣтъ лица Хрїста, благословенаго Бога; и тако и она съ апостоли говораше: добро е мени здѣ бити. Зато кадъ іоѣ ангелъ доѣе, посланъ отъ Бога, и рече, да се поврати у отечество свое, зашто благій Богъ мысли е позвати къ себи, жаляше пустыню као рай, обаче чуюѣи, да ѣе поѣи къ Богу, коєга толико любяше, покорице заповѣди божіоѣ и тако топле сузе просинаюѣи и люблѣѣи каменъ, на кому стаяше, и любезнимъ погледомъ и кроткимъ очима пустыню и гору гледаюѣи, любимое свое мѣсто, поздравляше и благословяше, у кому е много година поживила, и до конца Богу угодила, тако поѣе у свое отечество.

То, братіе любима, промишляйте, кадъ празднуете празникъ св. матере, и радите угодили Богу, како е она угодила; не можете учинити, колико е она могла, ма можете, колико е доста за ваше спасеніе. Не можете у пустыню поѣи и за много година гладъ и жеѣъ терпити, ма можете кодъ свои куѣа мирно и праведно живлѣти; милостиню по своему могуѣству болнимъ и сироманомъ подавати; можете любовь хрїстіанску измеѣъ себе имати, туѣе не желити, не клетисе никаквомъ клетвомъ, не об'ѣдайтесе и неопіяйтесе и Бога не срдите; и ако тако будете творити, тако ѣете

праздновати празникъ св. матере, како она моли и
отъ васъ жели. Знайте, да св. писаніе, оне, кои се
свађаю, називлѣ псе, а оне, кои туђе желе, подоби ихъ
вуковомъ и медвѣдомъ; обядливе и пиянице подоби ихъ
кормкомъ, кои се у блату валяю или бѣснимъ псомъ.
Зато знайте, говори велики апостолъ Павелъ, да ни
блудници, ни пиянци, ни лупежи, ни лажљиви, ни за-
висници, ни гордельиви, ни они, кои се криво куну,
неће виђети царствія небеснаго, зашто су отъ Бога
проклети и смрди предъ Боготъ нѣовъ постъ, моли-
тва и милостиня. Зато любима братіе, покайтеся о
свои согрѣшенія, и у напредакъ живите христіански, и
такo ће угодна бити Богу ваша добра дѣла и ваши
праздници.

А ти, о преподобна мати наша Параскево, славо
и похвало рода Сербскаго (?), моли Бога благаго за
родъ нашъ, покри цркве Христіанске, укрѣпи вѣру
православну и благослови ови народъ, кои се естъ
собрао на твой св. празникъ и помози намъ, да по-
лучимо царство небесно. Аминь.

IV.

С Л О В О

О ПРОПОВѢДАНЮ СЛОВА БОЖІЕГЪ.

Колико се бое зецови грома небеснаго, толико
млого више бое се діаволи проповѣди божія слова:
како не може тѣло живлѣти безъ хлѣба и воде, тако
не може душа наша живлѣти безъ божія слова. По-

требно е слово божіе како грѣшникомъ, тако и праведникомъ: праведници слушаюћи проповѣдь свету, утверђаваю се у добродѣтели, а грѣшници укланяю се одъ зла дѣла. Земля е проклета, на кою пада дождъ и роса, а ништа друго не рађа, развѣ змие; несрећно е оно мѣсто, у кому се не проповѣда божіе Евангеліе. Хотяше великій градъ Ниневія пропасти, да не дође Іона проповѣдати, да се покаю. Бѣше васъ свѣтъ потоплѣнъ у мраку ідолопоклонства; ма како синъ и слово божіе сађе на землю и поче сѣяй сѣяти слово свое у срдца човеческа, нама погибе тма и мрачно многобожіе. Окрилатѣше люди како орли, почеше летити на небо, поче грмити проповѣдь Евангелска, побѣгоше ідоли и діаволи, ідоли се разрушише у пропасть адску, врагу оскудѣша оружія, говори пророкъ.

Гледаюћи данасъ ваше собраніе овде кодъ овога божіега храма, братіе моя, радуемъ се радостію великою, зашто знамъ, да у цркви и данашњи данъ каже намъ и свога светога Евангелія рѣчи свое, кое рѣчи слушаюћи народъ хрістіанскій, има превелику ползу: кои е добаръ, у добродѣтели утверждава се и къ Богу обрашчава се. Радуемъ се, гледаюћи благу землю вашего хрістолюбиваго срдца, коя желимъ, да се напое рѣчма божіе проповѣди. Радуемъ се, зашто знамъ, да пошто сађе роса благодати божіе на ниве, срдца вѣрна и послушљива православни Хрістіана, сотвориће плодъ многи добри дѣла, съ коимъ плодомъ питаю се душе у раю божіему. „Блаженъ, иже сѣбѣ сѣ обѣдѣ во царствіи божіемъ,“ говори Евангеліе. —

V.

С Л О В О

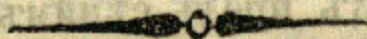
НА ВОВЕДЕНІЄ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦИ.

„и се исполнь славы храмъ господень.“

Ово су рѣчи пророка Іезекиля, кои е прорекао, гледаюћи очима пророческими славу пресв. матере божіе. Истина да слави бѣше у ветхому закону кивотъ божій, у кому стаяху два камена, на коима е било написано претомъ божіимъ десетъ заповѣдій божіи. Разсудите, како речени кивотъ бѣше славанъ и страшанъ. Ђдномъ ѡданъ свештеникъ хотяше му се прикоснути бездушке читати, и на тай часъ паде мртавъ. По истому начину и великому страху и святини служаху свештеници у цркви Соломоновой Господу Богу, по овому можемо разумѣти. Ђданъ кратъ Озіа царь хотѣвши покадити церковь божію (а то се не пристояше покадити церковь божію царемъ, но самимъ архіереемъ); зато пусти Богъ нанъ губу отъ главе до ногу, и отъ коега е била смерть реченому царю. Ма пресв. мати божія, славнія и святѣйша отъ церкви Соломонове и отъ кивота, колико е славніе солнце отъ мѣсеца, кою гледаюћи ангели божіи, како у данашњи данъ привођашесе отъ св. свои родителя у церковь божію, славише ню поюще и глаголюще *„сія есть селеніе небесное.“* На данашњи данъ и празникъ нѣзинъ, я желимъ вама говорити слово божіе, кое хоѹу раздѣлити на две части. У *первой го-*

ворићу о данашнѣмъ празнику, а у *другой*, како смо дужни чувати свою душу. Знайте, да св. родители богородични, Іоакимъ и Анна, пріе рођеня обѣщаше чадо, кое имъ Богъ да, да ће га поклонити на даръ Богу, и тако, пошто се испунише три године, по св. његомъ рождеству, собрании многе дѣвице, кое дѣвице свеће носећи и псалме Давидове поюћи отпратише пресв. Богородицу у церковь божію. У то време служаше великій божій Захарія, отаць св. Іоанна крестителя. Онъ будући пророкъ провиђе духомъ св., да преблагословена дѣвица Марія родити има сина божія, истиннога Мессію, коега есу пророци прорекли. Познаде да ће безъ мужа отъ духа св. зачети и родити новаго Адама, Господина ангелскаго и Создателя Адамова, кои ће извести Адама и Еву изъ ада, и све оне, кои су вѣровали и чекали нѣгово пришествіе; кои ће свему роду чловѣческому, кои буду нѣга вѣровали, отворити рай и даровати царство небесно. Гледаюћи св. Захарія трилѣтну малу дѣвицу, ма познаде велику пречисту и пресв. небесну царицу, истиннога Бога превисоку матеръ; врата цркве соломонове отвораше на сретеніе његово, душа нѣгова и сердце отъ радости, како Давидъ предъ сѣнимъ ковчегомъ, играше и архіерейскимъ рукама съ радостию и страхомъ неба и землѣ царицу подѣмляше, у святая святихъ увођаше, св. духомъ о нѣй и прорицаше и за едно съ Ангели божіи поаше: „*сія есть воистину селеніе небесное!*“ Ова есть, кою самъ Богъ гледаюћи говори чрезъ Соломона: „*вся добра еси невѣсто моя, и избраная моя, и порока нѣсть въ тебѣ.*“ Ова есть, кою самъ Твораць неба и землѣ желаше и говорећи зва-

ше: „Гряди ошъ ливана любимая невѣсто.“ И тко
може исказати, како св. пророкъ Захаріа и съ како-
вима духодарованима рѣчма похваляше и поздравля-
ше божію матеръ: не може се изрећи радость св. ея
родителя Іоакима и веселіе Анино, собраніе и празд-
нованіе всего народа Іерусалимскаго. О Боже! съ ка-
ковою радостію св. отци и первога времена Хрістіани
праздноваху данашњи праздникъ! Самъ онай може
разумѣти, кои би съ великимъ вниманіемъ и рассу-
деніемъ прочитао данашнѣгъ праздника канона два,
каково умиленіе, какову радость, какову небесну сла-
дость окушаху оне свете душе первихъ хрістіанъ. И
ми братіе да се потрудимо прославити по дужности
хрістіанской славни праздникъ, да можемо коимъ годъ
дѣломъ, да смо хрістіани, посведочити. А како ћемо
посведочити, разумѣе те у овому другому дѣлу поу-
ченія, у кому ће се говорити, како е кои дужанъ про-
мишляти о чужаню свое душе. О томъ самъ Хрістосъ
учи и проч. проч. (Слѣдуе оно, што е у второй ча-
сти слова трећегъ, сирѣчь на рождество Богородице,
говорено).

П Ъ С Н А.

О можели ко на свету, као я знати,
Како е лена наша Сербія мати!
Свакъ би живъ зажеліо у Сербию доћи,
Нити би кадъ помисліо опетъ натрагъ поћи.
Онде би свакъ радъ био за дуго живити,
Да се онимъ красотамаъ може надивити.
Мое перце за луду савъ свой трудъ полагае,
Нит' ми краснорѣчіе у томъ что помаже.
Какова е Сербія, ко знати жели,
Кадъ ю види чути ће, шта му сердце вели;
Чудиће се, како му отъ радости скаче,
Какве ли га сладости онамо отвлаче!
О! во вѣки мое миле гусле яворове!
Ево садъ я мое пасемъ овце и волове!
Зато я васъ нећу више о клинъ обешати.
Нити ће васъ паучина отъ садъ покривати.
На полицу, ни на греду нећу васъ метати,
Ни ти ћу васъ с' предъ очію икада сметати;
Лепе ће ви пастирке примамљиват' на се,
Да и оне даду чути съ вами свое гласе.
На похвалу и на славу Сербски витезова,
На забаву и веселъ сви стари' кметова,
И на сладость и на радость млади' девояка,
Съ којима ћу я пѣвати отъ ютра до мрака.

Д. Обрадовићъ.

С Ъ Н И

ДОСИТЕА

О Б Р А Д О В И Ъ А.

Seine Hochachtung soll jenes Volk den Männern weichen, durch die es erleuchtet und gebessert ward; ihre Bilder soll es ehren, ihr Gedächtniss soll es feiern; und alle Herzen werden vor Begierde glühen, eben so gross und edelmüthig zu seyn.

Zimmermann.

Видѣвшій много народе, градове,
И школе, праве, своему Роду на
Стократну ползу, сребровласый,
Милый **ОБРАДОВИЪ** на вѣкъ усну.*)

У Бѣломъ Граду, новомъ позорищу
Мышица сербски, кудъ га намъ приведе
Изъ Треста любовь тепла к' своимъ,
Камень га с' надписомъ краснопростымъ

Покрива дично: **СЕРБСКЕ МУ НЪГОВЕ**
ЗДЪ КОСТИ ЛЕЖЕ; РОДЪ ѿ СВОЙ ЛЮБИО.

Движе се умъ и сердце добрыхъ;
Вси благодарности свете полни.

*) 21-го Марта 1811. жизни свое 72. лѣта.

Гледамо тако, мегшега чувства вси,
На воѣку в' есень, плодовъ си лишены;
На гране веѣхъ безлистные сухе:
На память долазе сѣнка, плоди.

Пробужденъ рано, среѣнный ДОСИѠЕЕ,
И насъ и тебе любящимъ Гевіемъ,
Ты выдѣ миръ, и купи мудрость
Нѣмцевъ, Французовъ, Енглезовъ, Грековъ,

За брат'ю свою (как' Анахарзисъ за
Нелѣне Сквѣе), ревност'ю подвиги,
Не златомъ богатъ; вкусивъ нектаръ
Истине, поити жедна нача.

Мінервинъ кому домъ неприступанъ есть,
Толмачъ же нужданъ въ беседи Праотцевъ,
Тай тебе чита; чтому слуша
Буквонеискусанъ: Все имъ ясно.

Ты свѣта жельнымъ отвори царскій путь,
Колики съ тобомъ путую, мудрую!
Куд' умъ, куд' воля, куда сердце
Тежити должно есть, радо чую.

Открывашъ мудро басномъ ласкателство,
Клевету, зависть; лѣпъ благородства щить
На доброй токмо руцы славишь;
Казнити умешъ надменну гордость.

Всякъ древо хвали плоду по доброму:
Честъ онда мужу, то насадившему.
Астрее ступникъ проста, знатна
Словомъ аспасіе в' дружбу водишь.

Престрого кадгодъ онъ обличавао:
Обаче вѣрный ученикъ Сократовъ
(Прощаймо жару добру) нерадъ
Видѣти умъ богоданный рабомъ.

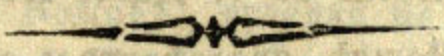
Ты себи вѣчный воздвиги памятникъ ,
Къ высокой цѣли влекущъ пресильно Родъ.
Почивай тихо, душе чистый,
Съ крѣпкими духови храбрыхъ Отцевъ.

У м. Раковцу 24. Августа 1844.

Лукианъ Мушницкій.

А. Е. М. Протосуггелъ.

ГГ. ПРЕНУМЕРАНТИ.

ВОЙВОДСТВО СРБИЈА.

БЕЧКЕРЕК.

Скупљени од г. Ђ. Т. Стефановића.

ГГ. Исаило Поповић трговац. Ђорђе Јорговић тргов. Ђорђе Јанковић тргов. Ђорђе Николић тргов. Коста Арсенивић тргов. Петар Полит тргов. Георг. Михаиловић. Петар Јовановић експедитор правит. комесара. Коста Стефановић тргов. Стеван Савић вице-потер мѣстни.

Св. 10.

Скупљени од Ђ. Стефановића.

ГГ. Јован Чокрлян парох Тарашки. Михаил Стевановић парох Бочарски. Марко Рашков тргов. Стеван Стевановић. Јован Илић трговац Перлезски. Любомир Краинов трг. момак. Андрија Јовановић вар. закл. практик. Димитр. Јанковић Н. Бечейски кројач. Коста Татаровић II. кл. гимназ. ученик. Јован Шитић тргов.

Св. 10.

Послани од г. Димитрија Сарачевића шороншал. градомеђе редов. лѣкара.

ГГ. Коста Констандиновић парох перлезски. Јоани од Трифунац де Батѳа. Владимир Михаиловић адвокат. Петар Крстић адвок. Нестор Димитријевић тргов. Савва Чокрлян Георг Никифоровић тргов. Савва Георгијевић тргов. Јоани Стоич тргов. Ђвта Рацковић тргов. Матија Вабари тргов. Игњат Милинов тргов. Данило Никифоровић тргов. Јаша

Векецки тргов. Петар Хацић тргов. Георгие Д. Димитриев. тргов. Димитрие Смедеревац тргов. Стефан Марковић аренд. Павел Марковић I-е школе слушатель Јоани Лукић кројач. Никола Вуков чизмар. Јоан Краљован чизмар. Св. 22.

В Р Ш А Ц.

Скупштин од г. Дим. Нешића.

ГГ. Борђе Нешић, председатель окр. Суда. Гига Милутиновић, член Суда окруж. Лаза Цвеић, конзисторіални бележник. Лаза Баравац, окружни експедитор. Лаза Андreeвић, крашовске међе окружни судац. Димитрие Стояковић, окружни књиговођа. Петар Јовановић, парох велико-маргитски. Борђе Манойловић, окружни фишкал. Филип Трандафировић, окружни прото-ерей. Тима Петровић, землѣмѣрја књиговодит. Тоша Милошевић, землѣмѣр. Жива Илић, сенатор. Тима Воиновић, грађанин. Борђе Мештеровић, дѣловод. варошки. Андрей Васић, вел. бележник вар. Коста Мештеровић, подбележник варошки. Васа Мишић, адвокат. Ђвта Папхази, од Кекеша и Секеша. Пая Јгодић, окружја вршачког ц. к. повѣреник. Никола Томић; грађан. Гавра Некаровић, окружни лѣкар. Миша Трандафировић, окружни казначей. Александер Стаић, сенатор вршачки. Лаза Јовановић, писар варошки. Ставан Савић, окружни писар. Александер Стојановић, окружни писар. Никола Богданов, варга. Коста Теодор. грађан. Петар Рашић, ученик. Ђвта Неделковић, купац. Борђе Барбуловић, купац. Јован Јовановић, грађанин. Петар Милошев. варга. Жива Стојановић парох павлишки. Никола Перишић, грађанин. Кузман Ранчин, варга. Јосим Јовановић, купац. Димитрие Нешић, варошки фишкал. Јоса Войновић, грађанин. Стефан Пашић, адвокат. Васа Младеновић, адвокат. Алекс. Обрадовић, почестни вар. подбележник. Константин Обрадовић, купац. Марко Мариновић грађанин за сина Петра. Борђе Николић, купац. Урош Савић, грађанин. Борђе Кадић, окр. писар. Лазар Стефановић, парох вршач. и член конзистор. Борђе Милосавлѣвић мудролюбја слуш. Александер Буришић, ме-

дицине доктор. Ђорђе Емануел, срезски повѣреник. Димитрије Поповић, купац. Михаил Александровић, свештеник из Саске. Никола Балашевић, купац. Св. 54.

З Е М У Н.

Скупљбни у Нар. Печашки Дан. Медаковића.

ГГ. Ђорђе Божић, трговац из Србије. Стари Дада, трговац из Н. Сада. Живота Стојановић из Смедерева, трг. Коста Ђздић, соларски надзиратељ у Обрежи. Алекса Алексић, трговац. Коста Спида, тргов. Вукомановић, мајор. Пера Јовановић, капетан. Сава Давидовац, капетан. Јован Боснић, капетан. Цвѣтковић, лантант. Петар Бига, мајор. Дука, мајор. Јован Милекић, мајор. Св. 14.

К А М Е Н И Ц А.

Скупљбни од г. Рајковића.

ГГ. Нестор Неделковић, парох. Урош Мушицки, бележник. Јоани Михайловић купац. Св. 3.

КАРЛОВЦИ (Сремски).

Скупљбни од г. Димит. Михайловића, прив. ц. к. поште управит.

ГГ. Арсеније Стојковић, архиман. мон. Гергет. А. Николаевић, патриар. архиђак. П. Николић, прота. Арсеније Поповић, парох у Буковцу. Стеф. Ангелић, парох. Јован Доброевић, парох у Шандору. Стефан Ристић, адвокат. Јосиф Јовановић, професор. М. Г. Никифоровић, професор. С. Живковић, ц. к. лантант у Варад. регим. Радослав Манойловић, клирик и юриста. Стефан Чобанић, клирик и юр. Павле Симић, живописац. Петар Маринковић, избор. грађан. Ђорђе Станковић, избор. грађан. Ђвта Балтовић, грађанин. Алекс. Очича, прив. фервал. у Буковцу. Кузман Тедић, земл. буковачки. Лазар Пешић, земл. буковачки. Св. 20.

ЛЕДИНЦИ.

Скупљени од г. Пешра Райковића.

ГГ. Стефан Станковић, парох. Стефан Симоновић, бележник. Стефан Станковић купац. Димитр. Трифуновић, земљедѣл. Св. 4.

МЕЛЕНЦИ.

Скупљени од г. Павла Бибића, пароха и намѣст.

ГГ. Павелъ Бибић, парох и намѣстник, ч. конзистор. Темишвар. и преч. апелат. член. Лазар Бибић, парох. Петар Гранић, љакон. Елисавета Трифунац од Батѳе, сенаторовица. Атанас. Николић, адвокат. Христофор Шифман, нижинир. Павел Сабо, адвокат. Иоаким Протић, адвокат. Живан Радак, касир. Стефан Богарошки, комораш. Павел Богарошкїй, заклетникъ. Иоани Киурскїй, бив. кикин. батал. стражм. и форш. комесар. Димитр. Ранковић, тргов. Иосиф Клаић, тргов. Теодор Теодоровић, трг. Иоани Таназевић, тргов. Трива Мишковић, тргов. Димитр. Янковић, трг. Иоани Груић, трг. Петар Таназевићъ, кабаничар. Св. 20.

НОВИ САД.

Скупљени од г. Пешра Райковића.

ГГ. Павел Стаматовић, протопресвитер и ч. конзист. Бачк. сосѣд. Григорїй Андреевићъ, парох, ч. конзист. бачк. сосѣд. Георгїй Нешковић, парох. Павел от Иоанновић, с. кр. варош. Новосадске началник. Атанасїй Трифковићъ, с. кр. вар. Новос. сенатор. Петар Иоанновић, и Александ. Шивић, адвокати. ГГ. Купци: Антонїй Новаковић, Игнатиї Стефановић, Георгїй Д. Кода, Сава Суботићъ, Георгїй Янковић, Никола Стойшић, Констан. Георгїевићъ, Георгїй Дада, Иоани Ф. Костић, Георгїй Барако, Симеон Лукачек. Иоани Теодоровић, стоколѣкар. Георгїй Поповић, лебцел. Николай Новаковић и Иосиф Сомборац калѳе трговачке. Св. 22.

Скупљбни од г. Лазе Јовановића.

ГГ. Евлођ, Кузмановић, ером. ман. Крушедола. Матпа Костић, парох новосад. Андриа Монаш, пар. новос. Радивой Стратимировић. вар. капетан. Марко Поповић. Никола Стойшић, Ђџта Медурић, Јосиф Маџвански, Коста Поповић, трговци и грађани. Александер Костић, сенатор новосадски; Сима Поповић, ц. к. управ. подпоручик у Ковину. Петар Класановић, бив. народ. подпоручик. Гавра Јовановић, закл. подбележник. Св. 13.

РУМА.

*Скупљбни од Владислава Николаевића румск. вел.
Суда фишкала.*

ГГ. Коста Николаевић, врднички бележник. Сава Војновић румски бележник. Тоша Максимовић, румски трговац. Светозар Николаевић, присједатељ вел. Суда румск. Петар Лакић, тргов. румски. Михаил Михајловић, шпекулант румски. Радован Вујинић бележник добриначки. Јован Казимировић; бележник краљевачки. Јован Младеновић, присежник среза румск. Сима Стаић, трговац румски. Максим Шпирта, трговац румски. Софроние Радојчић, шпекулант румски. Јован Максимовић, трговац румски. Јован Ђорђевић, сукнокројач у Руми. Миша Кривогац, трговац румски. Павле Богдановић, трговац румски. Петар Младеновић, писар код полит. струке. Петар Божовић, трговац Јазачки. Танасије Николаевић, тргов. стеановачки. В. Владислав Николаевић, фишк. вел. суда румск. Михаил Николаевић, прир. права приватни ученик. Павле Петровић, ц. кр. прив. у окр. войвод. сремск. повереник. Коста Барковић, ц. кр. воени код варад. регим. повѣреник. Атанасије Зика, присјд. вел. суда румск. Васа Младеновић, трговац. Мита Младеновић, трговац. Св. 26.

СИЛБАШЪ.

Послао г. Пешар Райковић.

Г. Аврам Перишић, парох.

СОМБОРЪ.

Скуплѣни одъ ч. г. Діакона Васи́ліа Ковачи́чъ.

Нѣгов. Вис. Г. Исидор Николић. ГГ. Василии Ковачић, протопр. Данил Поповић, пар. сомб. Димитрій Раић, пар. савачк. Урош Стойшић, пар. сомб. Николай Григсрѣвић пар. десп. сент. іван. Аврам Борѣошки, пар. станишич. Николай Мандић. пар. сомб. админ. Іоани Момировић, пар. сомб. админ. Евгени Радишићъ, окруж. повѣр. Лука Стоячковић, пенз. сенат. Николай Михайловић, начал. вар. Стефан Стойнов; окруж. секр. 2. књи. Милош Коньовић сенат. Любомир Маширевић, сенат. Петар Арадски, варош. землѣм. Петар Коновић, вел. Белѣж. Урош Шимић, подбележ. Іоани Брачевачки, архив. Лазар Доић, срез. начал. Трифон Атанацковић, пенз. сенат. Теодор Веселиновић, адвокат. Аркадіа Николић, адвокат. Исидор Миловановић, шума сомб. вер. надз. Василии Бикар, варош. пис. Іоани Іарасовић, куп. Ісак Бикар, куп. Георги Гергуров, куп. Васили Прокоповић, куп. Іоан Георгіевић куп. Урош Радовевић, куп. Васили Арнаут. куп. Урош Стаиковић, куп. стапар. Св. 34.

СУБОТИЦА.

Г. Боговой Атанацковић 10,

СУСЕК.

Г. Стефан Тимић, парох. . . . . 1.

ТЕМИШВАРЪ.

Скуплѣни од г. Димишрїя П. Тирола.

ГГ. Василий Павловић, абаѣ. Павел Арсеновић, трг. Константин Панић, адвокат. Евгений Надашки, темиш. кр сл. вар. чинов. Владислав Веселиновић, протопрес. и конс. чл. Божидар Радичевић, ц. кр. митни. контр. Коста Николић, сапун. Василий Г. Дина, трг. из Чакова. Константин Николић, трг. Георгій Хаѣић, трг. І. Д. Николићъ, трг. Димитрій Живановић, агент тргов. Стефан Поповић, абаѣ. Тома

— 0 —

Стефановић, док. мед. и кр. слобод. варош. физик. Јован Каракашевић, ц. кр. митниц. чинов. Св. 15.

ЧАКОВО.

*Скупљени од г. Димитрија Милошевића учишес-
ля Чаковачкогъ.*

ГГ. Василиј Табаковић, протоп. Атанасиј Панић, ц. к. постмай. Димитриј Антоновић, трг. Николай Николић, сап. и прв. тотор. Лука Београдац, сапунц. и аренд. Јоан Мича, трг. Коста Флорић трг. Димитриј Войновић, трг. Григориј Мича. трг. Николай Живановић, трг. Стефан Радисављвић, аренд. месарниц. и притяжат. куће у којој се Доситеј родио. 2. књиге. Борђе Панић постмайст. син. Николай Лазаревић, аренд. рибол. за кћер своју Юлку. Игњат Марковић, сапунц. Борђе Борђевић сапунц. Николай Поповић, казанц. Григориј Јоанновић, кабаничар. Димитриј Борђевић, син сестрића Доситеевог. Св. 20.

Ш И Д.

ГГ. Петар Цвеић, трговац. Јован Форишковић, сапундија. 2.

БАНОВИНА.

БОКА КОТОРСКА.

Послани од г. Јока Русовића.

ГГ. Никола Станић, общест. новек. капет. Христофор Ломбардић, парох топольс. Петар Аврамовић, пар. поде. Јоани и Василије Компеновић, капет. поморск. Крсто Лазаревић, Лука Павковић, Марко Ратковић, Андрија Бедовић, Лука Букван, Никола Станишић, Јоко Русовић. Св. 12.

ВУКОВАР.

Скупљбни од г. Кост. Михайловића трговца.

ГГ. Јован Стојчевић, управит. банск. сремс. окруж. Јован Рогулић, вел. благај. 4 ек. Борђе Борђевић, бележ. Готхард барон Проф Ирнички, биљеж. окруж. банско-сремс. Паво Георгијевић, правник. Костан. Бирра. правн. Тошо Михайловић, тргов. Борђе Михайловић, трг. Борђе Бирра, трг. Васо Марковић, трг. Коста Адамовић, трг. Павле Михайловић, трг. Гавро Романовић, трг. Боко Поповић, трг. Александ. Стаић, трг, Алекс. Вукашиновић, краснореч. слушат. Андрија Димитријевић, стак. Прото Петар Космановић.

Св. 21.

ДУБРОВНИК.

Г. Георгій Николаевић, протосерей.

1.

ЗАДАР.

Скупљбни од г. Герасима Петрановића професора.

ГГ. Атанасій Чурлић, Серафим Матавул, Киприан Стануловић, Петар Петрановић, Никола Войновић, Андрија Ставић, Гаврил Руцовић, Зеџ Димитриј, Радановић Јован, Григорій Кордић, Давидовић Лазар, Јеротей Ковачевић, Јово Сундечић, Исаја Олуић, Божо Петрановић, Герасим Петрановић.

Св. 16.

КАРЛШТАДТ.

Скупљбни од г. Михаила Милићевића.

Преосвештени г. Епископ Карлштатскій Евгеній Јовановић. ГГ. трговци: Михаил Милићевић, Петар Живоновић, Данило Банянин, Андрија Кунић, Василие Барако, Антоније Живоновић, Александер Тодоровић, Георгије Поповић, Јоанъ Поповић, Стефан Егрић, Михаил Радаковић, Васо Кокановић и синови; Михаил Мусули.

Св. 14.

КОТОР.

Скупштини од г. Јове Букилице.

ГГ. Хрисантие Николаевић, администратор. Стефан
Бъладиновић. Трифун Мариновић. Иво Вукотин Јовановић.
Лазар Бербер, Јово Букилица. Св. 6.

О С Е К.

Скупштини од г. Григорія Аргироваца.

ГГ. Спиридон Сѣнић. прот. даље. чл. конз. и сла.
вировитич. жуп. присѣд. Александер Седларевић, пар. тене.
Јоани Давидовић, пар. тенск. Мойсей Нешић, стареш. слав.
к. г. Осекка и слав. вировит. жуп. предсѣд. Аите Стояновић.
вел. Бележ. сл. к. града Осек. Јоани Нешковић, благај.
Васо Аргировић, писмохран. Петар Малаћ, подотвѣт. Алек-
санд. Лужински, землѣмѣ. Анто Краић, 2. год. мудрол. сл.
Димитрие Танчевић, тргов. Владо Јанковић, тргов. Петар.
Весић, трг. Анто Лазић, трг. Марко Аксентијевић, трг. Ко-
ста Крестић, бухал. Св. 16.

КНЕЖЕВИНА СРБИЈА.

БЕОГРАД.

Скупштини у Чисталишту Београдском

ГГ. Александер Николић, рачунов. и књиговод. удов.
фонд. Михаил Петровић, богос. Петар Марковић, богос. II.
год. Милош Коларовић, богос. свр. М. Ковановић, канцелис.
гопеч. финанс. М. Јован Барловац, правобранит. правителс.
Тома Катић. предсѣд. суда окр. валѣвс. мајор. Гавриил Пе-
ришић, член суда валѣ. Марко Михайловић, пис. начал. ва-
лѣвс. Стефан Лукић, практик. начал. валѣв. М. Миличевић.
кдир. 4. год. Јован Куюнцић, терз. за син. Елисија и Јанићија.

Теодор Сретковић, тргов. Тома М. Леко, тргов. Марко Марковић, У. глав. ком. Дружина Младежи Србске, Иван Поповић, богос. совр. Ђорџ Томић, богос. Радован Поповић, богос. питомец епископ. тимоч. Радован Лазаревић, питом. Т. В. Јован Поповић, тргов. Владислав Поповић, гимназ. профес. Ђорџе С. Чоковић, тргов. Милош Трифуновић. трг. Јован Стеић, глав. секрет. совѣт. Павле Илић, за Николића, Андрија Стаменковић, Димитрије Аврамовић, живопис. Милош Кара-Стојановић. тргов. ов. Филип Христовић, архитект. Јован Сим. Марковић, Константин С. Пауковић, Димитрије Милаковић, Св. 33.

Скупљени од г. Јована Савића.

ГГ. Радован Дамяновић, помоћ. попеч, правосудја и просвѣщ. подполковник. Димитрије Црнобарац, прив. начал. попеч. правосуд. Димитрије Исаиловић, началник попечит. просвѣщенія. Попечителство Просвѣщенія. Филип Христић, секретар попеч. просвѣщ. Петар Радовановић, управитель основ. училишта. Стеван М. Груборовић, столонач. попеч. просвѣщ. Живадин К. Весовић, I. столонач. попеч. правосуд. Лука Павловић, управитель гимн. београдске. Светозар Десимировић, протоколиста попеч. правосуд. Милутин Поповић, архивар попеч. правосудја. Ђорџе Јовановић, регистратор попеч. правосуд. Сима Петровић, канцел. попеч. просв. Урош Романовић, практ. попеч. правос. Стефан Херкаловић, чинов. особ. поруч. при попечит. вн. дѣла. Стефан Димитријевић, член суда вар. Београда. Никола Димитријевић, агент трговачкй. Вуле Паштрмац, ученик V. разреда гимн. београдске. Васа Гарашанин, ађутант княж. капетан. Ђођа Саввић. Св. 20.

Скупљени од г. Пешра Прошића Сокољанина.

ГГ. Ђорџе Нинић. Андрија Петровић, Сокољанин, аудитор военог штаба, подпоручик. Јован Ђвтимјевић, пост-офицер београдски. Танасије Марковић, канцел. апел. суда

152

I. оддѣленія. Константин Хранисавлѣвић, начальник гарни-
зоне войске у Србїи, полковник, кавалѣр. Василіе Нешић,
настоятель монастыра Благовѣщенія у окружію рудничком.
Јован Југовић, учитель рогачичкїй. Арсеніе Алексїић, учи-
тель дрлачкїй. Антоніе Радивоевић, надзиратель добара Кн.
Михаила. Никола Новаковић, слуш. II. год. филос. у лиц.
кн. срѣског. Петар Стефановић, слуш. фил. I. год. Вуле
Поповић, прве год. клирик. Антоніе Адамовић, прве год.
клирик. Јосиф Поповић, прве год. клирик. Яков Милоше-
вић из Мойсиня окр. рудничког за синовца Атанасія. Јован
Николаєвић из Кукића, клирик прве год. богословіе. Ми-
лое Павловић, клирик прве год. богословіе. Антоніе По-
повић Лужничанин, Рафаил Ковачевић, Милош Петровић Ва-
лѣвац, Крета С. Протић Сокол., Милан Богатић, Стоян Де-
нић, Милош Поповић, Тодор Николић, Андрија Павловић,
Михаил Букић, слушатели II. предуготов. класе у бого-
словіи. Аранђел Николаєвић, Аврам Рачић, Василіе Сте-
фановић, Миладин Поповић, слушатели I. предуготов. кл.
у богословіи. Јоани Крстић, парох арменовачкїй у окружію
рудничком. Св. 32.

*Скупио поднаредник и писар I. Вѣсталопа Ми-
хаил Н. Аголић.*

ГГ. Воени свештен. Илія Новаковић, команд. батер.
подполк. Стефан Мильковић, команд. I. батал. маіор кавал.
Јован В. Лукачевић, команд. II, батал. маіор Стефан Мос-
тић, капет. батер. Иваи Миливоевић, команд. I. рот. I. ба-
тал. капет. Коста Антовић, команд. I. рот. II. батал. капет.
Милое Марковић, команд. III. рот. I. батал. капет. Јовица
Стойчевић, команд. конянич. ескадр. штабскапет. Радисав
Николић, ађут. I батал. поруч. Милош I. Міоковић, ађут.
II. батал. поруч. Радосав Поповић, поруч. I. рот. I. батал.
Коста Маринковић, поруч. II. рот. I. батал. Мияило Савић,
поруч. III. рот. I. батал. Дима Протић, поруч. I. рот. II.
батал. Богдан Прокић, подпоруч. I. рот. I. батал. Лука Ми-
лосавлѣвић, подпоруч. II. рот. I. батал. Димитріе Стояди-

новић, подпоруч. III. рот. I. батал. Ђорђе X. Филиповић, подпоруч. IV. рот. I. батал. Михаил Јанковић, подпоруч. IV. рот. I. батал. Груица Мишковић; подпоруч. II. рот. II. бат. Петар Радоиловић, подпоруч. батер. Коста Ненадовић, подпоруч. коњанич. ескадр. Анђелко Миљковић, наред. коњанич. ескадр. Коста Бралбинац, наред. I. рот. I. батал. Димитрије Карамарковић, наред. батер. Никола Петровић, поднаред. и пис. г. в. штаба Панта Новаковић, питомец, правит. тополив. Патар Марковић, питом. правит. тополив. Велимир Стефановић, питом. правит. тополив. почест. член друж. мла. Владимир Васић.

Благородна Госп. Катарина супруга Госп. Мил. Даниловића. Св. 31.

Скупио г. Д. Г. Петровић, пракшканш апел. суда I. оддѣленія.

ГГ. Јован Вельковић, член совѣта. Станисав Стефановић, член апел. суда I. оддѣлен. Глигоріе Ђ. Филиповић, член апел. суда. I. оддѣл. Милош Тайсић, член апел. суда II. оддѣл. Јанаћко Зисић, ађутант I-ви штаба военог. Илија Марковић, II-ги ађутант штаба. Димитрије Стоядинович, поручик пѣхоте. Арсеније Јковљѣвић, профіант комес. воени. Матија С. Миливоевић, протоколиста апел. суда I. оддѣлен. Д. Г. Петровић. практ. апел. суда I. оддѣлен. Јаня Спиридоновић, абаџія. Игњат Стаменковић, абаџія.

Св. 12.

Из Попечителства Финансіе скупштини.

ГГ. Ђорђе III. Милановић, канцелис. попечит. финанс. Милосав С. Јовановић, експед. попечит. финанс. Панта Д. Поповић, протокол. попечит. финанс. Стефан Јанићѣвић, каз. окруж. смедер. Јован Гавријловић начал. оддѣлен. Димитрије Томић, столонач. поп. финанс. Читалиште Београдско, Гавриил Поповић, архиманд. Јован Живадинов, архив. и рег. поп. финан. Савва Јовшић, протосињ. Теодосіе Мраовић,

еромон. Сава Срећковић, учит. богос. Димитрије Нешић, уч. богос. Костан. Бранковић, проф. филос. Киприан Николић. акту. д. гр. ср. шко. Констан. Цукић, проф нар. екон. Др. Янко Шафарик, профес. истор. Ђ. Д. Ценић, проф. прав. Јован Мариновић, секр. сов. Димитрије Матић проф. прав. Любомир Немидов, проф. Данил Поповић а. с. м. протођ. Андрија Стаменковић, секр. суд. шаб. Дружина Младежи Србске у Беогр. Емилиан Јосимовић, проф. математ. Живко К. Јовановић, III. год. правос. Петар Протић, II. год. правос. Милан А Петроніевић, II. год. правос. Василије Маџаревић II. год. Правос. Стефан С. Кнежевић, слуш. I. год. филос. К. I. Вуић, I. год. слу. мудр. Стефан Стефановић, пред. сов. кавал. Стефан Марковић, член сов. кав. Миша Анастасіевић. маіо. кав. Данило Данић, начал. каз. глав. каз. Милан Стойчевић, поцерац млађ. пис. вач. беогр. Димитрије Величко-вић. I. слуш. мудр. Св. 37.

Скупљби од г. С. Поповића, наредника.

ГГ. Танасіе Вучићевић, наредник. Јовица Нешковић, наредник. Сава Ивановић, Мияјло Димић, Милутин Вукашиновић, Коста Ђорђевић, Илія Милановић, Тодор Петровић, Коста Здравковић, Марко Гвоздановић, сви поднаредници. Мияјло Младеновић, војник.

ГГ. Алекса Стевановић, казначей окр. црнорѣчког. Станое Симић, писар среза вражогрског. Лазар Найдовић, практикант. Коста Х. Брзаковић, канцел. главне контроле. Св. 14.

Скупљби од г. Алексе Стойковића, слушаatelyа стихошворенія.

Слушатели поезіе београдске у Србиі: Владимир Јовановић, Јосиф Миловаповић, Милан Бучовић, Арсеніе Ристић, Александер В. Шушкаловић. Петар М. Гарашанин. практик. поп. иност. дѣла и княж. канцел. Јован Теодоровић из Тешня у Босни. Ђорџ Мићић практик. попеч. ви.

дѣла. Глиша Зубан спѣвателъ боя Срба с Магарима. Хаџи-Пайдан Јовановић, Татар-пазарџичанин, књигопродавац по целој Бугарској и ревнителъ нѣне просвете. Савва Д. Бојовић и Стефан. Л. Јовановић из Есказара у Бугарској, слушатели 4-ге гимн. београдске. Св. 12.

Скупљбни од г. Томе А. Поповића, трговца беогр.

ГГ. Коста Величковић, трговац. Никола Стефановић, тргов. Гаврил Здравковић, трговац. Јован I. Барловац, трг. Вучић А. Борђевић, тргов. Борђе Ивковић, трговац. Димитрије Г. Авакумовић, трговац. Јосиф Поповић, слушатель Реторике. Св. 8.

*Скупљбни од г. Милоша Поповића, уредника беогр.
новина.*

ГГ. Стеван Стевановић, ђенерал-мајор предсѣд. сов. кавал. Петар Алексієвић, адвокат. 2. књ. Младен Живацковић, учит. у вал. Милош М. Симић, тргов. у вал. Милош Поповић, 5 књ. Стеван. Ковачевић, дубровчанин. Никола Вуличевић, тргов. кал. Борђе Стаић, словосл. Анта Стойковић, пошт. Илія В. Неранџић, жит. ужич. род. ерцегов. Арсеније Лукић. Милосавъ Николић, II. год. богос. Любомир I. М. Апостоловић, поднаред. II. рот. II. батал. Коста Борђевић, калф. тргов. М. Поповић, 2. књ.

ГГ. Стойча Иванковић, привр. секр. апел. суд. I. одѣ. Тричко Михайловић, тргов. 10 кн. Милош Тайсић, пред. апел. суд. II. одѣл. Сима Протић, бив. чинов. Ђерем Михайловић, команд. IV. рот. I. батал. Иван Николић поруч. батер. Стойко Николић, пис. сре. левач. Атанасіе Пантелић, учен. IV. гим. разр. Алекса Мерчински, књигопрод. у Срб. Лука Грбовић, чл. суд. окр. валѣвск. Св. 39

Послани од г. Димитрија Т. Миланковића.

ГГ. Гаврило Бремић, управитељ вароши Београда, полковник, кавалѣр. Никола Костић, член управит. вар. Београда, поручик. Риста Борђевић, член управ. вар. Београда, подпоручик, за синове Димитрија и Борђа. Вуле Богдановић, член управ. в. Београда, подпоручик, за синове Спиру и Симу. Мияило Петровић, протоколист главне контроле. Васа Цинцар-Митровић, практикант управит. вар. Београда. Борђе Пржић, практик. управит. вар. Београда. Михаило А. Симић, практик. управит. вар. Београда. Павле Анђелковић, практикант управит. вар. Београда. Владислав Антић, практикант управит. вар. Београда. Св. 10.

Скупљени од г. I. Сушића учитеља и ђакана.

ГГ. Герасим Стойковић, А. Е. М. протосинђел и проф. Богословіе. Риста Теодоровић, началник главне контроле. Марко Дабић, началник окр. београд. подполковник и кавалѣр. Александер Николаевић, помоћник началничества окр. београд. поручик. Тодор Петковић, штабс-капетан кавалѣрије за сына Любомира. Петар Радойловић, подпоручик пѣхоте. Милош Станковић, подпоручик, стар. писар нач окр. београд. Танасије Борђевић, А. Е. М. протоколита. Јован Бабић, протокол. управ. поштацског. Јанићије Павловић, практикант началничества окр. београдског. Николай Димитријевић, парох београд. Новак Поновић, парох врелачкѣй. Обрад Михайловић, капелан београдскѣй. Неделько Илић, пар. остружничк. Тома Стојановић, снайд. београд. Св. 15.

СРЕЗЪ ПОСАВСКИ (окр. београдско.)

ГГ. Стефан Живановић, парох шилаковачкѣй. Милутин Обрадовић, учитель баћевачкѣй за сина Тихомира. Марко Гаић, председаѣатель суда общине лесковачке, за брата Стефана. Радован Бранковић, ученик у школи баћевачкој. Димитрије Василѣвић, землѣдѣлац, за ученике Милоша, Алексу и Илију. Св. 5.

БРУСНИЦА.

Г. Јосиф Добровић, казначей. 10.

ВАЉВО.

Г. Гаврија Перишић, член суда. 10.

ЗАЕЧАР.

Г. Лазар Найдовић, пратик. началнич. 10.

КРАГУЕВАЦ.

Скупљени од г. Владимира Ш. Радовановића.

ГГ. Јаков М. Жабарац, практик. суда крагуевачког. Филип М. Ракић, практик. суда крагуевач. Владимир Ш. Радовановић, практик. суда краг. Бдан Србин. Арсеније Токић, II. писар началничества крагуевачк. Благоје Попов. Ђирић, Јован Милосављевић, I. разреда обшт. крагуев. учитељ. Вуле С. Марковић, II. разр. обшт. крагуев. учитељ. Младен Вукомановић. Коста Н. Самарџић, трговац за сина Саву. Јован Нешковић, трговац за синове: Арсенија, Велка, Миленка и Светислава, и кћери: Катарину и Христину. Спас. Ђорђевић, бирташъ. Св. 12.

Скупљени од С. Д.

ГГ. Молов Рафаиловић, парох Честине. Павле Рафаиловић, парох грабов. Стефан Николаевић, пар. виткович. Савва Рашковић, пар. сабанте. Милосав Анђелковић, пар. краг. Стефан. Пантелић, капел. крагуевач. Сретен Миленковић, пар. ботуньск. Сретен Лукић, пар. жабарск. Јоан Божић, пар. бадњвач. Александер Чварковић, управит. и профес. полу-гимназ. крагуев. Јосиф Панчић, физик. окру. крагуев. Никола Ненадовић, казнач. начали. окр. крагуев. Крста Ђорђевић, бивш. казнач. Милош Радивовић, пис. начал. окр. краг. Милан Мильковић, пис. срез. грузанс. за синов. Светозара и Чедомија. Еремја Аксентијевић, пис. срез. јсенич. Јован

— 0 —

Савић, учитель каменач. Јован Илић, практик. Атанасіе Ивановићъ, тргов. Милош Николић, тргов. Св. 20.

КРУШЕВАЦ.

Скупљени од г. Миленка Тимића, II. писара суда окр. ягодинскогъ.

ГГ. Јован Туцаковић, предсѣд. суда окр. крушевачк. кавалѣр, за сина свог Димитрија, ученика. Стеванъ Радмиловић; член суда окр. круш. Симеон А. Прокић, член суда опр. крушев. Милован Пантелић, I. писар суда окр. крушевачког. Јован А. Шурдиловић, II. писар суда окр. круш. Симеон Тодоровић — Веселяк —, настоятель монастыра Наупаре. Живко М. Виторовићъ, терзія и трговац крушевачкій. Раиѣлъ Стевановић, трговац круш. Гавријл Стойковић, помоћник примир. суда вар. Крушевца. Стоян Петковић, трговац крушев. за сина свог Николу. Коста Стефановић, иначе Дица Иликић, тргов. крушев. Вуле Радосављевић, тргов. крушев. Јован и Миленко, браћа Станковићи, казанцие крушев. Мияло Младеновић, трговац крушевачкій.

Св. 14.

ЛОЗНИЦА.

Скупљени од г. Милана Јанковића писара начал. окр. подринског.

ГГ. Илія Чворић, начал. окруж. подрин. мајор и кав. Тодор Петровић, предсѣд. суда окр. подрин. Миливой Јовановић, мајор и пом. начал. подрин. Теодосія Тадић, начал. среза азбук. Ш.-капет. Пайко Илић, чл. ово-Окр. суд. Јован Миљинковић, секр. ово-окр. суда, Ненад Јовановић, I. пис. ово-окр. суда, Гая Марковић, чл. ово-окр. суда, Стеван Станић, пис. среза ядр. окр. подр. Петар Делић, пис. среза раѣвс. Милош Здравковић, пис. азбук. Станое Лацковић, II. пис. ово-окр. суда. Панта Миличанац, правобр. за сина Драгомира. Борђе Ђздимировић, пошт. лознич. Петар Марковић, практ. начал. окр. подринс. Петар Пантелић, прак. начал. окр. подр. Ненад Јовановић, саврш. Богос. учит. лоз.

Боян Марковић, прав. суда окр. подринс. Коста Мариновић, учит. яребич. Милош Арсеновић, Илія Бошковић, трг. и жит. лознич. Живко Цвіић, трг. и жит. лознич. Сава Давидовић учит. недельич. Милош Солдатовић, трг. марв. из Крупня, за сина Христофора, Леонтије Јованов. из Мойковића за сина Милисава. Мићан Ристић из Крупня за сина Димитрія. Теодор М. Ђетић, из Крупня, тргов. Никола Солдатовић, тргов. марв. из Балтова. Милан Јанковић, пис. начал. окр. подринск. Св. 29.

НЕГОТИН.

Скупљбни од г. Јована Рашковића.

ГГ. Доситеј Новаковић, еписк. тимоч. кавал. Пайсіе Поповић, Букова монаст. игум. и чл. конзист. еп. тимоч. Лазар Лазаревић, казнач. начал. окруж. крайнс. Јован Ратковић, пис. консис. еп. тимоч. Јосиф Милијевић, еромон. монас. Букова. Јован Радовић, капет. и помоћ. начал. окру. крайн. Благое Ђздимировић, пис. Начал. окр. крайн. Ђфрем Гавриловић, начал. окруж. крайнс. кавал. и мајор. Димитрије Петровић, магазіон. камараш. кусіач. Илія Тодоровић, камар. Јован Поповић, практ. суда окр. крайнс. Илія Пчелар, пис. среза ключ. у окруж. крайнс. Стефан Поповић. начал. среза крайн. у окруж. крайнс, поруч. Јован Ичко осмотрит. карант. Радуввач. Риста Протић, пис. среза Брзо-паланач. у окру. крайнс. Николче Михайловић, тргов. неготинс. за свое синове Јована и Міиіла. Јосиф Симоновић камар. кусіач. Николай Предић, касир кусіач. Ђвтиміе Аврамовић, секрет. кусіач. камараш. Владисав Владисавлѣвић, магазіон. кусіач. Петар Маринковић, поруч. начал. срез. Брзо-паланач. у окр. крайнском. Св. 21.

ПАРАЋИН.

Скупљбни од г. Паишелеимона Поцовића, пароха параћинског.

ГГ. Антоііе Ђосићъ, намѣстник мон. Раванице. Стефан Поповић, бившій намѣстник параћинскій. Иван Обра-

— 0 —

довић, I. II. расреда основ. шк. учитељ, за супругу Ната-
лију. Атанасије Попа-Миовићъ, приватно - трговачки школа
учитељ. Ефремъ Станковић, син Миленка Станковића, со-
вршени нормал. школа ученикъ. Алекса Петковић, и Ди-
митрије Јоанновић, трговци и любители књига. Танасије
Младеновић, и Василије Милетић, трговци парафин. Божин
М. Бошковић, трговац и любит. књига. Димитрије Л. Вель-
ковић, трг. и любит. књига. Св. 10.

ПОЖАРЕВАЦ.

Скупљбни од г. Васиља Девића, пароха пожаревач.

ГГ. Григорије Стојановић, настоят. манастира Горњака.
Серапион Георгијевић, и Алексіе Илић, еромонаси монаст.
Горњака. Атанасије Урошевић, учит шетовьскій. Исакъ По-
повић, учитељ кушилъвачкій за сина Саву. Јован Нешко-
вић, учит. пожаревачке I. основне школе и привремене I-е
гимназијалне класе. Св. 6.

Скупљбни од г. В. Д.

ГГ. Никола Христић, предсѣд. суда окр. пожар. До-
бросав Здравковић, начал. окр. пожар. Коста Јанковић, по-
моћ. началнич. Илија М. Ракић, секрет. суда. Јован Радонић,
пис. окруж. суда. Димитрије Каракостић, пис. окруж. суда.
Димитрије Илић, протоер. пожар. Христифор Нешић, парох
брадарс. Аџим Медовић, физик. окруж. Живан Ковачевић,
учит. Јован Радовановић учит. Р. Петровић, практик. суда
Димитрије Дугалић, практик. начал. Петар А. Протић. трго.
Димитрије Атанацковић, тргов. Св. 15.

СМЕДЕРЕВО.

Скупљбни од г. М. Н.

Славно Читалиште Смедеревско. ГГ. Милутић Нико-
лић, протоер. смеревс. Јосиф Марковић, ђакон и учит, сме-
деревскій. Вуица Среић, трговац. Димитрије Милетовић,
трговац. Св. 5.

ЧАЧАК.

Г. Јован Перуничкић, помоћн. начальничества, Ш. ка-
петан. 12.

ШАБАЦ.

Скупљбни од В. Вукића.

ГГ. Николай Пауновићъ, протосиѣгел епископа ша-
бачког и пр. Јован Живковић, парох шабач. и чл. конз. е.
шаб. Петроніе Ђремић, намѣстник севлянскій. Јанко Јова-
новић, свештен. и катихет пол. гимн. шаб. Стефан Динић,
секретар суда окр. шабач. Коста Лазаревић, економ. Куз-
ман Лазаревић, трговац. Никола Поповић, практикант суда
шаб. Владимир Тркић, трговац. Марко Топузовић, трговац.
Лазар Митровић, трговац. Аксентије Поповић, служит. канц.
конзист. шаб. Стефан Продановић, придвор. еп. послужит.
Спасоє П. Ђрчевић, практ. суда окр. шабач. Алекса Дими-
тријевић, практ. суда окр. шабач. Младен Симић, тргов. Пе-
тар Трифуновић, тргов. из Лѣшнице. Степан Тешић, кмет
лѣшнички. Св, 17.

ЯГОДИНА.

*Скупљбни од г. Миленка Тимића, II. писара суда
окр. ягодинског.*

ГГ. Атанасій Величковић, I, писар суда окр. ягоди.
М. Павловић, Райкичанин, практ. суда окр. ягоди. Петар
Рашић, практик. суда окр. ягодинског. Св. 3.

БУПРИА.

Г. Живко Добрицац, постекслед. 10.

АЛЕКСИНАЦ.

ГГ. Јован Протић, помоћн. началнич. 10. ек. Сима В.
Атанасиевић, секретар суда. 10. ек. Св. 20.

— 0 —

*Доцніе послани.***З Е М У Н.***Скуплѣни у Печашњи.*

ГГ. Петар Стояновић, парох. Георгіе Кнежевић, пар. у Вел. Радинц. Панта Јовановић, економ бѣогр. Игњат Симуновић, шеширц. за кѣер Милицу и сина Ђоку, из Шида. Борђе Пантелић, др. медец. Стефан Гайчановић, пар. у Сенти. Папић, прота жабалъс. Стефан Обрадовић, пар. член буд. кон. из Миклеуша. Алексіе Костић, пар. из Чалме. Глигоріе Хариш. Исак Никифоровић, трг. Павле Будимировић, трг. Јован Мияиловић, богосл. из Србіе. Св. 13.

Послани од г. Стефана Андреѣвића трговца.

ГГ. Милош Радойчић, док. мед. и физик. Теодор Рашић, ц. кр. лайт. Стефан Петровић, тргов. Борђе Л. Солар, тргов. са сина Александра. Алекса Діяковић, тргов. за сина Радована. Глигоріе Марковић, из Ковина. Димитріе М. Стояновић, из Триеста. Борђе К. Јанковић, абац. за сина Косту Борђе Јовановић, шеширц. Риста Теодоровић, папуц. Св. 10.

ГГ. Гавра Спасовић, за неѣака Чедомиля Петровића. Борђе Протић, княж. Срб. генерал-маіор кав. рус. пензионер. Борђе Костић, ђурч. 2 кн. Борђе Урошевић. трг. Св. 5.

М. КУВЕЖДИН.

Г. Никанор Груић, архимандрит. . . . . 3.

МИТРОВИЦА.

ГГ. Јова Атанасиевић, и Бремія Триѣковић, трговци. 20.

МУАЧ.

Г. Боголюб Андреѣвић, парох. . . . . 6.

ПАНЧЕВО.

ГГ. Александер Влаовић, Григоріе Влаовић, Јован Јовановић, трговци. Св. 3.

Т И Т Е Л.

Послани од г. Михаила Крестића трговца.

ГГ. Пая Јоановић, тргов. у Ковилу. Теодор Јоановић, ц. кр. пенз. кап. шайкаш. Симеон Поповић, ц. кр. лайт. земљуправ. у шайкаш. батал. Дав. Стойшић, ц. кр. лайтнан. Тома Петровић, ц. к. грундбухсфир. у шайкаш. батал. Атан. Поповић, парох тителс. Живко Крестић, тргов. тителс. Мих. Крестић, тргов. тителс. Симеон Монастерли тргов. у Пешти. Павле Зорић, куршмит. Тимотей Георгијевић, спомоћник трговачки. Св. 12.

Г Л И Н А.

Г. Трумић, Фервалтунгс-Хауптман . . . . . 5.

Ш И Б Е Н И К.

Господин Спира Поповић . . . . . 13.

П Е Ш Т А.

Скупљени од г. Николе Крестића.

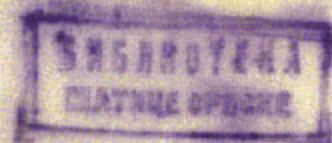
Госпоја Јулијана Димић, рођ. Милорадовић, из Св.-Андреје. ГГ. Димитрије Вельковић, за синове Александра и Јосифа. Суббота Младеновић, манипул. матиц. србск. Михаил Кнежевић, мудр. слуш. Николае К. Станковић, правос. Димитрије Е. Крестић, правос. Стево Илић, правник. Јоан П. Јоановић, тргов. Јосиф Ференц, проф. лит. слав. на унив. пештанск. Јован Кукулџвић Серцинеки. Св. 10.

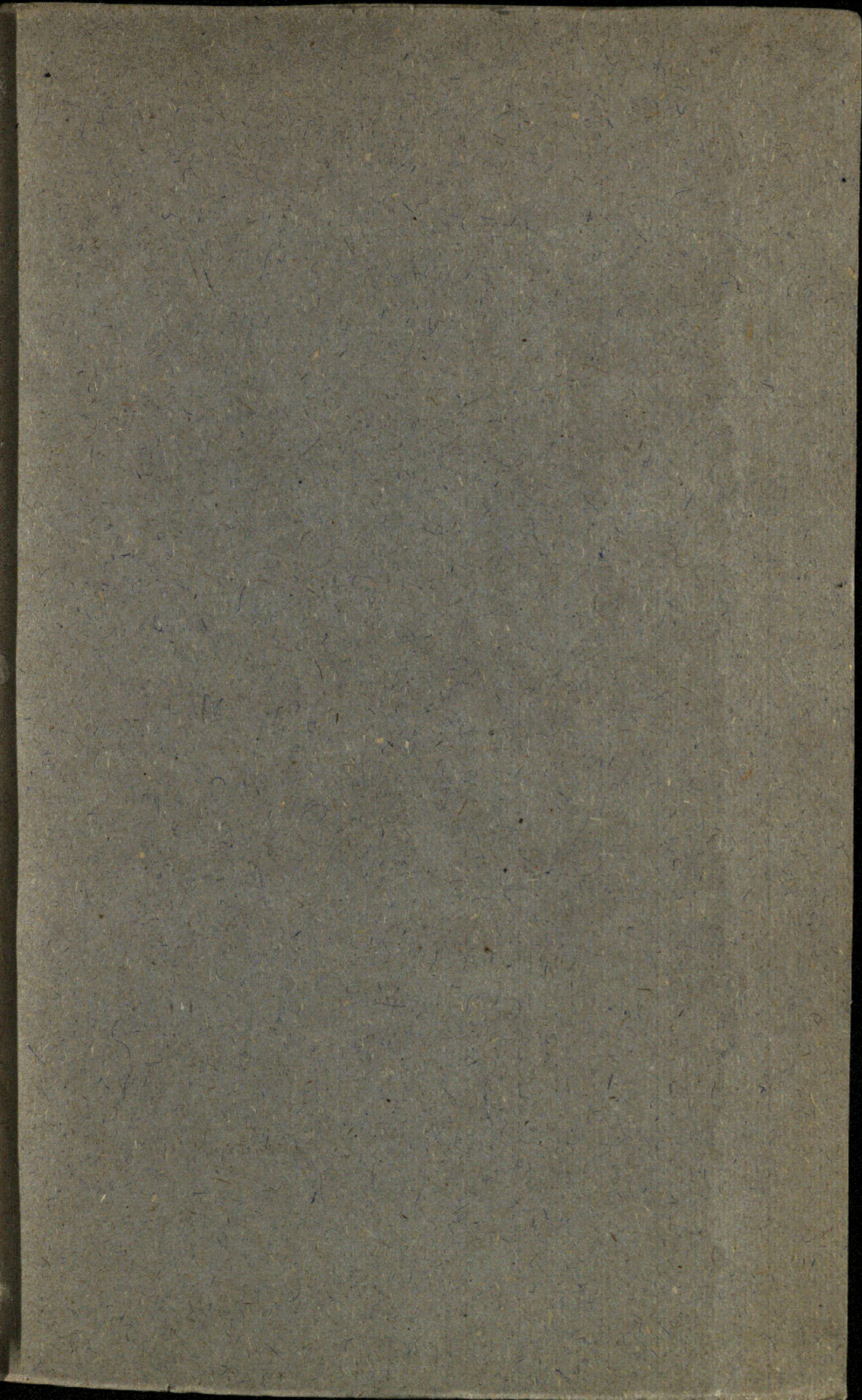
Б Е Ч.

Г. Раевски, рускиј прота. Велимир Барбарић, у министерству правосуд. диурниста. Св. 2.

М И Л А Н. (у Италиј.)

ГГ. Михаил Кутузов, воени свешт. Петар Грба, военошпиталь. свештен. Св. 2.

P₁₉ Ср II 864/10.3

Нар. Књигопечашња Дан. Медаковића.
